

1974
YILININ
SONBAHARINDA
TÜRK
EKONOMİSİ

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği ne göre fiyat artışlarının olumsuz etkisini gidermek için alt ve orta gelir gruplarındakine yüklenecek ağırlığı 1975'te en az sınırlarına indirmek gerekiyor

TÜSİAD

Türkiye'nin ilk sorunu: 1975 yılını kurtarmak

TÜRK Sanayicileri ve İş Adamları Derneği tarafından hazırlanan "1974 Yılında Sonbaharında Türk Ekonomisi" konulu raporda 1975 yılına girilirken ülke ekonomisinde önemli dar boğazlar ortaya çıktığı ileri sürülmektedir. Raporda, bu darboğazlar şu şekilde sıralanmaktadır:

- ★ Tasarruf açıkları
- ★ Kamu ve özel sektör yatırımlarındaki gerileme-
- ★ İstihdam sorununun giderek önem kazanması,
- ★ Fiyat artışları,
- ★ Bazı tüketim maddelerinde görülen kıtlık,
- ★ İhracattaki gerilemeler.

Önümüzdeki dönemde seçilecek temel hedefin, 1975 kışının alt ve orta gelir gruplarına getireceği kiler en az sınırlarda tutabilecek tedbirleri almak" "1975 yılını kurtarmak" olması gerektiği ileri sürü- raporda şöyle denilmektedir:

"Ağustos ayından önceki oniki aylık dönemde ilk ekonomisi %24.1 oranındaki fiyat artış ile kar- aşmıştır. Ondan önceki dönemde fiyat artış %18.4 i. İki yıl üst üste %20'nin üstünde bir fiyat artışına uşatıp olan bir ekonomide en etkin tedbirler alınsa le sonraki yıllarda fiyat artışını %15'in altına dü- rme mümkün olmayacaktır. Ekonominin yapısı na izin vermeyecektir. O halde 1975 yılı için, eko- mi politikasının hedefi fiyat artışlarına rağmen ü- tim ve yatırımları artırma, gelir dağılımını düzelt- ek olmalıdır."

ÜYÜME HIZI TAHMİNLERİN ALTINDA ALACAK

1974 yılında Gayri Safi Millî Hasıla artışının %8.8 arek gerçekleşeceğinin öngörüldüğü halde bu mik- rın biraz daha düşük olarak gelişerek %8.5 dola- nda olacağını öne süren rapora göre "GSMH artı- ndaki gerileme sınıf ve tarımsal üretimin tahminle- n altında kalmasına bağlıdır"

Kamu kesimine ait sınıf üretim yılın ilk yarısında ker, pamuklu dokuma, krom, kok, demir, çimento, emir cevherinde önemli gerilemeler gösterirken,

aynı dönemde elektrik üretiminde %8.8, demirde %23, çelik in- %9.9 oranında üretim artı- re "Çimento üretimi- nurlandırılması v- açıklanabilir."

YATIRIM MALLARI...

Raporun yatırımlarla ilgili bölümünde- tırımlarının beklenen şekilde gelişemediğine işaret e- dilerek, şöyle denilmektedir.

"1973 yılının ilk altı ayında kamu-

maları hedefinin %27.4'e-

iken, 1974 yılının aynı-

PCL&ANLAMA Teşkilâtı verileri-

rım harcamaları hedefin %21.8'i oranında-

miştir. Yıl sonunda kamu yatırım harcaması-

defin ancak %58.8 oranında gerçekleşebilecekti.

Raporun yine DPT verilerine dayanarak verildi- sayılara göre Özel Sektör yatırımları 1974 yıl- da plân hedeflerinin %66 oranında- beklenmektedir.

Raporda bu konuda ayrıca şu- mektedir.

★ 1973 yılında ocak - ağustos ayları y- malları ithalatı 659 milyon dolar iken, 1974 yılında- bu ithalat 822 milyon dolar olarak gerçekleşmiş- 1974 yılında ithal fiyatlarındaki %61.2 oran- artış dikkate alındığında, 1974 yılı ilk dokuz r- turım malları ithalatının 1973 fiyatlarıyla "

dolar yani ger-

BASIN'DA TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ

... yıl aynı döneminde verilen belgeleri toplar- yatırımlarının üstündedir.

Türk
sanayicileri
ve
iş adamları
derneği

**Türk
sanayicileri
ve
iş adamları
derneği**

**BASINDA
TÜRK SANAYİCİLERİ
VE
İŞ ADAMLARI DERNEĞİ**

**İSTANBUL
ARALIK-1974**

(Yayın No: TOSİAD-T/74.12.11)

BASINDA
TÜRK
SANAYİCİLERİ
VE
İŞ ADAMLARI
DERNEĞİ

Bu ufak yayın, 1974 yılı içinde basında Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneğinin çalışmalarının yankılarını topluca vermek amacıyla hazırlanmıştır.

Türk Sanayicileri ve İş Adamlarının çalışmalarıyla ilgili olarak basında yer alanların tümünü bu yayının içine almak mümkün olamamıştır.

Görülebileceği gibi basın, Derneğin araştırma ve yayın faaliyetleriyle büyük ölçüde ilgilenmekte, araştırma ve yayınlarda yer alan konular basın organlarınca daha geniş bir çevreye yansıtılmaktadır.

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği

FİYAT ARTIŞLARI DEVAM ETMEKTEDİR - İZLEP ARTIŞINA BAĞLI OLARAK ÜRETİM VE SATIŞLAR DA ARTMAKTA, SANAYİDEKİ ÜRETİM ARTIŞI, NORMAL İLERİ GELİŞMEYE DAYANMAKTA DİR - SANAYİDE FİNANSMAN SORUNU BÜYÜK ÖNEM TAŞIMAKTADIR.

«Sanayide yatırım durdu, üretim ise hızlandı»

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker dün yaptığı basın toplantısında, derneğin 1974 yılının ilk dört ayında, Milya Dönemi - 1974 yılına ilişkin yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nin basın toplantısında, Dernek Başkanı Berker, konuşurken. Foto: Ek-10

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneğinin inceleme göre:

Ülkemizdeki mevcut 21 ticari bankanın 1973 yılı toplam geliri 5 milyar liraya ulaştı

Raporda, gelirlerin yaklaşık olarak yüzde 33'ünün faiz-komisyon yüzde 2'sinin de teşvik ikramiyesi olarak verildiği açıklandı

TİCARİET. İstanbul Borsası Genel Müdürü Uğur Bektaş, derneğin 1973 yılına ilişkin verileri açıkladı. Bektaş, 1973 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Bektaş, 1973 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Berker:
"Mili birlik ve dayanışma ekonomik problemlerin çözümünde de gösterilmiştir."

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİNE GÖRE:

Petroldeki artış 8 ayda ekonomimize 200 milyon dolarlık ek yük getirdi

KIBRIS HAREKATININ PETROL İTHALATINI GEÇEN YILA ORANLA YÜZDE 33 ARTIRDIĞI ÖNE SÜRÜLÜYOR

İSTANBUL, (DHA) - Türkiye Petrol İşletmesi Genel Müdürü Uğur Bektaş, derneğin 1973 yılına ilişkin verileri açıkladı. Bektaş, 1973 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Bektaş, 1973 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı. Dernek Başkanı Feyyaz Berker, 1974 yılının ilk dört ayında, yatırım ve üretim verilerini açıkladı.

PETROL İTHALATI			
	Önce - Aralık	Önce - Ocak	Önce - Şubat
1972	7.445	134.025	20.41
1973	9.063	210.001	26.93
% ARTIŞ			
1972/73	21	55	33
Önce - Ağustos			
	1972	1973	Önce - Eylül
1972	4.642	93.731	21.32
1973	4.966	118.158	24.76
1974	6.208	246.064	54.13
% ARTIŞLAR			
1972/73	8	24	17
1973/74	23	163	125
Önce - Ocak			
	1972	1973	1974
1972	961.222	97.721	10.10
1973	1.277.229	116.158	9.90
1974	2.218.762	246.064	125.13

GÜNAYDIN

İşadamları ve Sanayiciler Derneği'nin 4 aylık ekonomik raporu

HABER

Sanayici ve İşadamları Derneği, 1974 yılının ilk 4 ayı için durum tespiti yaptı

Kârları azalan sanayiciler yeni yatırımlar için sermaye bulamıyor

"Para bulma güçlüğü yüzünden yatırımlarda duraklama oldu"

Türk Sanayici ve İşadamları Derneği'nin hazırladığı ekonomik durum tespiti raporunda yatırımlar üzerinde de durulmaktadır. Sanayicilerin kârlarında sürekli bir azalmanın ortaya çıktığını belirttiği bu bölümde özetle şöyle denilmektedir:

Türk ekonomisinin bir özelliği fiyat artışları döneminde sanayi kesimine akan fonların yeni yatırımlara yönelmesidir. Bir yanda fiyatlar artarken, öte yanda maliyet ile fiyatlar arasındaki farkın küçülmesi içinde bulunduğumuz fiyat artışları döneminde sanayiye bu tip kaynak yaratma ve kullanma olanakları ortadan kaldırmıştır. Özkaynak yaratma olanakları daralan iç ve dış kredi kullanımı sınırlanan kuruluşlar kapasite artırımını hedef alan projelerini finansman endişesiyle gerçekleştirme zorunda kalmaktadırlar.

Bu konuda önemli bir tehlike, maliyet ve fiyat arasındaki farkın devamlı surette kapanmasıdır. Bu durum belli durumlarda sermayenin normal verimliliğinin altına düşmesi sonucu yeni yatırımlardan vazgeçilmesi, hiç olmazsa bu girişimlerin geciktirilmesi ihtimalidir.

YILIN GERİ KALAN KISIMINDA OLUMSUZ GELİŞME OLUR:

Yeni yatırımlar ve kapasite artırım konusundaki olumsuz gelişmeler ortaya çıkması etkisini 1974 yılı içinde hissettirmeyecek, daha uzun dönemde sonuçları görülecektir.

Yılın ilk aylarında teşvik belgeleri için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağ vurmaların istem ve miktar olarak geçen yılın aynı dönemindeki bağ vurmaların üzerinde olduğu bildirilmektedir. Yılın ilk ayında verilen teşvik belgeleri de aynı ve yatırım miktarı bakımından geçen yılki seviyededir. Ancak teşvik sisteminin değiştirilmesine ilişkin kuşkuyla istemlerde artma olduğu şüpheli mevcuttur. Türkiye Sınai Bankası kredilerinden yararlanmak için bağ vurmalarındaki artış ehhall bir gösterge olarak kabul edilemez.

İNŞAAT KESİMİNDE DURGUNLUK OLUR

İnşaat kesiminde yılın ilk aylarında gelişme vardır. Yalnız inşaat ruhsatlarında yılın ilk aylarındaki gerileme yılın kalan aylarında inşaat kesiminde bir duraklama olacağına işaret eder. Yılın ilk aylarındaki hareket, yarım kalan inşaatların fiyat yükselmelerinden en az etkilenerek kısa sürede bitirilmesi çabasına dayanmaktadır.

İnşaat kesiminde yılın ilk aylarında gelişme vardır. Yalnız inşaat ruhsatlarında yılın ilk aylarındaki gerileme yılın kalan aylarında inşaat kesiminde bir duraklama olacağına işaret eder. Yılın ilk aylarındaki hareket, yarım kalan inşaatların fiyat yükselmelerinden en az etkilenerek kısa sürede bitirilmesi çabasına dayanmaktadır.

Feyyaz Berker, sana-yi kuruluşlarında maliyetlerin artmasına karşılık, Fiyat Kontrol Komitesi'nin engellemesi sonucu mali-

Türk sanayicileri ve İşadamları Derneği Yönetim Kurulu Üyesi'den Dıvan Otel'i'nde bir basın toplantısı düzenleyerek, 1974 yılının ilk dört ayında da Türk ekonomisinde görülen gelişmeleri ortaya koyan çalışmalarını başına açıklamıştır. Bir anlamda 1974 yılının ilk dört ayı için bir durum tespiti olan araştırmalarında sanayiciler, kârlarının azaldığını, orta vadeli kredilerin uygulanmasında bir yavaşlama görüldüğünü, bankalardan kredi alınmanın güçleştiğini ve sanayinin dış kredilerle kullanmakta güçlüklerle karşılaştığını belirtmişler ve "Maliye Bakanlığı raporunun aksine, yatırımlar da bir duraklama olmuştur. Bu durum önümüzdeki günlerde üretimin de düşmesine neden olabilir" demişlerdir.

Türk sanayicileri ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker yönetim kurulu adına hazırlanan rapor konusunda bilgi vermiş, 1974 yılının ilk 4 ayında fiyat artışlarının devam ettiğini, talepte büyük bir artışın olduğunu, ve talep artışına bağlı olarak üretim ve satışların da arttığını belirterek, özetle şöyle konuşmuştur: "Geçen yılın aynı döneminde fiyatlar yüzde 6, 4 oranında artmasına rağmen, bu yılın ilk üç ayında fiyatlar yüzde 10, 5 oranında artmıştır. Fiyat artışlarının devamlılığına ilişkin beklentiler de iç talebin artmasına neden olmaktadır. Talep artmasına bağlı olarak üretim ve satışlar da artmaktadır. Bu artış miktar ve değer olarak geçen yılın aynı dönemindeki artışın üzerindedir."

Feyyaz Berker, sana-yi kuruluşlarında maliyetlerin artmasına karşılık, Fiyat Kontrol Komitesi'nin engellemesi sonucu mali-

● Demek Başkanı Feyyaz Berker, yılın ilk dört ayında fiyatların yüzde 10,5 oranında arttığını sanayicilerin kârlarının azaldığını, kredi bulmanın ve sermaye piyasasından fon yaratmanın da güçleştiğini belirtti.

yet ile fiyat arasındaki farkın azalmasına (Yeni sanayicilerin kârlarının azalmasına) bu durumda sanayicilerin hammadde stok etmekte ve yatırımları yıldırmakta zorluk çekmesi - ne neden olduğunu belirtmiştir. Finansman kaynaklarında da olumsuz gelişmelerin ortaya çıktığını belirtti Berker, özetle şöyle demiştir: "Kâr oranının düşmesi nedeniyle sanayinin öz kaynak yaratma olanakları kısılmıştır. Merkez Bankası'nın 121 sayılı kararla septan orta vadeli reeskont limitinin dolması karşısında orta vadeli kredi uygulaması yavaşlamıştır. Sermaye piyasasında yavaşlama olmuş tahvil ve hisse senedi yoluyla fon toplama olanakları azalmıştır."

Feyyaz Berker, sanayicilerin üretimi artırmak için bile büyük finansman güçlükleri içinde bulunduklarını bu nedenle yeni yatırımlara gidecek cesareti kendilerinde bulamadıklarını belirtmiş, yatırımların gerçekleştirilmesinde enflasyonist etki en az olacak finansman tedbirlerinin alınmasını istemiştir.

Feyyaz Berker, bu tip ekonomik durum tespiti çalışmalarının her 4 ayda bir tekrarlanacağı ve konuya ilişkin olarak hükümet ve basına açıklamaları yapacaklarını da sözlerine eklemiştir.

İşadamları ve Sanayiciler Derneği'nin 4 aylık ekonomik raporu

Merkez Bankası kredileri tarım sektörüne yöneldi

İşadamları Derneği tarafından hazırlanan raporun üçüncü bölümü para, banka ve kredi konularına ayrılmıştır. Bu bölümde para arzının artışı, emsasyon artış hızının (Piyasaya para sürme) aynı kaldığı belirtilmektedir, banka kredilerinde düşme olmasına karşılık Merkez Bankası kredilerinin arttığına söz edilmekte ve ayrıntılı bilgiler verilmektedir.

PARA ARZI:

Mart ayı sonunda para arzı, 72,1 milyar liraya ulaşmıştır. Üç aylık para arzı artışı yüzde 2,7'dir. İlk üç ayda emsasyon artış hızı da geçen yılın aynı dönemindeki artış hızına eşit olmuştur. Mart ayı sonunda 25,4 milyar lira olan emsasyon hacmi artırımcı faktörler arasında artış ve döviz mevcudundaki artış yanında hazineye kısa vadeli avansların etkisi dikkati çekmektedir.

MEVDUAT

1974 yılının ilk üç ayında bankalardaki mevduat artış hızı geçen yıldaki artış oranına göre biraz yavaşlamakla birlikte olumlu biçimdedir. Mart ayı sonunda mevduat 81 milyar 767 milyon lirası yüzde 3,2 artmıştır.

BANKA KREDİLERİ

1974 yılının ilk üç ayında banka kredilerinde küçük de olsa bir düşme eğilimi belirtilmiştir. Mart ayı sonunda toplam banka kredileri 73 milyar 148 milyon liradır. Bu rakam 1972 yılı sonu rakamlarından yüzde 2,1 oranında bir gerilemeyi ifade etmektedir.

MERKEZ BANKASI KREDİLERİ

Merkez Bankası kredileri yılın ilk üç ayında genellikle bir daralma gösterir. 1974 yılının ilk üç ayında bu genel eğilimin tersine bir gelişme ortaya çıkmış ve krediler yüzde 3,4 oranında bir artış ile 28 milyar 841 milyon liraya yükselmiştir.

Orta vadeli kredi uygulamasındaki bazı gelişme ihracatçı kredileri ile sanayici kredilerindeki normal artışlar dışında Merkez Bankası kredilerinde ki gelişme büyük ölçüde tarım sektörüne yönelmiştir.

[illegible]

Demokratik parlamenter rejime sahip hemen her ülkede benzerliğin olan ve olma temlerinin vazgeçilmez parçası addedilen bu tip kuruluşlar hem kür teşebbüsün gerektirdiği ihtiyaçlarına cevap vermektedir, hem de ekonomiler için gerekli konularla kamu kurum kuruluşlarının oluşturulmasında çok etkili hizmetler görmektedirler.

Bugüne değin çok güç sorunların çözümlenerek toplumsal yaşamımıza büyük katkıda bulunan hür teşebbüs bu yeni dönemde geçmişte kazandığı tecrübelerin de yardımı ile mutlu Türkiye'nin temel yapılarında olduğunu ifade edecektir.»

Bu arıştan en büyük
masht ise luydi kömürle-
ri alınıştır. Kok kömürü ye-
terstizligi luydi kullannı-
mı kömürleklerinden geçen
yıl tomi 235 lıya olan Soma
luydi luydi tomi lalen
50 lıydan salılmaktadır.

malı üretimi sür-
mek, yatırım prog-
ramını gerçekleştire-
cek ve yeni yatırımla-
rımla olanakları za-
dâ" demistir.

Feyyaz Berker Türk
onomisinin kısa ve or-
tâkmede karşılıklı-
orunlarına değinmiş,
z oranlarının değış-
lmesi şeklinde orta-
konular tedbirle
ekonomiyeye rahatlık
meditğini belirtmiş
(Devamı 4. sayfa)

(Başaralı 1. sayıda)
ve tasarrufların banka-
lara ve sermaye piyasası-
na yönelmesini sağla-
yacak bir para- kredi
politikasının gerçekleştirilmesini istemiştir.

İhracattımda önemli
ilerlemelerin bulun-
duğuna da dikkati çeken
Feyyaz Berker, ihracat-
tırılmasını için yo-
ğun ve etkin bir teşvik
uygulamasının gerekti-
ğini, ihracatta vergi la-

desi sisteminin getirilmesini ve ihracatı formatlarından kurtarılmasını savunmuştur.

Artan nüfus karşısında gıda ve tüketim malları üretiminin hızlandırılması gerektiğine de işaret eden Feyyaz Berker, tarımsal gelişmeyi hızlandırarak gübre, traktör, motor üretimi gibi projelerin teşvikine ağırlık verilmesini ve projelerin hızlandırılmasını istemiştir.

230 numaralı oda* da
konuşulanlar belli oldu

Pehlivanoglu ve Kaya işadamlarını AP paraleline sokmak için görevlendirildi

YALÇIN EĞİLMEZ
Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TSDİ) 230 numaralı odanın arından bir haftaya yakın süre geçirecek olan bu toplantıyla ilgili olarak devam etmektedir. 20 kişilik katılımcı toplantı katılanların peşin bütçesi hükümeti çalmayı amaçlamaları İstanbul, Adana, Eskişehir gibi sanayi

ve ticaret yönünden Türkiye'nin "kalbi" ileri Sanayi, Ticaret Odaları ile Borsa'nın katılmaması durumuna ortaya koymuştu. Anacak Dernek Başkanı Feyyaz Berker ile Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı Halil Kaya yaptıkları konuşmalarda "Tentit hiçbir zaman karşı olmak anlamına gelmez. Hür teşebbüs parti politikası dışında başka herhangi ekonomik politikanın içindedir" denildi. Buna rağmen 3 Nisan günü Tarabya otelinin 230 sayılı odasında yapılan ve basına kapalı geçen toplantıda bu iki yönetici Türkiye Odalar Birliğinin Adalat Partisi'ni görevleri açısından çalışmasını engeller. Adalat Partisi eski Ordu Milletvekili ve Odalar Birliği Genel Sekreteri Şadi Pehlivanoglu ile Halil Kaya'yı "Hükümet karşı, sanayicileri ve işadamlarını örgütlemek ile görevlendirilmiştir".

AVNİ ÖZDEN ÇIKIŞI
YAPTI
Tarabya toplantısına katılanlar arasında fa-
kat katılanların sayısı
asılınca alıcılara davet
dilen Türkiye Ticaret ve
Sanayicileri Derneği Ba-

ekonomi politika

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği parlamentarler ile yakınlaşmak istiyor

Hükümet karşı e-
leştirilerde bulun-
mak üzere düzenledikleri
Tarabya toplantısı tepki-
le karşılanıp ilgi görme-
ye bu defa Türk Sanayi-
cileri ve İş Adamları Der-

neği parlamenterlere ol-
mak üzere Ankara'da 26
Nisan günü "Parlamentar-
lerle İş Adamları İstikrar
geleceği" düzenlemiştir.
Ankara III dahiinde ya-
pılması kararlaştırılan bu

geziye davet edilecek pa-
rlamentarlerin seçiminde
İsmet Feyyaz Berker, Avni
Özden, Cahit Aydoğan, Şi-
nas Ertan, Şadi Pehlivan-
oglu'dan teşekkül ettirilen
3 Nisan komitesi içinde ih-
tilaf bağdaştırılmıştır. Bu
arada Ankara'daki geziye
de İstanbul, Eskişehir ve
Adana Ticaret Sanayi Oda-
larına genel katılmayacak-
ları kesinleşmiştir.

Türkiye Odalar Birli-
ği Genel Sekreterliğine at-
tanan Oktay Dıdaroğlu ne-
sen "Partili olmayış" ne-
deniyle görevine son veril-
mesinden sonra iş alanın
AP Orde eski milletvekili
Şadi Pehlivanoglu, Ta-
rabya toplantısının ikinci

günü 3 Nisan komite-
sinde görev alan Ankara
Ticaret Odası Başkanı Ca-
hit Aydoğan ile İzmir Sa-
nayi kesiminde hükümet
karşı tutumu ile tanınla-
nan Şinas Ertan 26 Nisan

günü geziye büyük sayı-
da parlamenterin katılma-
sını istemiştir. Bu toplan-
tıya daha çok hükümet
karşı muhalefet partileri
içinde bulunan parlamen-
terin çağırılması da ön p-
lana alınmış bu komiteye son
anda dahil edilen Türkiye
Ticaret ve Sanayicileri Der-
neği Başkanı Avni Özden
büyük bir direniş göster-
miştir. Avni Özden komite-
nin diğer üyelerine karşı
yaptığı konuşmada "İstiler
Türkiye Odalar Birliği gi-
bi politik gayelerden, par-
tisan tutumlarından tamamen
uzak olması gereken bu ku-
ruluşa Adalat Partisi'ne
politik ayrılmaları alati et-
mek istiyoruz. Bu dav-
ranışınız İstanbul, Adana
ve Eskişehir gibi yürekli
herce sanayici ve iş adamları
Özellikle bulunan kuruluşların
Türk Sanayicileri ve İş
Adamları Derneğinden so-
ğumaması ona karşı olma-
sına sebep olmuştur. Türk
Sanayicileri ve İşadamları
bu partinin oynadığı olan
kuruluşlara asla liber ot-
muyor. Durumunuza daha
beter olmadan bir süre bu
tür ilişkilerden uzak kalın
yahu tazeleştiği ilkelere
ne saygılı biçimde çalı-
malarınız bir parti örgütü
gibi değil, Türk sanayiciler
sizin iş adamlarının çizgisine
yazgır halde sürdürün.
Ben sizinle buluşup
çalışamayacağım komite-
nin bundan sonraki çalı-
malarına katılmam gerek-
sindir" demiştir.

Son Havadis
İş adamları bildiri yayınladı

«SON UÇ AY İÇİNDE YATIRIM VE ÜRETİM BÜYÜK ÖLÇÜDE DURAKLAMIŞTIR»

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nin 1974 yıl-
ının ilk üç aylık döneminde hükümetin ve kamu kuruluş-
larının özel kesime ilişkin politika ve uygulamalarının et-
kileri ekonomik ve sosyal konularda alınması zorunlu ted-
birler" konulu toplantısı dün
sona ermiş ve bir bildiri ya-
yınlanmıştır.

Altı maddeden meydana
gelen bildiri, "Hükümetine-
ekonomik ve sosyal kalkınma
yı hedef alan iyi niyetli çaba-
larının Türk hür teşebbüs ta-
rafından desteklenmesi" a-
çıklanmıştır.

Bildiri şu satır-
lar yer almaktadır:

"Türk ekonomisinde 1974
yılıının ilk 3 aylık dönemin-
de değişiklik olumsuz etkiler
nedeniyle özel kesimde yatı-
rım ve üretimde yavaşlama
ve duraklama olduğu ille-
kin ciddi belirtiler ortaya çı-
kmıştır.

Dünyadaki ve ülkemizde
ki genel ekonomik ve sosyal
konjonktür göz önünde bu-
lundurulduğunda 1974 yıl-
ının kalan aylarında, geçiş
aylarındaki olumsuz gelişmeyi
de bertaraf edecek ve ekono-
mik gelişmeyi hızlandıracak
sistematik ve tutarlı tedbirler ih-
tiyaç vardır.

Hükümetimizin ekonomik
politikasının genel hedefleri
ve amaçları açıklığa kavuş-
turulmamıştır. Bu durum
bekleme ve tereddüt ortamı-
nı yoğunlaştırmakta, kapasite
kullanımı ve yatırımın
gelişmesi yönünde olumsuz

kanlı Avni Özden ikinci ge-
ziye katılmayı - katılmayı-
tır. İlk gün yaptığı konuş-
mada Tarabya toplantısı -
na katılanların Türk Hür-
teşebbüs ile sanayiciler ve
iş adamlarının sesini duyma-
mada sayısız çok cılız kağı-
tlarına temas eden Avni Öz-
den ikinci gün 230 sayılı o-
dada yapılan toplantıda A-
dalat Partisi'nden oluşan ola-
yı değerlendiren ve örgüt-
leme görevi verilen Türki-
ye Odalar Birliği Genel
Sekreteri Şadi Pehlivanoglu
ile Türk Sanayicileri ve
İş Adamları Derneği Ba-
şkani Feyyaz Berker'e Ege
Sanayi Odası Başkanı ve
Şadi Pehlivanoglu'nun genel
sekreterliğine Oktay Dıdaroğlu-
nun yerine Şadi Pehlivanoglu-
nun getirilmesiyle
ile Odalar Birliği ikinci baş-
kanlığından istifla eden Şi-
nas Ertan'a "Türkiye Oda-
lar Birliği politikaya alati
edilemez Odaların taraf-
sızlık hayaliyle ve görevi
vardır. Bu toplantı Türk
Sanayicilerinin ve İşadamları-
nın da artık temsili edilme-
yisinin en güzel örneğini
bu ikinci toplantı ile orta-
ya koyuyor demistir. An-
cak, Avni Özden'in ikinci
günkü komite çalışması-
nda görevlendirilen bu çik-
tıya karşı olmak zorun-
da katılmamıştır.

230 sayılı odada toplan-
an komite genel toplantı-
sında Türkiye Odalar
Birliğinin Türk Sanayici-
leri ve İşadamları Derne-
ğince yardımcı ve Adalat
Partisi'ne yardım eder hal-
de çalışma sını istemigendir.
Öyleyse Feyyaz Ber-
ker ile Halil Kaya'nın "bu
toplantı politik amaç gü-
tmüyor" ezeli çıktığıdır.

"Türk Sanayicileri ve
İşadamları Derneğinin Tar-
abya yenilgisi" üzerine
dernek yönetim kurulu bun-
dan sonra yapılacak toplan-
tılarda basınla etki işbir-
liği yapma ve bütün odaların
katılması çağrısına girmiş-
tir. Haziran ayında
tekrar bir toplantı düzen-
lenmesi üzerinde de der-
nek yönetim kurulu dur-
maktadır. Anacak bu toplan-
tının da Adalat Partisi'ni
gün tarafından düzenlenen
bir birleşim olacağı de-
ğildir kesinlik kazan-
mıştır.

Milîtim DSK Genel Ba-
şkani Kemal Türkler, Tem-
silatlar Meclisinin toplan-
tısında "Halil Kaya'yı ve
İşverenleri Hükümeti ka-
nı ve ülkenin iç huzuru-
nu bozar halde öpme alığı
üzerinde durması. Tarabya
toplantısında alınan peşin
kararlara kamuoyunun ilk
çıkışı olmuştur.

UATION A CHYPRE

ne la reprise des
fédéré ture chy-
rits a déclaré pour
s'il n'existait pas
sin, a-t-il dit, de
e et les Turcs à
lent mieux s'énal-
isés séparés. Tout
ussu bien sur le
l'une ni l'autre
enir à une nation

role officiel grec
les - les termes
lors de sa confa-
sion du retrait de

la Grèce de l'Organisation militaire atlantique.
« La Grèce, a-t-il dit, ne se livre à aucun chan-
tage. Elle s'est retirée de l'OTAN car elle a constaté que cet organisme était incapable d'empêcher deux de ses membres d'entrer en conflit. »

● A NICOSIE, la police chypriote grecque recherche toujours depuis mardi trois personnes impliquées dans la manifestation anti-américaine de lundi dernier devant l'ambassade américaine de Nicosie, au cours de laquelle M. Roger Davies, ambassadeur des Etats-Unis, a été tué. La direction de la mission américaine sera provisoirement assurée par M. Dean Brown, sous-secrétaire au département d'Etat et ancien ambassadeur à Amman, qui est arrivé mardi à Nicosie en compagnie de M. Grant, ancien conseiller de l'ambassade de Nicosie. — (A.F.P., A.P., U.P.I.)

Ankara étudie un programme de développement économique du nord de l'île

Chypre sera un Etat fédéral, et le développement économique de la zone semi-autonome chypriote turque va être entrepris, qu'il y ait ou non des négociations à Genève, a déclaré, le lundi 19 août, à Ankara, M. Necmettin Erbakan, vice-premier ministre turc, dans une interview à l'agence Anatolie. M. Erbakan a dressé la liste des projets économiques à l'étude : construction d'un aéroport à Kyrenia, amélioration des chantiers navals de Famagouste, construction d'une raffinerie de pétrole (peut-être avec l'aide de la Libye), création de zones franches portuaires, enfin exportation directe de produits agricoles produits par les Chypriotes turcs qui, dit le vice-premier ministre, « travaillent jusqu'à présent pour le seul bénéfice des Chypriotes grecs ».

Correspondance

Istanbul. — « Les événements de Chypre ont accru l'aidance et l'influence de la Turquie au Proche-Orient », note un chroniqueur économique du quotidien d'Istanbul Milliyet. Une République fédérale chypriote pourrait augmenter le potentiel économique de la Turquie. Ces deux constatations résument le sentiment de la haute bourgeoisie d'Istanbul qui, très favorablement aux intérêts commerciaux et industriels étrangers, milite en faveur d'une « économie ouverte », selon le mot de T. Güngör Uras, secrétaire général de l'Association des hommes d'affaires de Turquie, interrogé, résumant par le même journal.

Ces milieux se sont montrés relativement avares de déclarations tout au long de la nouvelle crise, mais il ne fait guère de doute qu'ils en suivent l'évolution avec satisfaction. L'armée turque n'occupe-t-elle pas désormais la meilleure part d'une île où le revenu moyen par tête, par-delà les désastres et dommages causés par les récents affrontements, est largement supérieur à celui de la Turquie ?

Les ambitions mal déguisées des milieux d'affaires turcs ne laissent pas d'inquiéter une fraction — il est vrai minime — de l'extrême gauche du pays. Si l'intelligentsia d'Ankara ne paraît pas s'émouvoir outre mesure et suit avec un intérêt plutôt favorable l'évolution militaire (tout

au plus commence-t-elle à rembrimer devant les maladresses mises en garde des Etats-Unis), on peut entendre à Istanbul quelques protestations raisonnées contre l'intervention turque dans l'île, mais parmi ceux qui, hier encore, molestaient en prison pour activités ou idées « subversives ».

« Pour nous, nous a-t-on déclaré à la revue Uru (le Progrès), mensuel de réflexion socialiste diffusé à trois mille exemplaires, les classes dominantes turques ont trois objectifs : d'une part, la grande bourgeoisie veut établir et multiplier, avec la bénédiction des milieux d'affaires européens et américains, des contacts avec le monde arabe pour faire de la Turquie un second relais impérialiste au Proche-Orient sur le plan politique et militaire. D'autre part, l'intervention militaire turque à Chypre doit favoriser l'intégration de l'économie chypriote dans l'économie turque. Jusqu'à présent, la minorité turque, exploitée, conduite par des dirigeants ouvertement liés aux intérêts britanniques dans l'île, vivait en marché fermé. Ce marché est en passe d'être intégré et les richesses potentielles de l'île d'être exploitées par les milieux d'affaires du « continent ».

« Enfin, poursuivent ces intellectuels d'extrême gauche, il ne faut pas oublier que le climat de chauvinisme politique en Turquie est le meilleur garant qu'ont trouvé les classes dirigeantes pour assurer au moins pour un temps le « pair social », en substituant le dévouement à la cause nationale aux revendications ouvrières et paysannes renais-
santes. » — M. B.

Le Monde

TURKEY THE FINANCIAL TIMES

(Established 1888)
Incorporating THE FINANCIAL NEWS
(Established 1844)

Good signs in a bad year

December 2 1974

TURKEY

to import 1m. tons of wheat and 51.2 per cent. for import goods up to 100,000 tons of sugar this year to prevent shortages. Turkish exports were retarded by 23.5 per cent. in this period and imports stayed more or less stationary. Despite the deficit, Turkey's foreign currency situation remains good, thanks mainly to the remittances of expatriate workers which continue to grow. Remittances reached \$970m. at the end of August, an increase of nearly 24 per cent. over the comparative period last year. There was a net gain of \$7.2m. from tourism in the same period and increases were noted in the other invisible. Gold and foreign currency reserves stood at over \$2bn. at the end of last month. In September the Central Bank changed the value of one U.S. dollar to 13.85 Turkish lira, a devaluation of 2.59 per cent. against the dollar. New rates were also set for the British pound, French franc, Swiss franc, Austrian schilling and the Italian lira. Informed sources indicate that it is likely that the Government may make periodic minor changes in the Turkish lira rate of the dollar and other major currencies in the coming months. Politically, there is a new period of instability following the breakdown of the coalition between Mr. Bulent Ecevit's Republican People's Party, eight month period this year which is Social Democrat in name, and the traditionalist National Salvation Party. Mr. Ecevit would genuinely like early elections and would probably win a majority because of the popularity he gained from the invasion of Cyprus: other parties are less keen precisely for this reason. No date has yet been set, and in the meanwhile Turkey seems likely to continue without an effective administration.

pendent

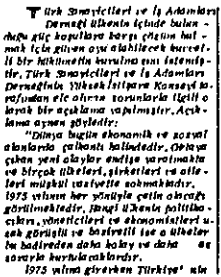
BASIC STATISTICS

Area (square miles)	296,500
Population	37.9m.
GNP	£129,560m.
Per Capita	£77,760
Trade (1973)	
Imports	£130,600m.
Exports	£118,000m.
Imports from U.K.	£81.8m.
Exports to U.K.	£33.9m.
Trade (1974)	
Imports (to end July)	£112,000m.
Exports (to end July)	£112,000m.
Imports from U.K. (to end September)	£78.1m.
Exports to U.K. (to end September)	£26.1m.
Currency: Lira	£1 = £731.32

look for the economy in the short term.

Official reports indicate that because of favourable weather conditions, 1974 will be a good crop year for the agricultural sector, which is still predicted to be a significant 10 per cent. expansion by a significant 10 per cent. The major crops, tobacco, cotton, barley, sugar, sugar beets and olives show large increases with hazelnuts equaling last year's record harvest. The optimistic estimates made for this year are because of adverse weather conditions for this crop whose production, according to reliable reports, did not rise above the 1973 below-average harvest. Official estimates are still put at 11m. tons—a 10 per cent. increase on last year. The Government is planning

Continued on next page

İSTANBUL — Türkiye Siyasal-
cılar ve İş Adamları Derneği Yık
ılan İşletme Kurumları Yürütür Top
lantısında, Avrupa Türkiye'deki İktisadi
durumun konularını konuşurken, bir
bilgiyi paylaşarak, bu olaylar, par
tisinin ve Naim Parlamento'daki
çalışmaları ile ilgili görüşlerini
paylaşarak, Türkiye'deki durumun
kuvvetli bir şekilde ilerlediğini belirttiklerini
kuvvetli bir şekilde belirttiklerini belirttiklerini
kuvvetli bir şekilde belirttiklerini belirttiklerini

[illegible][illegible]

zshorn-fisk stigen i lagrader.
 Ivar-ik hest i liden karkna
 enn vinnar eðskilna. Þessum hvi-
 zshorn-fisk stigen i lagrader.
 Ivar-ik hest i liden karkna
 enn vinnar eðskilna. Þessum hvi-

haken beide beklemmeren.
 Mench-ke skooner!-de suet.
 It he ve taal edre inset ach.
 Inende heit he darguniek se
 van stekiedie.

10-Afemistket ekonomistnre Onemli bir yer lara eden lapaat achiirtinde bilye bir "durgunluk deiam etmek" tedir.

Kıbrıs ve Önemli diğer dış sorun - lar ve ekonomik konuları daha da a - girilebileceklerdir. Bu durumda demok - rasinin çağrıldığı anımları olan atıfı partiye ve aynı parlament - lerin atıfı bir çözüm gerektirebilir - meleri için gelen oyların atıfı bu - nı atıfı bir şekilde burmalarıdır d i - lisizdir. "

Türk Sanayicileri ve İş
Adamları Birliği Yüksek İ-
stikare Konseyi ekonomik so-
syalist görüşlere göre top-
lanın ve kamuoyuna sesli-

CUMHURİYET

**Türk Sanayicileri
ve İş
Adamları
Hükümetin
bir an önce
kurulmasını
istedi**

[illegible]

karşılığına özginden
herbarme yayılıyor

Dış ticaret açığımız çığ gibi büyüyor

Yıllara göre dış ticaret açığımız			
YIL	TOPLAM İTHALAT	TOPLAM İHRACAT	DİŞ TİCARET AÇIĞI
1972	16,9 MİLYAR	8,2 MİLYAR	7,8 MİLYAR
1973	20,7 "	12,7 "	8,0 "
1974	30,0 "	16,3 "	13,6 "

Cahit ÇATALOĞLU

TÜRKİYE'de hayat paha-
lıları günün göre artın
göster, satılmayan hırsızlar-
dan kaçın.

ki açığımız her gün büyüyor. Petrol fiyatlarının artması bizim için büyük bir sorun. Çünkü petrol, Türkiye'nin en önemli gelir kaynağıdır. Bu nedenle, petrol fiyatlarının artması, Türkiye'nin ekonomisine büyük bir zarar verir. Bu nedenle, petrol fiyatlarının artmasını önlemek için, Türkiye'nin petrol ithalatını azaltması gerekmektedir. Bu, Türkiye'nin enerji politikasında önemli bir değişiklik gerektirir. Türkiye'nin enerji politikasında, yenilenebilir enerji kaynaklarına daha fazla önem verilmelidir. Bu, Türkiye'nin enerji ihtiyacını karşılamak için en iyi çözümdür. Türkiye'nin enerji politikasında, yenilenebilir enerji kaynaklarına daha fazla önem verilmelidir. Bu, Türkiye'nin enerji ihtiyacını karşılamak için en iyi çözümdür.

ÇALIŞI ÇATALOGU

TÜRKİYE'de hayati paha-
lılığı pünden güne artan
göçler, vatandaşın hijiyeninde-
ki acı bir yansıma olarak, dışarıya

[illegible][illegible]

Nitchini, pegen ylin tñ 9 ax-
ik dñmẽtũdĩ sũrdĩyũ 110
bũ 125 iĩy pũndĩrĩnũ, bũ xĩ
xũĩ dũbũndĩ bũ sũdĩrĩ fũ dũ
764 kũĩ sũrdĩyũ gũũũũ

Ayrıca bilhazretinde işlemler
oranları dıranlı arızı gısterdık-
ğinden tabanı işlemler arızık
buraların talimatları para ka-
zanmaları ve bilhazretmekle pa-
kimlana para gıstermekle ve
konusu olanları için, dıy-
lıca dıyılma dıy dıy dıy dıy

Karşılamak imkânız olacaktır
İkizciğizli, Türk sanayinin devamlı olarak geliştiğini ilâde emekçilerle almak, dâğıtıcılarımların girdiği gibi bazarımlarız mal satıp karlıdığını çok mal almamıza dâğıtıcı emsala gelen denememizin emsala mu karlılıklarına dâğıtıcımların Türkiye'de emsala karşılamak karşılaştıkları bazı problemlerimiz ortadağılımlarınımlarında.

Berker: «1974'ün ikinci yarısında ekonomik faaliyet hızlandırılmalı»

Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği 1974 yılının ilk altı ayında Türk Ekonomisti, "konulu 106 sayfalık raporu"nu dün basına da açılmıştır. Bundan bir süre önce hazırlanıp Başbakan Bülent Ecevit, başta olmak üzere bütün Hükümet Üyelerine yollanan "Ekonomik Rapor"da 1974 yılı

ilk altı ayındaki durum dokuz bölümde incelenmiş rakamlarla gözler önüne serilmiştir. Raporun bölümleri içinde 1-Üretim ve milli gelir, 2-Yatırımlar ve inşaat, 3-Para Banka ve Kredi sorunları, 4-Fiyatlar ve ücretler, 5-İstihdam, 6-Hizmetler, 7-Dış Ekonomik ilişkiler 8-Kamu Mali-

yesi, 9-Dünya Ekonomisti bulunmaktadır.

TSİAD (Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği) Başkanı Feyyaz Berker ile Genel Sekreter Gülgör Uras'ın uzun çalışmalar sonucu hazırladıkları raporla ilgili olarak Berker şu açıklamayı yapmıştır:

"Kahraman Silahlı Kuvvetlerimizin Kıbrıs'taki başarıları barış hareketi, Parlamentomuzun ve Hükümetimizin kararlı tutumu ve bu milli davada Mülcice gösterilen birlik ve beraberlik her türlü takdiri üstündür.

Örnek teşkil eden bu milli birlik ve dayanışmanın, başta artan hayat pahalılığı olmak üzere, ekonomik problemlerimizin halli yolunda verilecek mücadelede de gösterilmesi en içten dileğimizdir.

Dünya konjunktüründeki gelişmelerin etkisinde ortaya çıkan dağınların giderilmesi, bilmelisi, örneğin artan petrol ve diğer hammaddelerde fiyatları, na ilaveten Kıbrıs Barış Harekatinin ekonomimize getirmekte olduğu ek finansman yükü ve ekonomi üzerindeki dolaylı etkilerinin de karşılana bilmeli için 1974 yılının ikinci yarısında ekonomik faaliyetlerin hızlandırılması ve bu konuda da milli bir ekonomik seferberlik yapılması gerekmektedir.

Hükümetimizin bu çalışmalarını başkuda bulunmak amacıyla ile Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, yayınladığı dördüncü aylık "Ekonomik Konjunktur Raporları"na ek olarak 1974 yılının özel koşullarını da dikkate alarak ilk altı aylık ekonomik durumun değerlendirilmesinin yararlı olacağı kanısıyla geniş bir çalışmaya tamamlanmış bulunmaktadır.

Ekonomik değerlendirmeler kısa dönemde Türkiye'nin en önemli sorununu üretimi artırmak olduğunu ortaya koymaktadır. Hükümetimizin 1974 yılının ikinci yarısında ekonomik konulara vereceği öneme paralel olarak Türk Sanayicileri ve İş Adamları her zaman olduğu gibi, üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirmeye hazırdır.

TİCARET

Berker:
"Özel Sektör

Kıbrıs'ta kendine düşen görevi yapacak,,

Türkiye Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, Başkanı Feyyaz Berker, Özel sektör Kıbrıs'ta kendi kendine yetecek bir ekonomik hayat ve canlılık yaratacaklarını söylemiştir. Türk Hükümetinin Kıbrıs'ta kazandığı son başarıdan sonra Özel sektör temsilcileri olarak kendilerine düşen görevi yapmaya hazır olduklarını söyleyen Berker, «Kıbrıs'ta ekonomik açıdan güvenli olmak ve kalkındırılmak için çabalarına hazırlandık» demiştir.

YENİ BİR KIBRIS
İş Adamları ve Sanayicileri Kıbrıs'ta gelececek yatırımlarla ilgili görüşmelerde bulunmak üzere İzmir'e gelen Türkiye Sanayicileri ve İş Adamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, yaptığı açıklamada, «ekonomik açıdan kendisi kendine yetecek bir Kıbrıs varlığını» hazırladıklarını belirten sözle demistir.

YILDA 30 MİLYON DOLARLIK YARDIM:
Türk Hükümeti, Kıbrıs'ta yılda 30 milyon dolarlık bir dış yardım yapmaktadır. Bu Türk kesiminin ekonomik gücünün zayıf bırakılmasından ileri gelmektedir. «Biz iş adamları temsilcileri olarak, Kıbrıs'ta bu durumdan kurtarmak ve kendi kendine yetecek bir ekonomik güçlüğü kazandırmak çabındayız. Bu nedenle hazırlıklara başladık»

● Devamı 5. Sayfada

GÜNAYDIN HABER

İşadamları ve sanayiciler "Ekonomik seferberlik" istedi

● 1974 yılının ikinci yarısında ekonomik faaliyetlerin hızlandırılmasını öneren işadamları hükümete ve kamu kuruluşlarına bir rapor verdiler.

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, dün basına verdiği bir demeçte 1974 yılının ilk altı ayında Türk ekonomisi ile ilgili bir raporun 8 Ağustos tarihinde Hükümet Üyelerine ve sorumlu kamu kur-

uluşlarına gönderildiğini açıklamıştır.

"Kahraman Silahlı Kuvvetlerimizin Kıbrıs'ta başarılı barış hareketi, Parlamentomuzun ve Hükümetimizin kararlı tutumu ve bu milli davada milletçe gösterilen birlik ve be-

berberlik her türlü takdiri üstündür" diyen Feyyaz Berker sözlerini şöyle sürdürmüştür:

"Örnek teşkil eden bu milli birlik ve dayanışmanın, başta artan hayat pahalılığı olmak üzere, ekono-

(Devamı 4. sayfa)

(Başararı 1. sayfa) zın 1974 yılının ikinci yarısında ekonomik konulara vereceği öneme paralel olarak Türk sanayicileri ve işadamları her zaman olduğu gibi, üzerlerine düşen görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye hazırdır," diyerek tamamlamıştır.

"1974 yılının ikinci yarısında ekonomik faaliyetlerin hızlandırılması ve bu konuda da milli bir ekonomik seferberlik yapılması gerekmektedir."

Feyyaz Berker bu konuda sözlerini, "Ekonomik değerlendirmeler ışığında dönemde Türkiye'nin en önemli sorununu üretimi artırmak olduğunu ortaya koymaktadır. Hükümetimiz

Başararı 1. Sayfada

PROJE ÇALIŞMALARI:
Berker, Birleşmiş Milletler ve dış kaynaklı kuruluşlardan yararlanarak bir rapor hazırlanmakta olduklarını, bunu proje çalışmalarının ilavesini söylemiştir.

Görüşmeleri yatırıma tüm Ada'yı kapsayacağını ifade eden Berker, Kıbrıs'ın Türk

ve için her yünden avantaj sağlayabileceğini öne sürmüştür. Türkiye Sanayicileri ve İş Adamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, ayrıca petrol araştırma konusunda avantajlı durum olduğunu belirterek, «İhracat ve ithalat kapılarının açılması yanında turizm ve hatta maden araştırmaları yönünden bile Kıbrıs'ın bir kaynak teşkil edeceğini» demistir.

CHP'li Çakmur: "Dernek, yasaların dışına çıkmıştır,, dedi

İşadamları Derneğinin bildiri eleştiri ve davranışları için kovuşturma açılması istendi

İZMİR — CHP İzmir Mil. letvekili Yüksel Çakmur, dün verdiği yazılı demecinde, İşadamları Derneğinin kendisi ile yasalar üstünde bir kuruluş olarak gördüğünü ileri sürerek, «İşadamları Derneği si. yasal iktidarların vasfide değildir» demiştir.

İşadamları Derneğinin yayınladıkları bildiriler ve kamuoyuna yansıtıkları alyam eleştirileri ile Dernekler Kanununun hükümlerine ters düşüklerini ve bu yasayı çiğneyerek suç işlediklerini ifade eden Çakmur, daha sonra 6. setta günleri söylemiştir:

«Yurdumuzda yasalar tüm kışlara ve kuruluşlara eşitlik kuralları sınırları içinde uygulanır. Yasalar önünde hiç kimse ve hiç bir kuruluş ayrıcalık hakkına sahip değildir. Yeni hükümetin kuruluş döneminde ve kurulduktan

sonra İşadamları adındaki dernek, yasaları çiğneyerek kural durumuna getirmiş ve kendisi ile yasalar üstünde görmeyle ilke edinmiştir. Yeni hükümetin üzerine gülme düşürmek, halkın girişimleri kamuoyunda kuşku durumuna getirmek için İşadamları Derneği elinden geleni yapmakta, dış boyu politikasının içine girmektedir. Yasalarca yasak edildiği halde, politik ve ard düşünce, ille etkililer yapmaktadır. Hükümetin programına ve siyasal ekonomik terahlerine karşı ortaya konan maddesiz tecavüzler suç unsurları ile doludur.

İşadamları Derneği bir si. yasal kuruluş olmadığına göre, kanama, yeme ve kamuoyuna kötüleme yetkisini han. gi yasaadan aldığı merak konusudur.

İşadamları için hükümetlere saldırı ve yeme hakkı veren özel yasalar, yurdumuzda olmadığına göre, adı geçen dernek, kanun sınırları dışına çıkmıştır. Son zamanlarda m. ak siyasal bir kuruluş gibi davranışlar içine girerek, yasaları durmaksızın çiğneyen devlet içinde devlet gibi bir tutumu inatla sürdüren İşadamları Derneği hakkında zamanı yitirmeden Cumhuriyet Savcılarının kovuşturma yapacaklarına inanıyorum.»

İŞVERENLERİN RAPORU
Öte yandan, A. Ajansının verdiği bir habere göre, Türkiye İşverenler Sendikası Konfederasyonu Yönetim Kuruluca hazırlanan ve 18 Nisan'da Ankara'da yapılacak 10 Olgan Genel Kurul Toplantısına sunulacak rapor belli olmuştur.

Raporde, Türk demokrasinin 1973 seçimleriyle başarı bir sınav verdiği belirtilmiş, «Ancak Parliamento bu. gündü öye dağılımı hükümet ortaklıklarına ne süre devam edileceği konusunda endişeler uyandırmaktadır» denilmiştir.

«Tayorda, «Bu durumun hâg olduğumuz siyasi istikrarı bu Parliamento döneminde de sağlanmasında güçlüklerle karşılaşıldığını gös. terdiği de ifade edilmiş, «Si. yasal istikrarın temininde bu güçlüklerin, tehliatli bir demokrasinin en gizel ifadesi

lan ekonomik istikrara kavuşulmasında da gecikmelerle sebebiyet verebileceği» öne sürülmüştür.

6 bölümden oluşan çalışma raporunda çalışma hayatının ana sorunları ile ekonomik ve sosyal konular geniş şekilde işlenmiş, Konfederasyonun temel görüşleri de yer almıştır.

12 MART, 1973 SEÇİMLERİ, DEMOKRASİMİZ
12 Mart ile ekim 1973 genel seçimleri arasında demok. rasminin daha sağlam bir binyeye kavuşumunun için

galişliğine işaret olunan raporda, bu konudaki görüşler ise şu şekilde özetlenmiştir: «Bu dönemde kurulan par. tilerüstü ve koallasyon hükümetleri, Parliamento içi ve Parliamento dışı ilişkileri sağlamadan yürütöbilmek bakımından gayret göstermişlerdir. Bu gayretlerin olumlu sonucu olarak demokrasinin, 1973 genel seçimleri ile başari bir imtihan vermiştir.

Ancak, seçim sonucunda Parliamento içinde temsil edilen partilerin milletvekili dağılımı bir koallasyon hükümetinin kurulmasını gerektirmiştir. Parliamento bugün dağılımı hükümet ortaklıklarının ne süre devam edileceği konusunda endişe uyandırmaktadır. Bu durum muhtaq bulurduğumuz siyasi istikrarın bu Parliamento döneminde de sağlanmasında güçlüklerle karşılaşılacağı göstermektedir. Siyasi istikrarın temininde bu güçlükler, tehliatli bir demokrasinin en gizel ifadesi olan ekonomik istikrara kavuşulmasında da gecikmelerle sebebiyet verebilecektir.»

(THA - AAT)

yeni ortam

720 kooperatifin 3 milyon ortağı var

Türkiye'deki Kooperatif sayısı ve ortakları ile ilgili rapor hazırlandı

DIYARBAKIR — Türkiye'de 19 bin 720 kooperatifin 3 milyon 789 bin 565 ortağının olduğu saptanmıştır.

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneğinin yayınladığı Gültüç adlı bültenine yapışın açıklanmaya göre, Türkiye'de faaliyet halinde bulunan kooperatiflerin en fazla ortak sayısı olan tarım ve hayvancılık kooperatifleri 7 bin 45 tarım kredi kooperatifleri, de bir milyon 310 bin ortağı bulunduğu

Tarım kredi kooperatif sayısı 2 bin 45 ortak sayısı bir milyon 310 bin, tarım satış kooperatif sayısı 653 ortak sayısı 241 bin, yapı kooperatif sayısı 7 bin 888 ortak sayısı 338 bin, köy kalkınma kooperatif sayısı 4 bin 514 ortak sayısı 745 bin, orman ürünleri kooperatif sayısı 375 ortak sayısı 27 bin 100, pancar istihsal kooperatif sayısı 375 ortak sayısı 27 bin 100, pancar istihsal kooperatif sayısı 20 ortak sa

yısı 440 bin 600, çay istihsal kooperatif sayısı 73 ortak sayısı 35 bin 500, toprak - su kooperatifleri sayısı 100 ortak sayısı 61 bin 400, esnaf kefalet kooperatifleri sayısı 536 ortak sayısı 262 bin, küçük sanet kooperatifleri sayısı 587 ortak sayısı 180 bin 400, motorlu taşıyıcılar kooperatif sayısı 253 ortak sayısı 12 bin 150, balıkçılık ve su ürünleri kooperatif sayısı 171 ortak sayısı 18 bin 350, temin tevzi kooperatif sayısı 78 ortak sayısı 3 bin, tüketim ve yardımlaşma kooperatif sayısı 863 ortak sayısı 75 bin 500, kültür ve yayın kooperatif sayısı 12 ortak sayısı 3 bin 365, al. gorta kooperatif sayısı 36 ortak sayısı 2 bin, hayvancılık kooperatif sayısı 36 ortak sayısı 2 bin, hayvancılık kooperatif sayısı 228 ortak sayısı 13 bin 650, meyve ve sebze istihsal satış kooperatif sayısı 217 ortak sayısı 26 bin 750, diğer kooperatiflerin sayısı 263 ortak sayıları ise 14 bindir.

(THA)

EKONOMİK POLİTİKALARI?

FEHİMİ ANLAROGLU

Türk-İş Adamları Derneğinin Tarabya toplantısından sonra yayınlanan bildiri üzerine hükümetin dikkatle eğilmesi lazımdır. CHP-MSP koalisyonunun ekonomik politikasında açıklık bulunmadığı şeklindeki bu yargıya katılmamak imkânı var mıdır?

Bir yandan özel kesimde yatırım üretimin yavaşlaması, diğer yandan açık olmayan iktisadi politika güvenisizlikten doğan bir tereddüt ortamı. Daha önemlisi ekonomik kalkınmanın temelini teşkil edecek özel sektörün büyük ölçüde gücünden hükümetin, yararlanma arzusunun sevkile ilân etmiş olmaması... Hatta İşverenler Sendikası Başkanı Sayın Kaya'nın deyişiyle «takibedilen yıllık ücret politikası nedeniyle işçi işveren ilişkilerinin olumsuz yönde etkilenebileceği» bulunması özel kesimde beliren endişe ve tereddüt ortamındaki havayı yansıtmaktadır.

Alın terine ve el emekine elbette saygı. Ancak helâl sermayenin de kıtsal bulunduğu ülkeden hareket ederek işçi ile işveren arasında dayanışmayı sağlayamayacak bir ekonomik politika iflasa mahkumdur. Böyle olunca iktisadi kalkınma hatta sosyal refah ve içtimai tesadülden söz edilebilir mi?

Bize göre, CHP-MSP koalisyonu, öncelikle ekonomik konularda da hâlâ muhalefette bulunmak psikolojisinden kurtulmak ve işçinin olduğu gibi işverenin de yanında bulunmalıdır.

Gerisi hükümet için başarısızlıktır. Ulko için kayıptır.

ekonomi politika

GÖRÜNEN KÜY...

Ecevit iktidarının, "fikri özgürlüğü" ni savunması, çeşitli çevrelerde, ideolojik olduğu gerekçesi ile tepkilere yol açmıştı...

Zaman geçtikçe tepkilerin ardındaki gerçek su yüzüne çıkmaya başladı.

Bahsanza, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği, danışmanı olan iki profesör için, kuruluşun tutumu ile ters düşen, hükümetin uygulamalarının lehinde demec verdikleri içi soruşturma açılmış...

Fikirlere gem takma eğiliminde olanların, fikri özgürlüğüne karşı çıkmaların -dan daha normal birşey var mı?... G.

GÜNAYDIN HABER

İşadamları toplantısı 2-3 nisanda Tarabya'da yapılıyor

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nin 2-3 nisan tarihlerinde Tarabya Oteli'nde yapacağı "Hükümetin ekonomik kararları ve piyasadaki etkileri" konulu toplantısının iptal edileceği yolundaki haberler üzerine bir açıklama yapan yetkililer, "Toplantının hiç bir politik nedeni yoktur. Davet edilen kişiler büyük çoğunlukla geleceklerini bildirdiler" demişlerdir.

Yetkililer, toplantısının amacının iç ve dış ekonomik konjunktürün gözden geçirilmesi, ekonomik ve sosyal gelişmeler karşısında özel kesimin durumunun görüşülmesi olduğu şeklinde söylemişlerdir.

Bu arada toplantının iş-tişari nitelikte olacağını ifade eden ilgililer, alınacak görüşlerin iştirakleri bağlamayacağını ve toplantının hiç bir şekilde düşürülmediğini belirtmişlerdir.

SANAYİCİLERİN HAZIRLADIĞI EKONOMİK RAPORUN HÜKÜMET ÜYELERİNE GÖNDERİLDİĞİ AÇIKLANDI

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker dün basına verdiği bir demeçte 1974 yılının ilk altı ayında Türk ekonomisi ile ilgili bir raporun 8 A-

ğustos tarihinde hükümet üyelerine ve sorumlu kuruluşlara gönderildiğini açıklamıştır.

«Kahraman Sıhhiye Kurvetlerinin Kıbrıs'taki başarılı barış hareketi, parlamentomuzun ve hükümetimizin kararlı tutumu ve bu millî davada milletçe gösterilen birlik ve beraberlik her türlü takdirin üstündedir» diyen Feyyaz Berker sözlerini, şöyle sürdürmüştür:

«Örnek teşkil eden bu millî birlik ve dayanışmanın, başta artan hayat pahalılığı olmak üzere, ekonomik problemlerimizin hâli yolunda ve gelecek mücadeloda da gösterilmesi en içten dileğimizdir. Dünya konjunktüründeki gelişmelerin etkisinde ortaya çıkan dar boğazların giderilebilmesi, örneğin artan petrol ve diğer ham madde fiyatları ne ilâveten Kıbrıs Barış Harekâtının ekonomimize getirmek te olduğu ek finansman yüküklü ve ekonomi üzerindeki dolaylı etkilerinin de karşılama bilmesi için 1974 yılının ikinci yarısında ekonomik faaliyetlerin hızlandırılması ve bu konuda da millî bir ekonomik seferberlik yapılması gerekmektedir.»

Feyyaz Berker bu konudaki sözlerini: «Ekonomik değerlendirmeler kısa dönemde Türkiye'nin en önemli sorununun üretimi arttırmak olduğunu ortaya koymaktadır. Hükümetimizin 1974 yılının ikinci yarısından ekonomik konulara vereceği öneme paralel olarak Türk sanayicileri ve işadamları her zaman olduğu gibi, üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirmeye hazırdır» diyecek tadamamıştır. (A.A.)

MİLLİYET

ra
por

"Yılın ilk beş ayında kayıtlı işsiz sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %20 dolayında daha yüksek. Kapasite artırımına yönelik girişimlerdeki duraklama istihdam üzerindeki olumsuz etkisini 1974'ün ilk yarısında göstermeye başladı..."

Pahalı hammadde finansman zorluğu yaratıyor

YILIN ilk altı ayında hammadde fiyatlarındaki artış nedeniyle imalat sanayinde finansman yükünün ortalaması %68.9 oranında arttığı belirtilmektedir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneğinin 52 tesisi üzerinde yaptığı araştırmaya göre, en büyük fiyat artışları genellikle tüketim malları sanayinde olmuş, bunu sırasıyla ara malları ve yatırım malları sanayileri izlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği tarafından hazırlanan "1974 Yılıın İlk Yarısında Türk Ekonomisi" adlı raporda bazı ürünlerin fiyat destekleme politikasına da değinilerek "Pamuk ve fındıkta destekleme fiyatlarının tüketicinin piyasada alım yapmasına imkân veremeyecek düzeyde saptanması halinde Merkez Bankası kaynakları üzerindeki yük büyük ölçüde artacaktır" denilmektedir. Raporun bu bölümünde "1974 tarım ürünleri fiyat destekleme politikasının kamu kesiminde doğrudan finansmanı için 17.7 milyar lira gerektirdiği" üzerinde durulmaktadır.

Raporda yılın ilk altı ayında görülen özel ekonomik gelişmeler şu şekilde sıralanmaktadır:

★ 1974 yılının ilk beş ayında hızlı bir artış gösteren toptan eşya fiyatları haziran ayında öncelikle pamuklu kumaşların fiyatlarındaki artışla %3.2 oranında bir gerileme göstermiştir. Ticaret Bakanlığına yayınlanan bilgilere göre haziran ayında gıda maddeleri ve yemlerde %5.3 oranında bir gerileme olmuştur. Aynı verilerde gıda, dokuma ve deri fiyatlarında da bir gerileme olmuştur.

İSTİHDAM

★ 1973-1974 yıllarının ilk beş aylarındaki kayıtlı işsiz sayılarının karşılaştırılmasında 1974 yılında ge-

1974 yılının ilk beş ayında protesto edilen senet sayısı 351 bin. Bunların değeri ise 2 milyar 133 milyon lira.

çen yıla oranla %20 dolayında bir artış olduğu görülmektedir. 1974 yılının özel ekonomik koşulları ve müteşebbis istihdamı daraltmaya veya hiç değilse durdurmaya iten değişik gelişmelerin toplam istihdam üzerindeki olumsuz etkileri olmuştur. Kıdem tazminatı konusunda tartışmalar, toplu sözleşmelerde sınırları aşan istemler, maliyet fiyatlarındaki sürekli artışın ürün fiyatlarına yansıtılmasının güçlüğü, hammadde sağlanmasındaki aksaklıklar ve kapasite artırımına yönelik girişimlerdeki duraklama istihdam üzerindeki olumsuz etkisini 1974 yılının ilk yarısında göstermeye başlamıştır.

★ İstihdamı geliştiren girişimler özel kesimden gelmektedir. Özellikle son üç yıldır özel kesim istihdam olanaklarında %27.3 oranında artış sağlarken kamu kesiminde yaratılan istihdam olanağı sınırdır.

★ Yurt dışına işçi göndermeler Avrupa ülkelerindeki olumsuz konjonktür koşullarının etkisinde büyük gerileme göstermiştir. Geçen yıl ilk altı ayda dışarıya 65.168 işçi gönderildiği halde bu yıl aynı dönemde yurt dışına gönderilen işçi sayısı 14.154'dür.

İÇ TİCARET

★ Perakende ve toptan ticaret hacmi, ciro değerleri üzerinden 1974 yılının ilk altı ayında bir gelişme içindedir. Fakat bu gelişme dengesiz bir dağılım göster-

mektedir. Özellikle gıda maddeleri üzerindeki iş hacmi bu gelişmede büyük pay almıştır. İç ticarete yılın ilk aylarında büyük likidite sıkıntısı duyulmuştur. Fiyat artışları nedeniyle nakdi iş hacmindeki büyümenin fiziki büyümeden daha hızlı olmaması, buna karşın bankaların kredi olanaklarındaki gerileme, iç ticareti olumsuz etkilemiştir. 1974 yılının ilk beş ayında protesto edilen senet tutarında geçmiş yıllara göre önemli artışlar vardır. Geçen yılın ilk beş ayında toplam 358 bin adet 1 milyar 401 milyon liralık senet protesto edilmesine karşılık bu yıl aynı dönemde protesto edilen senet 351 bindir. Bu senetlerin toplam değeri ise 2 milyar 133 milyon liradır.

DIŞ TİCARET

★ İhracatta vergi indesi uygulamasının devamlılığına ilişkin tereddütler ihracatta uzun dönemli girişimlere imkân vermemektedir. İthalatta en önemli sorun gerekli malların dış piyasalardan bulunabilmesine ilişkin güçlüklerdir. Bu güçlükler kalite ve fiyat konusunda çok kero ithalatın istenilen koşullardan daha düşük düzeyde gerçekleşmesine yol açmaktadır.

★ Kesin sayılar elde edilememesine rağmen yabancı turistlere hitap eden müesseselerdeki doluluk oranlarına göre, gelen turist sayısının geçen yıla göre düşük olduğu söylenebilir. Avrupa ülkelerinde artan fiyatların genellikle turist trafiğini olumsuz etkilediği bilinmektedir. Akaryakıt fiyatlarındaki artış da ayrıca Türkiye'ye kendi araçlarıyla gelen turist sayısını azaltmıştır.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği'ne göre, fiyat artışlarının olumsuz etkisini gidermek için alt ve orta gelir gruplarındakine yüklenecek ağırlığı 1975'te en az sınırlarına indirmek gerekiyor

Türkiye'nin ilk sorunu: 1975 yılını kurtarmak

TÜRK Sanayicileri ve İş Adamları Derneği tarafından hazırlanan "1974 Yılıın Sonbaharında Türk Ekonomisi" konulu raporda "1975 yılına girilmeden önce ekonomide önemli dar boğazlar ortaya çıktığı" ileri sürülmektedir. Raporda, bu darboğazlar şu şekilde sıralanmaktadır:

- ★ Tesciruf açıkları
- ★ Kamu ve özel sektör yatırımlarındaki gerilemeler
- ★ İstihdam sorununun giderek önem kazanması
- ★ Fiyat artışları
- ★ Bazı tüketim maddelerinde görülen kıtlık
- ★ İhracattaki gerilemeler

Önümüzdeki dönemde seçilecek temel hedefin, "1976 kıyının altı ve orta gelir gruplarına götüreceği yükleri en az omurlarda tutabilecek tedbirleri almak" ve "1975 yılını kurtarmak" olması gerektiği ileri sürülen raporda şöyle denilmektedir:

"Ağustos ayından önceki oniki aylık dönemde Türk ekonomisi %24.1 oranındaki fiyat artışına uğramıştır. Önceki dönemde fiyat artış %18.4 idi. İlk yıl ilki %20'nin üstünde bir fiyat artışına muhtap olan bir ekonomide en etkin tedbirler alınmazsa sonraki yıllarda fiyat artışının %15'in altına düşürmek mümkün olmayacaktır. Ekonomik yapısı buna izin veremeyecektir. O halde 1975 yılı için, ekonomi politikasının hedefi fiyat artışlarına rağmen üretilen ve yatırımları artırma, gelir dağılımını düzeltmek olmalıdır."

BÜYÜME HIZI TAHMİNLERİN ALTINDA KALACAK

1974 yılında Gayri Safi Milli Hasıla artışının %8.8 olarak gerçekleşeceğinin öngörüldüğü halde bu miktar biraz daha düşük olarak gelerek %8.5 dolayında olacağını öne süren rapora göre "GSMH artışıyla birlikte gerileme eğilimi ve tarımın üretim tahminlerinin altında kalmasına bağlıdır"

Kamu kesimine ait sınırlı üretim yılın ilk yarısında çeker, pamuklu dokuma, krom, kök, demir, çimento, demir cevherinde önemli gerilemeler gösterirken,

aynı dönemde elektrik üretiminde, geçen yıla göre %8.8, demirde %23, çelik ingot'da %12, finyitte %9.9 oranında üretim artışları olmuştur. Rapora göre "Çimento üretimindeki gerileme ihracatın artırılabilmesi ve inşaat sektöründeki daralma ile açıklanabilir."

YATIRIM MALLARI İTHALİ GERİLEDİ

Raporun yatırımlarla ilgili bölümünde kamu yatırımlarının beklenen şekilde gelişemediğine işaret edilerek, şöyle denilmektedir:

"1973 yılının ilk altı ayında kamu yatırım harcamaları hedefinin %27.4'ü oranında harcamaya yapılmazken, 1974 yılının aynı döneminde Devlet PLANLAMA Teşkilatı verilerine göre kamu yatırım harcamaları hedefin %21.8'i oranında gerçekleşmiştir. Yıl sonunda kamu yatırım harcamaları, hedefin ancak %68.8 oranında gerçekleşilecektir."

Raporun yine DPT verilerine dayanarak verdiği sayılara göre Özel Sektör yatırımları 1974 yılı sonunda plan hedeflerinin %66 oranında gerçekleşmesi beklenmektedir.

Raporda bu konuda ayrıca şu bilgilere yer verilmiştir:

★ 1973 yılında ocak - ağustos ayları yatırım malları ithalatı 659 milyon dolar iken, 1974 yılında bu ithalat 822 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 1974 yılında ithal fiyatlarındaki %61.2 oranındaki artış dikkate alındığında, 1974 yılı ilk dokuz aylık yatırım malları ithalatının 1973 fiyatlarıyla 502 milyon

dolar yani geçen yıldaki mal girişinin çok altında gerçekleştiği ortaya çıkar.

★ 1973 yılı ocak - ağustos ayları döneminde yatırım malları arasında 107.130 ton kazan, makine ve mekanik cihazlar ile 31.257 ton elektrik ve makine cihazları ithal edildiği halde, 1974 yılının aynı döneminde bu sayılar sırasıyla 99.675 ve 27.704 ton olmuştur.

İnşaat sayıları da yatırımların gerçekleştirilmediği desteklenmektedir. Raporda bu konuda şöyle denilmektedir:

"1974 yılı ocak - temmuz ayları döneminde toplam inşaat rakamlarını geçen yılın aynı döneminde %13.6 oranında düşüktür. İçişleri bir gelişme sınırlı inşaat faaliyetlerini yılın ilk beş ayında iyimser bir bekleyle devamla bir artış gösterirken, normal yıllarda sıracama aynı olan haziran'da bu yana, devamlı bir gerileme eğilimi gözlenmektedir."

TEŞVİK BELGELERİN SAYISI ARTIYOR

Teşvik belgelerinin geçen yıla göre artış gösterdiği belirtilen raporda şu noktalar değinilmektedir:

★ Teşvik belgesi alan projelerin sayısı artmaktadır. Geçen yılın ilk beş ayında 183 belge verilmişken, bu yıl aynı dönemde 203 belge verilmiştir.

★ Mart ayında Petro - Kimya tesisleri ile ilgili büyük miktardaki belge harif tutulsa bile, ilk beş ayda verilen teşvik belgelerinin toplam yatırımları da geçen yılın aynı döneminde verilen belgelerin toplam yatırımlarının üstündedir.

Ekmek fiyatları 1975'de yüzde 51 yükselecek

AYTEKİN EĞİLİMLER
Büyükşehir'de uygulanan yıllık ek taban politikası devamlı artan içtık ve maliyetler ekmek fiyatlarının Türkiye'de artış göstereceğini ortaya koyarken Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği bu yolda araştırma yapmıştır. Araştırmaya göre Türkiye'de ekmek için 310 kuruşa çıkarılması halinde Toprak Mahallatları Ofisinin ekmek için daha pahalı olarak halka intikalini önlemek için bu fiyat karşılık 2 milyar 700 milyon lira faizli olarak bu sübvansiyonun 1975 bütçesinden nasıl temin edileceği sorunu ortaya konulmuştu.

Yapılan araştırmada 1973 yılı başında ekmek fiyatları 1974 yılı 1973.2 oranında artması karşısında Toprak Mahallatları Ofisinin sübvansiyon için temin edilecek paranın büyüklüğünü hangi faizle tahsil edileceği sorunu ortaya çıkmıştı.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneğinin ekmek fiyatlarıyla ilgili araştırması, bu şekilde denetimden "Buğday fiyatları dışında ekmek satış fiyatını etkileyen diğer bütün unsurların sabit kalacağı varsayılabilir, yeni buğday fiyatları karşısında ekmek fiyatlarının yüzde 51,2 oranında (310/200 - 51,2) artması gerekmektedir. 1974 yılında ekmek satış fiyatının tekrar 1973 yılı seviyelerinde muhafaza edilmesinde kabul edilirse, buğdayın yine TMO tarafından 135 Krs/Kg olarak tahsilması sorunu olmaktadır. Bu ise TMO için önemli bir yükümlülük sorunu doğurması sebep olacaktır.

Buğday fiyatının TMO tarafından 135 Krs/Kg olarak

tespit ve satış halinde meydana gelecek olan zararın karşılanması 1974 yılı bütçe uygulamasında ancak dolaylı şekilde düşünülmektedir. 140 sayılı kanuna göre meydana gelen görev zararının karşılanması 1975 yılı bütçe uygulamasında, sadece TMO için 3 milyar lira seviyesinde görev zararının karşılanması dikkat çekici bir hadisettir. Diğer İktisadi Devlet Teşekkülleri içinde muhtemel görev zararları ile birlikte mütalaa edildiği zaman, 1975 yılı bütçesinde transferleri büyük artışlar kaydetmek durumunda olacaktır. 1975 yılı bütçesinde bu artışın nasıl karşılanacak gerektiği veya hangi kaynağa dayanacağı tartışılmamaktadır.

Diğer taraftan ekmek satış fiyatlarının sübvansiyonla karşılanması ve bütçe destekleme fiyatının yüksek tutulması TMO ya yönlenecek satış etkileyecek ve TMO'nun daha fazla buğday alması yolunda baskılar başlatmaktadır. Çünkü kondu üretimi buğdayı kendisi tüketenler, yeni alış ve satış fiyatları karşısında, üreticileri buğdayı tüketim için ayıracakları yerde TMO'ya satmayı ve daha sonra tüketim için gereken buğdayı TMO'dan almayı tercih edeceklerdir. Diğer bir deyişle, imkan bulunmayan ve sübvansiyon sisteminin bilginine varabilen üretici buğdayı 230 Krs/Kg dan satarak ve ekmek ihtiyacını sübvansiyonlu fiyattan sağlayarak aradaki fark kadar gelirini yükseltmeyi isteyecektir. Üretici için rasyonel bir davranış olarak bu uygulama 1974 yılında yaygın şekilde görülmeye başlanmıştır. Bu durumda komu çok ciddi durumları ortaya çıkaracaktır. TMO alışları artırsa Merkez Bankası Kredileri artacak ve dolayısıyla emisyon hacmi ve para arzı artışı yükselecektir. Diğer taraftan, sübvansiyon gereği çok yükselecek ve doğan zararın 1975 yılı bütçesinden hasıne borcu olarak karşılanması adeta imkansızlaşacaktır.

1974 yılının ilk yarısında fiyatlar genel seviyesi çok önemli artışlar göstermiştir. Bu tempoya devam edeceği beklenmektedir. Yeni buğday fiyatlarının da doğrudan faiz oranları ve sübvansiyon uygulaması nedeniyle dolaylı olarak fiyat artışları artırıncı etkileri olacaktır.

Bu güçlükler, tarımsal destekleme politikasının planın öngördüğü esaslar içinde ve tespit edilen hedeflerle bağdaşacak şekilde uygulanmasının önemli tekrar ve değişiklikler ortaya koymaktadır.

Ticaret

Hür Teşebbüs Temsilcileri bugün İstanbul'da Tarabya Otelinde toplaniyor

İSTANBUL, (Özet)
Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneğinin ve sahipliğini yaptığı hür teşebbüs temsilcilerinin İstanbul'da bugün Tarabya Otelinde toplantısı yapıldı. Üzerinde çeşitli konuların tartışılması ve maksatlı girişimlerle engellenmek istenen toplantıya hür teşebbüs temsilcilerinin tümü katılacaklardır. Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği yönetim ve danışma kurulu üyeleri nin de hazır bulunacakları toplantıda, hür teşebbüsün çeşitli sorunları görüşülecektir. Toplantıda yurdun çeşitli bölgelerinden gelen hür teşebbüs temsilcileri bilgi alış ve verişinde bulunacaklardır. Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneğinin çeşitli kuruluşları temsilcileri ile yapacakları toplantı yarın da devam edecektir. Toplantıda ele alınan konular hakkında ve varılan ortak nokta ları belirten bir basın bülteni hazırlanacağı düşünülmektedir. Bugünkü toplantıya katılıp bu bülteni, ilecek yazışmalarını belirlemişler ve konuları bülteni bildiri ile karıştırmamak gerektir. demislerdir.

İş adamları:

«Maliye Bakanlığı raporunun aksine yatırımlarda düşme var»

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği dün bir basın toplantısı düzenleyerek, "1974 yılının ilk dört ayında yatırımların Maliye Bakanlığı raporunun aksine hızlanmadığını, gerilediğini" ileri sürmüştür.

Dernek Yönetim Kurulu, "1974 yılının ilk dört ayında Türk Ekonomisi" konulu bir raporunu basına açıklamıştır. İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana'da kurulu 71 büyük iş yeri ena alınarak hazırlanan rapor-

da şu hususlara yer verilmiştir:

« Üretimde artışlar vardır fakat bunlar sağlıklı artışlar değildir. Fiyat artışlarının bütçeye etkilerinden kaçınmak için her yıl devlet bütçesi bütçesinden üretim artışını oluşturmaktadır. Ancak yatırımlarda bütçeye yoktur. Süregelen inşaat tahsisleri artış hızı düşmüştür, ancak inşaat malzemeleri talebi büyümektedir. Yatırımlardaki gerileme maliyet artışları, fiyat kontrolü ve rekabet koşullarındaki nedenlerle kar marjının küçülmesinden doğmaktadır.

« Maliyetin yükselmesi finansman kaynaklarını zorlamakta ve bu arada ödemeyen yarımla, orta vadeli kredi, banka kredileri, sermaye piyasası yolu ile fon toplama, dış kredilerden yararlanmaktadır.

« Fiyat artışları yılın ilk 4 ayında %10,5 oranındadır. Bu yıl önce aynı dönemde bu oran %5,2 oranında artmıştır. Tarım ürünleri taban fiyatları, toptan edilecekler fiyat artışları gelecek aylarda daha da hızlanarak etkiler gibi görülmektedir.

DIŞ TİCARET

« İhracat ve ithalat 1973 bir patlama yılı olmasına rağmen kredi darlığı nedeniyle bazı hallerde ihracat aksama göstermiştir.

« Kamu gelirleri önünde bir gelişme göstermektedir. Altın ve döviz rezervleri büyümeye devam etmekte her yıl artış hızı geçen yılın aynı dönemine göre düşmüştür.

İMALAT SANAYİ

Raporda imalat sanayinde sektör ortaya çıkan bazı imalat sektörleri dışında, imalat sanayinin en büyük sorunları olarak sanayinin gelişmesi, yükselen ham madde fiyatları, düşen stoklar, yatırımlarda duraklamalar gösterilmektedir.

Berker «Para darlığı üretimi etkiliyon»

• TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ GENEL SEKRETERİ DE YATIRIMLARIN ARTMADIGINI, ANCAK GEÇEN YILIN TEŞVİK BELGELERİ İLE ARTIYOR GİBİ GÖRÜNDÜĞÜNÜ BELİRTTİ...

İSTANBUL

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, ekonominin bir «para darlığı dönemine» girdiğini, yakın gelecekte üretimdeki artış hızının durabileceğini söyledi. Dernek Genel Sekreteri Güngör Uras ise, Maliye Bakanlığı istatistiklerini eleştirerek, 1974'te yatırımların gerçek anlamda artmadığını, ancak bu istatistikte yer alan verilerin, geçen yılın teşvik belgelerine dayanması sebebiyle, artıyor gibi göründüğünü belirtti.

Türk ekonomisinin 4 aylık son durumu hakkında bir rapor hazırlayan Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneğinin dün düzenlenen basın toplantısında bir konuşma yapan Dernek Yürütme Kurulu Başkanı Feyyaz Berker, toplantıda büyük pay ve ağırlığı olan 71 müessesede aralarında yapılan bir incelemeyi anlatırken «Yeni hükümet, yeni kararlar almadan ciddi bir inceleme yapmalıdır. E-ekonomide bir gelişme mi, yoksa bir durğunluğun mu olup olmadığını araştırılmalıdır. Bugün bir para darlığı vardır. Sektörler mevcut kapasitelerini koruyup geliştirmek için para sıkıntısı çekmektedir. Neticeler bizi, bugün için üretimde olan artışları çok yakın bir zamanda duracağı fikrine götürüyor» demştir.

Dernek tarafından hazırlanan raporun Özel Teşebbüs tarafından yapılan ilk ciddi incelemesi olduğunu belirten Berker, ancak piyasaya karıştıkları zamanında verileriyle ulaştırma olduğunu söyledi. Berker, yanlış bilgi ile karar alınabileceğini eklemişti. Sonuç verileriyle ilgili olarak ise «Maliye Bakanlığı tarafından yapılan incelemler de üretimle ilgili verileri, ürünlerin durumları ve yatırımların durumları hakkında, Halıbulu yatırımlar yapılmamaktadır. Üretimdeki gelişmeler de bu verileri de etkilemektedir. Enflasyonist baskı ve finansman zorluğunun getirdiği sonuçlar, yatırımları zorlamaktadır» demştir.

Toplantıda, Fiat Teşvi Komitesi başkanları cevap alamayan üreticilerin de varlığını koruma tehlikesi bulunduğunu ve «kaynak miktarına yani ara kredi mekanizmasındaki darlıktan yakından, Sanayide finansman durumuna temas eden Dernek Genel Sekreteri Güngör Uras, son zamanlardaki fiyat artışlarının halkta bir tereddüt yarattığını ifade etmiş ve Sermaye Piyasası Kurulunun görevi çerçevesinde «Üretimde finansman ihtiyacı hakkında ve maliyet artışlarının artmamasından doğan bir darlık için gerekli muhtelif tedbirler alınması ve piyasam için bugün kritik bir an ve tabiri caza belirsizlik hakimdir. Tahvil satışları durmuştur. Sanayide bugün için üretimi muhtelif şekilde durmuş vardır. demştir. Uras, yatırımların arttığı yollardaki tedbirlerin yanısıra Maliye Bakanlığının istatistiklerini eleştirmiş, bu rakamların geçen yıl verilen teşvik belgelerine dayandığını ve fiyat artışları karşısında rakamlarda bir gerçek artışın da görüldüğünü söylemiştir.

Para - kredi politikasında karar alınması isteniyor

«Son Havadis»

Feyyaz Berker: Özel sektör finansman zorluğu içindedir

TÜRK sanayicileri ve işadamları derneğince hazırlanan «1974 yılının ilk dört ayında Türk ekonomisi» araştırması dün düzenlenen bir basın toplantısı ile açıklanmıştır.

Dernek Başkanı Feyyaz Berker, Maliye Bakanlığınca hazırlanan ekonomik raporda yatırımların arttığı, ekonomik durumunun olumsuz görüldüğünü katılmadıklarını belirterek şu açıklamayı yapmıştır:

«Maliye Bakanlığı raporunda yatırımların artış verileri teşvik tedbirlerine dayanarak ortaya konmaktadır. Dernek olarak 71 özel kuruluştaki yaptığımız anket ise tam aksi sonuç vermiştir. Yatırımlar azalmıştır. Üretimde görülen artış ise talep artışıyla paralel olarak oluşan bir gelişme olup, sanayide sağlıklı bir gelişmenin göstergesi değildir.

Araştırma sonucu elde ettiğimiz bilgilerle, hükümeti eleştirmek düşüncesinde değiliz. Para kredi politikasında hükümetin önümüzdeki günlerde olumlu, önemli kararlar alması umulundadır.»

Kamu yatırımlarında ilk dört ayda görülen gelişmenin aleyhinde olmadıklarını belirten Sanayiciler ve İşadamları Derneği Başkanı «Özel sektör hem maddede hem de finansman zorluğuyla karşılaşmaktadır. Büyük bir kamu bütçesinin büyük bir kısmı kamu kesiminde üretimden karlılanmaktadır, demiz ve sonuçları şöylece özetleyebiliriz:

«Yatırım hızı azalmaktadır. Sanayi kesiminde 64 kaynak yaratılmadığından bir süre sonra bankalardan kredi alamama durumunda kalmaktadır. Bu giderler yatırım hızını düşürecek, üretim azalacak, ekonomi yeni bir dar boğaza girecektir. Finansman zorluğu gündemde özel kesimde üretim kaynaklarının kısıtlanması yol açacaktır. Son dört ayda inşaat ruhsatlarındaki asallık bunun belli bir göstergesidir.»

Berker: Ekonomik açıklamalar iş çevrelerinde iyimserlik yarattı

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği Yürütme Kurulu Başkanı Feyyaz Berker, Başbakan ve Maliye Bakanının son konuşmalarıyla ilgili olarak başta verdikleri yazılı demecinde, «Son ekonomik açıklamaların iş çev-

relerinde iyimserlik yarattığını» söylemiştir.

Feyyaz Berker, şöyle devam etmiştir: «Başbakanımız, hükümetimizin her teşebbüsüne, ülke yararına giri-

So. 8, Sa. 1. de

Başbakanı Birincide

şimlerine inandığını, bu nedenle her teşebbüsün hükümete karşı olan kuşku ve korkularından kurtulmasından memnuniyet duyduğunu belirtmiştir. Ayrıca «Kıbrıs Barış Harekâtindeki askeri ve diplomatik başarılar ekonominin önemli bize unutturmamalıdır ve ekonomiyi güçlü kılmazsa, Kıbrıs'ta ve genel olarak dış politika ve savunmada da güçlü olamayız» şeklindeki görüşlerine tamamen katılmaktadır.

Kıbrıs Barış Harekâtının ülke çapında yarattığı birlik ve dayanışmanın, ekonomik konularında da millî bir seferberliğe imkân hazırladığını inanmaktadır. Her teşebbüsün girişimlerinde her türlü tikanlıkların ve bürokratik güçlüklerin kaldırılmasının ekonomiyi büyük yararlar sağlayacağına güpne yaktı.

Feyyaz Berker, Maliye Bakanının son açıklamalarına da değinerek, şunları söylemiştir:

«Maliye Bakanımızın daha sonra yaptığı açıklamalar, ekonomik konuların paket tedbirleri halinde ele alındığını ortaya koymaktadır. Bu ve ileride alınması ümit ettiğimiz diğer tedbirlerin ekonomiyi canlılık getireceğini beklemekteyiz.

ANKARA SANAYİ ODASININ GÖRÜŞÜ

ANKARA, A.A. Ankara Sanayi Odası Başkanı Hami Kartay, ekonomik kararların alınmasında, hükümetin işlemleri istisnâde bulunmasını önermiş ve, «Bu tutumla hareket edilmesi halinde daha etkin sonuçlar alınacaktır» demştir.

Ankara Sanayi Odası Başkanı Hami Kartay, Maliye Bakanının Deniz Bayraktar'ın ekonomik konulara ilişkin açıklamaları ve alınan kararlarla ilgili olarak, dün şu demeci vermiştir:

«İktidar olmanın verdiği sorumluluk içinde, dünyanın ve memleketimizin iktisadi gerçeklerine olumlu bir teşhis koyarak, hükümetçe yapılan

açıklamalar ve getirilen, getirilmek istenen tedbirler Türk ekonomisini tekrar bir canlılığa kavuşturacaktır kanısındayız. Millî birlik ve beraberliğin Kıbrıs Barış Harekâtı ile oluşan ortamında, yurtiçi konuların anlayışla hallinin, ekonomik bir belgesini teşkil eden bu başarıları memnuniyetle karşılamaktayız.

Ancak, bu olumlu beyanlarda leri sürülen hususların hızla gerçekleştirilmesi konusunda, Kıbrıs Barış Harekâtı'nda olduğu gibi çok hızlı ve başarılı kararların, uygunuz geciktirilmemesi bir müddet daha devam ettirerek alınmasını temennî etmekteyiz. Özel sektör tarafından yılmadan, usanmadan, ömür boyu sürdürülen ekonomik savaşın, hükümetimizce de aynı inanca sürdürülmesi için gerekli tedbirler alınarak, teşvik edilmiştir Sayın Maliye Bakanının «Kalkınma çabalarının karşına çıkan ciddi engellerden birinin idari kararların alınmasında ve uygulanmasında gecikmeler olduğu, karar alma mevkiilerindeki yetkililerin bu yetkilerini kullanmada gerekli titizlikle birlikte çalışmaları da göstermesi gerekir» açık beyanlarından büyük bir memnuniyet duyulmaktadır.

Bu memnuniyet verici beyanlar yanında, hükümetçe alınan son iktisadi kararların bir ölçüde enflasyonu artıracaklarını belirtmek isteriz, ancak bu kararların alınmasıyla ilgili, önümüzdeki günlerde memleketle karşılaşılabilecek enflasyonun çok daha yüksek olacağı, bundan böyle ekonomik kararların alınmasında, piyasaya ekonomiyi kurtarmaya uygun, zaman faktörünü gözde uzak tutmamız, işlemler ile istisnâlere devamla aşılayan bir tutumla hareket edilmesi halinde, daha etkin sonuçlar alınacağı inancındayız.

Ayrıntılara girmeden iyi niyetle mevcut bütün olanakların Türk milletinin mutluluğu için seferber edilmesini en kutsal görev olduğunu belirtmek isteriz.

PLANLAMA RAPORU

Enflasyon Devam Edecek

Kim kimden kopye çekti? Devlet Planlama mı İş Adamları'ndan, yoksa İş Adamları mı Devlet Planlama'dan?

Devlet Planlama'nın «Hizmet Örneği» Nisan ayı ekonomik raporu, Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği'nin raporundan (Bkz. Yankı, Sayı 166) bir hafta sonra açıklandı. İki raporun üslubu farklıydı, ama kullanılan ekonomik veriler birbirinin aynıydı. TSİD, Planlama'nın çalışmalarını yakından izlemiş, raporlanan verileri kullanarak raporunu hazırlamıştı. TSİD'nin yeni genel sekreteri T. Güngör Uras, DPT'nin eski bir mensubuydu. Yıllık programlar ve planlar dairelerinde uzmanlık yapmış, DPT'ye de izinli bulunduğu bir sırada da TSİD'le görevine başlamıştı.

1974'de kaynaklar eskisine oranla daha yoğun bir biçimde kamu sektörüne mi yönlendirilecekti. İş adamlarının dile getirdikleri endişeler vardı. Kaynaklar tarım kesiminde destekleme alımlarında ve kamu sektöründe ağırlıklı kullanılıncasına, özel sektörün finansman kaynakları kısıtlanmış olacaktı. İş adamları kârların düşeceğinden ve oto finansman yapamayacaklarından endişeliydiler. Bu durumda yatırım hızı da düşecekti.

Artık tahvil satışlarından eski gelir sağlanamıyor, hisse senetleri satışları da iyi gitmiyordu. Özel sektör, bunda da önemli faktörün halk sektörü tartışmaları sonucu yaratılan tereddüt olduğu görüşündeydi.

DPT'nin raporu dikkatle incelendiğinde, özel sektör için fazla endişelenecek bir durum olmadığı ortaya çıkıyordu. Ama kârların giderek düşeceği izlenimi ediniliyordu. DPT, «1974 yılının bütünü itibarıyla ortalama plan hedefine yaklaşık bir büyüme hızının gerçekleştiği normal bir kalkınma yılı» olacağı kanısındaydı. Tarımsal alanda büyüme hızının plan hedefini aşması bekleniyordu.

Banka kredileri Ocak ayından başlayarak azalmış ve azalma Mart ayı sonunda 1.6 milyara ulaşmıştı. Mart sonundan itibaren bankalardaki mevduat hacmi geçen yıla göre aynı miktarda artış göstermişti. İş adamları bu konunun üzerinde önemle duruyorlardı. Orta vadeli kredi imkanı genişletilmeliydi. Uras'a göre, bankalara tasarrufların çekilmesi için mev-

duat faizlerinin, özellikle vadeli mevduata ödemenin izin yeniden düzenlenmesi gerektiği. Hükümet tasarrufların tüketim yerine bankalara ve sermaye piyasasına yönlendirilmesini sağlayacak imkanları kullanıyordu. Tasarrufların, sermaye piyasasına yönlendirilmesi talebi kısaca için enflasyon üzerinde de olumlu etki yapabildi.

Enflasyon DPT'ye göre 1974'ün son üç ayına kadar hızından birşey kaybetmeyecekti. Dış ticaret açığı geçen yıla göre büyüyordu. Ama işçi dövizlerinde artış vardı.

YANKI

27 Mayıs — 2 Haziran 1974

G eçtiğimiz günlerde bir toplantıdan vazgeçildi. Ekonominin büyük bir bölümünü elinde bulunduran kişilerin katılacağı bu toplantı, Türkiye İşadamları ve Sanayiciler Derneği düzenliyordu. Toplantının gündemi de yüklü idi. Katılanlara, Boğaziçi Üni versitesinin bir öğretim üyesi tarafından hazırlanan enflasyona ilişkin bir çalışma sunulacaktı. İşadamlarına yeni görüş ufukları getireceği umulan bu sunuş toplantıdaki diğer görüşmelere de ışık tutacaktı.

Görülecek konular arasında hükümet programı, 1974 bütçesi, Ticaret Bakanlığı'nın tebliğleri ile asgari ücretler ve taban fiyatları konuları vardı. Toplantıdan vazgeçilmesine kadar olayların gelişimi özel sektörde ağırlığı büyük olan, İstanbul, İzmir, Adana ve Eskişehir'li sanayicilerin bazı gerçekler karşısında hükümetin politik yıpratmaya uğratılmasına razı olmadıklarını gösterdi. Toplantıya çağrılanların arasına yeni isimler sokulması, or teliği karıştırdı. AP'nin yandaşlarının bu kez alışılmadık dışında toplantıya çağrılmasının bir nedeni olurdu. Hükümeti yıpratmak...

Ekonomik gelişimin sosyal demokrat bir iktidarın düzenlemelerini gerekli kıldığını, gören sanayici kesim toplantının yeni konuklarla yapılmasına karşı çıktı. Yeni iktidardan beklenen dü zenlemeler ekonominin özlediği sağlıklı ortama kavuşulması için zorunlu idi. İktidarın hedeflediği gelir artışları, şüphesiz, özel sektörün önemli bir kesiminin de özlemi idi. Ancak günümüz Türkiye'sinde iki tür özel sektör vardır: Bir kapitalist işleyişin kendi rasyonelliği içinde gelişeceklerine inanan kesim; diğeri de kapitalizmin yarattığı, çarpıklıktan yararlanmak isteyen kesim. Bir çok kez bunlar arasında sürtüşme olmuştur. Bu kez de bir başka biçimde olmaktadır. Hükümet yetkilileri ile görüşen sanayiciler, iktidarın sağlıklı bir ekonomiden yana olduğunu bütün beraklığı ile gördükleri için, bu tür engellemelere karşı çıkmışlardır.

Bugün için, tüketim kalıpları çok dar olan kesimlerin gelirlerinin artmasından en büyük çıkarı sağlayacaklar yine özel sektörün gelişimlere ayak uyduran kesimi olacaktır. Bunu gören kesim, hükümetin bugün için yıpratılmasına gerek görmemiştir.

7 GÜN

3/NİSAN/1974

Milliyet

Halk Gazetesi

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği geçinme indekslerinde, ekim ayından itibaren hızlı bir yükselişin beklenebileceği belirtiliyor

İnşaat kesimi bu yıl geriliyor

1974'ün ocak - temmuz aylarını kapsayan dönemde, "Tüm inşaat ruhsatlarının geçen yılın aynı dönemine göre yüzölçümü olarak %17.2 oranında bir gerileme gösterdiği" bildirilmektedir. Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği tarafından hazırlanan "1974 Yılıın Sonbaharında Türk Ekonomisi" adlı raporda, Devlet İstatistik Enstitüsü kaynaklarına dayanarak verilen bilgiye göre, "Ocak - temmuz ayları arasındaki dönemlerde verilen inşaat ruhsatları miktarı geçen yılın aynı dönemine göre %9 oranında gerileme göstermektedir."

PARA - KREDİ

Haziran ayından itibaren emisyon hacminin hızlı bir gelişme gösterdiği belirtilen raporda şöyle denilmektedir:

* 1974 yılının ilk sekiz ayında emisyon %33.4 oranında bir gelişme göstererek 33.8 milyar liraya ulaşmıştır. Geçen yıl aynı dönemde emisyondaki büyüme %7.1 oranında idi.

* Temmuz ayında emisyon hacminin hızlı artışı, mevduattaki azalmaya karşılık, altın ve döviz mevcudunun, hazine bonolarının, hazineye kısa vadede avansların ve öteki aktiflerin artmasına dayanmaktadır.

* Tarım ürünleri fiyat destekleme uygulaması nedeniyle ekim ve kasım aylarında ortaya çıkacak ek finansman gereği nedeniyle, emisyon büyümesinin yıl sonuna kadar beklenen sınırların ötesine

ulaşması tehlikeli mevcuttur.

* Para arzı ağustos ayı sonu itibarıyla 778 milyar liraya ulaşmıştır. Yılın ilk sekiz ayındaki artış %10.7'dir. Geçen yılın aynı döneminde para arzı %5 oranında artmıştı.

* Para arzının Eylül ayında itibaren hızlanacağı anlaşılmaktadır. Eylül ayında ilk rakamlar bu tip bir eğilimi ortaya koymaktadır.

Kıbrıs Barış Harekâtının banka sistemi üzerinde olumsuz etkiler yarattığı belirtilen raporda şu noktalara değinilmektedir:

* Olağanüstü durum boyunca, Merkez Bankası'nın banka sisteminin etkin biçimde desteklenmesi mevduat çoklularının banka sistemi ve ekonomi üzerinde yıkıcı sonuçlar ortaya çıkarmasını önlemiştir.

Banka kredilerindeki sıkışıklığın bir sonucu olarak 1974 yılında Türkiye Sınai Kalkınma Bankası'na yönelen kredi talebinin arttığına işaret edilen raporda şöyle denilmektedir:

"İstemlerin artmasına rağmen özellikle Türk lirası kaynaklarının sınırlılığı nede-

niyle bu yıl, ocak - ağustos dönemendeki kredi tasvipleri geçen yıla göre önemli ölçüde azalmıştır. Geçen yıl ilk dokuz ayda 82.8 milyon lira kredi tasviline karşı, bu yıl gerçekleşen rakam 60.5 milyon liradır. Buna karşın ABD doları itibarıyla, döviz kredilerinde ufak da olsa bir artış kaydedilmiş, geçen yılın 34.4 milyon dolarına karşı 38.4 milyon dolar tutarında kredi tasvip edilmiştir."

Toptan eşya fiyatları endeksinin haziran ayında görülürken temmuz ve ağustos aylarında duraklama şekline dönüşmesini ügünç bir gelişme olarak değerlendiren raporda şöyle denilmektedir:

* Hayvan fiyatlarında görülen olağanüstü bir gerileme kış mevsimi için önemli bir sorunun işareti olmaktadır. Yem ve bakım sorunları nedeniyle hayvanların yem aylarında elden çıkarılması kış aylarında et fiyatlarını olumsuz etkileyecektir.

* Fiyat artışları genellikle ekim ayından itibaren hızlı bir tempo ile gelişir. Üç aylık beklenmedik gelişmeden sonra artış oranının da normalin üstünde olması mümkündür.

YALMAN ÖZGÜNER

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nin yeni faiz düzenlemesine ilişkin raporuna göre, Türkiye'de orta vadede krediler yeni fedbirler sonucunda artış gösterecek

“Ülkemizde enerji ve çelik üretimi yetersizliği sanayileşmeyi engelliyor,,

BERKER, kısa vadeli tedbir olarak mevcut sanayi kuruluşlarının üretimini durdurmamayı enerjiyi sağlanmasını, uzun vadeli tedbir olarak da linyit ve hidro elektrik santrallerinin kurulmasını öneriyor

BERKER :
ENERJİ VE ÇELİK Ü-
RETİMİ, SANAYİLEŞME-
NİN TEMELİDİR.

İSTANBUL, (Özet)
Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, “yetersiz enerji ve yetersiz çelik üretimi, sanayileşmeyi engelleyen iki önemli faktördür” demiş, etkin tedbirlerle bu iki ana sorunun çözümlenmesi gerektiği üzerinde durmuştur.

DAR BOĞAZLAR
Enerji yetersizliği ile çelik üretimini “sanayileşmemizin dar boğazları” diye nitelleyen Feyyaz Berker konuya ilişkin görüşlerini şöyle açıklamıştır:

“Bilindiği gibi dünya standartlarına uygun, düşük ve ucuz enerji ile, aynı nitelikteki çelik üretimi, sanayileşmenin çok hızlı gücünü teşkil eder. Axında enerji sorunu çözümlenmeden sanayileşmenin engellendiği çelik üretimi söz konusu olamaz. Kısacası birbirine girmiş bir bi-

çimde bağlı olan enerji ve çelik üretimi ülkemizde sanayileşmenin en önemli temel unsurlarıdır. Bize göre de önce enerji sorunu süratle çözüme bağlanmalı, buna paralel olarak çelik üretimi sanayileşmenin engellendiği düzeye çıkarılmalıdır.”

SANAYİLEŞME VE MALİYETLER
Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği Başkanı, enerji yetersizliği ile düzensiz çelik üretiminin, randımanı ve maliyetleri alabildiğine etkilediğini de belirtirken şunları eklemiştir:

“Ülkemizde bir yandan verimliliği artırıcı tedbirler alınırken, sanayi kuruluşlarında ünitelerin durması, makine ve tesisatların zamanından önce yıpranmasına yol açan enerji yetersizliğinin maliyetleri ne denli etkilediği ortadadır. Bu konuda yapılacak araştırma, enerji yetersizliğinin yüklediği büyük zararı detayları-

le meydana çıkaracaktır. Enerji yetersizliği ile standartlara uygun olmayan çelik üretimi ayrıca, klasik sanayi işletmedeki iletici güç niteliğini kaybetmekte, engelleyici etkiler meydana getirmektedir. Bu da giderek sanayi ürünlerimizin rekabet koşullarına uyumunu gibi olumsuz bir sonucu neden olmaktadır.”

SANAYİ KURULUŞLARI DURMAMALI

Enerji sorununun kısa ve uzun vadede olmak üzere iki aşamada alınacak bir dizi tedbirle çözümlenebileceğine de değinen Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, şöyle devam etmiştir:

“Kısa vadede alınacak tedbirlerin başında, mevcut sanayi kuruluşlarına üretimi sürdürmeyecek enerjiyi sağlanmasını beklemektedir. Bu enerjiyi üretimi için her olanak zorlanmalı, henüz gelişmekte olan sanayi kuruluş-

larımızın üretimini durdurması mümkün engellenmelidir. Uzun vadede alınacak tedbirler ise, hiç kuşkusuz, öz kaynaklarımızı dayalı linyit ve hidroelektrik santrallerinin kurulması olmalıdır. İlk anda saydığımız bu tedbirlere yenilerin eklenmesi de kuşku-suz düşünülebilir.”

GENEL KURULDA ELE ALINACAK

Berker bu arada, “Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneğinin 12 Ocak’da yapılacak olağan genel kurul toplantısında, enerji sorununun enflasyon ve fiyat hareketleri sorunu ile birlikte ele alınarak detaylı bir biçimde inceleneceğini bildirmiş” Soruna ilişkin görüşümüzü açıklanarak rapor haline getirilecek -tir” demiştir.

ekonomi politika

Berker: “1974’e fiyat artışlarının baskısı, işsizlik sorunu ile girdik”

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneğinin olağan genel kurul toplantısında başkan Feyyaz Berker-Koç kuruluşları koordinatörü Halki Alışbah, profesör Memduh Yaga Nusret Ekin Türkiye’yi 1974 yılında bekleyen ekonomik sorunlar, Halki Açık Şirketler, para kredi darlığı işsizlik enflasyon istihdam politikası konularında güncel dört konuşmacısı olarak görüşlerini açıklamışlar, bu arada profesör Memduh Yaga 1974 yılı Devlet bütçesini eleştirmiştir.

Gündemde ağırlığı olma-

sına rağmen enflasyon’a değin konulara göre çok az temas edilmiştir. Genel kurul gününde yor alan üç konuşmacıya karşı toplantıda tartışılacak olarak kısa özetler de görüşlerini açıklayan İktisat Fakültesi profesörü Muharram Hic, Devlet Planlama Teşkilatının eski sorumlularından Turgut Özal İğveren Sendikaları başkanı Halki Kaya Türkiye İdare meclisi başkanı Necati Telger Halki Açık Şirketler, Sermaye Piyasası Kanunu ve İçişleri Bakanlığı’nın enflasyonu “kötülikle meclis konularında görüşleri-

ni açmamıştır. Bu arada Türkiye İdare meclisi başkanı Necati Telger “Halki Açık Şirketler’in bir denetimle kurulmasının gerekliliği üzerinde durarak “Ben Halki Tunç’un görüşündeyim Devleti de aramızda alıp Halki Açık Şirketler kurulması iyi olur. Devletimden uzak kuruluşlarda ilan edilen paraları ödemeyenler çoğunlukta olur” demiştir. Ancak konuşmasını sürdürdüğü kürsüden toplantıyı yöneten Koç koordinatörü Halki Alışbah’a dönerek sözlerini şöyle bitirmiştir. “Yalnız bu Halki Açık Şirketler konusunda Koç’un yaptıklarına sözümüz yok. Halkın güvenilir kuruluşlarına para yatırması iyidir”.

Toplantının sonunda ise profesör Memduh Yaga “Gündemde enflasyon ele alınmıyordu. Ancak Halki Açık Şirketler içi dövizleri konuları ağır bastı” demiştir.

KONUŞMALAR

Gümrük ve Tekel Bakanı ile İstanbul valisinin de hazır bulundukları toplantıda açılış konuşmasını tekrar Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği başkanlığına seçilen Feyyaz Berker yapmıştır. Feyyaz Berker konuşmasında özetle şöyle demiştir.

“1973 yılı gerek ülkemiz ve gerekse dünyamız bakımından önemli siyasal ve ekonomik olaylarla dolu olarak kapanmış bulunmaktadır. 1973 yılında Orta -Doğu savaşı sonunda Arap ülkelerinin uyguladıkları petrol ambargosu ve fiyat artışları batı ülkelerinde, özellikle Ortak Pazar ve Japonya’da ekonomik ve sosyal bir bunalıma yol açmıştır. Ucuz enerji artık tarihe karışmıştır. Petrol ambargosu kademeli bir şekilde, kalkmaktadır. Ancak artan petrol fiyatları dünya ekonomilerine ve günlük yaşantımıza er geç yeni şekiller verecektir.

Cumhuriyet

Yorum

25 Kasım 1974 Pazartesi

İKİ RAPOR

TÜRK Sanayicileri ve İş Adamları Derneğinin son çıkışı, özel kesimle ilgili birçok noktayı aydınlatı. Hükümetin görevde kalacağı düşüncesiyle hazırlanan rapor, af oylamasının yarattığı sarımsı içinde açıklandı. Amaç, herkesin bildiği yüzde on buçukluk fiyat artışını yeni bir buluş gibi ortaya atarak hükümetin gidişini çabuklaştırmak. Böyle bir amaç için Türkiye'nin «büyük» iş adamları, hesap etmedikleri bir fiyatı ödemek zorunda kaldı.

HATIRLANMASI, zor değil. Hükümetin ilk günlerinde, halk sektörü tartışmalarının hız kazandığı bir zamanda, en ağır topları ağızdan yatırımların durduğu ilân edildi. Hem İş Adamları'nın hem de Planlama'nın raporu, böyle bir gelişmenin söz konusu olmadığını gösteriyor. İş Adamları'nın raporu, ayrıca, Türkiye kapitalizminin büyük tepelelerinin siyasi amaçlar için üretimi kısma gücünden yoksun olduğunu ortaya çıkarıyor. En büyükleri arasında, işletme ve yerel düzeydeki kapitalist yarı, siyasi durum ne olursa olsun hepstil, üretimi ve yatırımı arttırmaya zorluyor. Yapısı gereği, Türkiye'nin bir Sili olmadığını gösteren özellik burada.

İŞ ADAMLARI'nın raporu, iş adamlarının pahalı reklamlarla vermek istedikleri bir izlenimin de doğru olmadığını gösterdi. Bir kez, halka açılmanın temel hareket noktasının finansman sıkıntıları olduğu sergilendi. Zaman, tahvil alımının, hızlı fiyat artışlarıyla borç verenler için büyük bir kandırma olduğunu gösterdi. Hızlı enflasyon, tahvile sağlanması söz konusu olan faiz getirisi eritilmenin yanında ana parayı da küçültüyor. Tahvil alanların, bunu öğrenmesi için zaman cerektil. Öğrendiler. Bunun üzerine hisse senedi satımı başladı. Halka açılma adı altında, Sonra da «senetlerimizi kapışmak için gösterdikleri candan ilgiden dolayı» halkımıza teşekkür «teşekkür» dolu büyük büyük reklamlar. Hazırlanan rapor, böyle «candan» bir ilginin olma ihtimalini açıklıyor.

BURADAN ise finansman sorunu çıkıyor. Daha önem kazanıyor. Bir yandan, zorunlu zamlar normal stok finansmanı ihtiyacını arttırmış durumda. İkinci, yeni hükümet banka kredilerinin kullanım önceliğini değiştirme eğiliminde. Kamu kesiminin finansman ihtiyacını bir taraftan atarak, 12 Mart yıllarında olduğu gibi, özel kesime para ve kredi bulmayı en kutsal uğraş sayıyor. Üçüncü olarak, her şey rağmen fiyatlar başboş değil. Fiyatların başboş olmaması, zamlarla birlikte girdi fiyatlarının yükselmesi, fiyat - maliyet makasını, eski durumdan kaydırıyor. Sıkıntının kaynağı.

SİMDİ söylenen şu: Fiyat - maliyet makası kapanıyor. Dolaşısıyla kârlar azalıyor İş Adamları, bu gidiş dur denilmesinin gerektiğini düşünüyorlar. Kârlar, «sermayenin normal verimlilik oranının altına düşerse ne olacak? Dikkat etmeli. Kârlar henüz, sermayenin normal kârlılık oranına yaklaşmış bile değil. Tekelci kâr-

ları devam ediyor. Fakat, endişe ya kâr oranları normal olursa?

ECEVİT HÜKÜMETİ kalacak mı? Mantık kalmasından yana. Ama Türkiye'de en bol «meta» mantıksızlık. Küçük bir olasılık, yeni bir mantıksızlığa hazırlıklı olmalı. Ancak eğer görevde kalacak olursa, İş Adamları'nın raporunu unutmamalı. Her geldiğinde, her konuştuklarında karşılıklı çıkarmak için.

İŞ ADAMLARI, çabuk davrandı. Planlama'nın raporunu, Planlama Teşkilâtından önce yayınladı. Ne de olsa özel kesimin baskı ve istihbarat kaynakları çok daha gelişmiş. Sasınmak gerek. İş Adamlarının raporundan sonra Planlama'nın raporu ortaya çıktı. Özel kesimin içinden alınan bilgiler hariç, bütün istatistikler aynı Yorumlar ve politika önerileri farklı.

14 YILLIK tarihinde Devlet Planlama Teşkilâtının teknisyenleri hiç bir şey öğrenmemiş olsalar bile bir noktada uzmanlaştılar. Diplomatik. Raporlarını son derece diplomatça yazıyor. Çözmek için özel bir şifre gerekli.

SİFRE çözüldüğü zaman, planların, hükümete önemli bir anıhtar verdiği ortaya çıkıyor. Konutta veya bazı özel kesim yatırımlarında duraklama olabilir. İradî duraklama değil. Kapitalist sistemin iç ilişkilerinden, hammaddenin zamanında sağlanamamasından, doğacak duraklamalar. Planlamaya göre bunlar önemli değil. Üstelik böyle duraklamalar yararlı bile. Çünkü orada plan disiplini diye bir şey kalmadı. Eğer plan disiplini kurulmak isteniyorsa, bunu, kamu kesimin yatırımlarıyla yapmak mümkün. Bunu yapacak mısınız? Soru burada. Önemli soru, bu. Kamu yönetimine egemen olup, kamu ekonomisini hükümet programı doğrultusunda geliştirecek misiniz?

KREDİLERİ de içine alan kaynaklara verilmek istenen yeni yön. Olumlu. Ancak, şimdilik sadece kaynakların yönü değiştirilmiş durumda. Kaynaklar, yeni kullanım alanlarına aktırılmış olmaktan uzak. Örneğin, Planlama Raporunda yazıldığına göre, kamu girişimlerinin yatırımları yılın ilk üç ayında, geçen yılın aynı döneminden yeksek değil. Kamu girişimlerinin çoğu da MSP'li bakanların kontrolünde. Raslantı mı? Türkiye'de ne kadar rastlantı var.

BİR DE iki raporu birleştirmek mümkün. Yılın ilk aylarında talep hızla artmış. Buzdolabı, camışır makinası, televizyon gibi dayanıklı tüketim araçlarında ve de saklanabilir dayanaksız tüketim araçları satışında beklenmeyen ve görülmemiş bir artış var. Nereye gidiyor bunlar? Yoksa, yeni spekülasyon yığınları mı?

DEVLETİN sorumlu yöneticilerine şikâyetler, birbirini izliyor. Şu rada, şeker, burada zeytinyağı; bir başka yerde buzdolabı yığınları ile ilgili. Devletin ekonomik işlerle sorumlu yöneticilerinin bu konuda yapacak hiç bir iş yok. Eğer, spekülasyon stok varsa, hiç bir ekonomik önlem care olmaz. İş valilere düşer. Valiler, üzerlerine düşen işi yapmaz. MSP'li bakan da işini yapmayan valilere karışmaz. Tıpkı, komando baskınlarında parmağı olan ve kimlikleri «Hükümet düzeyinde» bilinen yöneticilere bir şeyler yapılmadığı gibi.

Yorum

İş çevrelerinde ayrılıklar

12 MART oldu. Uzun yıllar beklemiş olan Nihat Erim ortaya çıktı. Uzun yıllar hükümet edeceğine inanarak, İncanın boş olduğu çok geçmeden görüldü. Ama aynı İncanın başkalarının da besledikleri unutulmadı. Erim'in zamanında, Türkiye'nin en büyük işletmelerinin sahipleri bir araya geldi. Bir dernek kurdu. Yeni dönem uzun bir süre devam edeceğini ilân etti.

ODALAR BİRLİĞİ gibi bütün sermaye kesiminde barındıran ve yasal görünüme sahip bir örgüt varken Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği neden kuruldu? Sorulması gerekli bir soru. Kısaca iki cevabı var. Bir, Odalar Birliğinde yıllardır devam eden sanayile ve tüccar sürtüşmesi. Bir türlü bir taraf lehine sonuçlandırılmadı. İkinci, küçükler ve büyükler çekişmesi. Bu da kesin bir çözüme kavuşturulamadı. Odalar Birliği, saf bir işveren gücü olamadı. Herşeyin arındığı, her şeyin baskı altına alınacağı nin sandığı bir zamanda büyük sanayiciler de saf ekonomik örgütleri kurdular.

BU DÖNEMDE, Türkiye'nin ve de Türkiye'de iş çevrelerinin protokolunda baş yer, Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği aldı. En çok onlar konuştu, en çok onlar etkili oldu. Diğerleri arka gâk geldi. Büyük birimlerin kârları da büyük oldu. Değerli olarak büyüdü. Ücret ile fiyat arasındaki ilişki, mal satanlar lehine döndü. Tarım ile sanayi fiyatları arasındaki ilişki de sanayiciler kârı çıktı. Sanayicilerin toptan satış örgütleri geliştirdikleri bu dönemde toptan fiyatlar, perakende fiyatlardan daha hızlı arttı.

İŞÇİLER, bu durumda rahatsız oldu. Karanlık günlerin ağır baskısı içinde, sermayenin de doğru kesimleri ses çıkarmadı. Ama, bu yeni dönem uzun yıllar süreceği kehaneti de doğru çıkmadı. 14 Ekim'de beklenmedik bir zamanda yeni bir döneme yeni bir kapı açıldı.

BASBAKAN ECEVİT, yeni dönemin bir çizgisini açıkladı. Ecevit'in deyişi ile bu dönem tekelci sermayeyi «kusatma» dönemi olacak. Tekelci sermayeye cephe alma söz konusu değil. Bir yandan, diğer kesimlerin «normal» gelişimiyle diğer yandan, Ecevit'in «halk sektörü» gücüne tekelci kesim kusatacak.

SİMDİ alınmış olan ve yürürlüğe yaratan iki karar var. Birisi gümrüksüz satış yapan dükkânların devletleştirilmesi. Diğerisi ise özellikle yabancılarla dönük ve yabancı ortaklıklarla birlikte yu-

rütülen turizm yatırımlarının yavaşlatılması. Rahatsızlığın görülen nedenleri bunlar.

BU NEDENLER, bütün sermayeyi hükümete karşı cephe almaya zorlayabilir mi? Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneğinin toplantısına katılmama kararlarına bakılacak olursa, zorlanmaz. Zorlanamaz da gerek. Çünkü «gümrüksüz dükkânlar, pek az sanayile ve işadamların sorunu. Turizm ise sadece İzmirli ve İstanbullu bazı işadamlarının. Eskişehir ve Adana'nın böyle bir sorunu yok. Hic olmazsa simdilik.

ÜSTELİK Eskişehir ve Adana'nın yeni hükümetten hoşnut olması için başka nedenleri de olsa gerek. Hükümet, sanayil Anadolu'ya kaydırmak istemiyor mu? Coğrafyaya göre, Eskişehir de, Adana da Anadolu'da. Sonra her ikisi de Ortakpazar konusunda hem İstanbul'dan hem de İzmir'den ayrı düşünüyor. Hükümetin or talamasına daha yakın. Hükümetin bir kanadı da Adana'ya yakın.

BÜTÜN bunların bir anlamı olmalı. Bir defa İş Adamları ve Sanayiciler Derneği eskisi kadar birlik içinde değil. İkinci, bütün iş çevresinin her konuda tek ses çıkarması zorunluluğu ortadan kalktı. Unutmamalı. Demokrasi, bazen sermaye için de yararlı. Aralarındaki sürtüşmeleri barışçı yoldan çözmeye çalışabilirler. Demokrasi, en azından işletmelerin hüğüme hıza bir değiş getirebilir. Bazılarının sürpriz çıkışlar yapmasını önlüyor.

İŞ ÇEVRELERİNDE görülen bu ayrılıklardan çıkarılacak dersler olmalı. İlk ders, sağ yazarlar, sağ iktisatçılar için. Sağ, bu konuda, solu örnek almalı. Türkiye'nin solu zengin. Zenginliğin verdiği bir inatlılığa sahip. Kendi arasında tartışırken, inatlılık olmaktan kaçınmıyor. Tartışmanın ilerive giden yolu olduğuna inandığı için. Ama sağ yazarlarda, sağ iktisatçılarda tartışmanın izi bile yok. Belki güçsüzlüklerinden. Belki sermayenin geleneksel kapalılığının bir yansıması. Fakat, şimdi hafif de olsa, sermaye kendi arasında tartışmaya başladı. Yazarları da tar tartışabilir. Korkmaları için sebep kalmadı.

İKİNCİ ders hükümetle ilgili. Hükümetin, bu tartışmada taraf sız olması beklenemez. Ancak bu, tartışmayı görmemek için bir sebep olmamalı. Tartışma, abartmadan izlenebilir. Hükümetin ilgisiz, herhalde bu tartışmayı canlı tutar. Canlılık ise her zaman yararlı.

Aydınlar Ocağında bir konuşma yapan
Berker: "Fiyat artışları devam edecek,, dedi

Hükümetin özel sektöre baskısı yerildi

ANKARA
Aydınlar Ocağı
yürütme kurulu
ve üyeleri
Türk Sanayici ve İşadamları Derneği
Ekonomik konularda belirsizlik
ve hatalar tereddüt uyandırıyor.

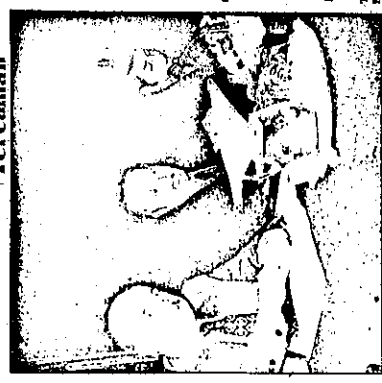
**"HÜKÜMET POLİTİKASI
HAYAT PAHALILIĞINI
VE HUZURSUZLUKLARI
ARTIRACAK YÖNDEDİR"**

İSTANBUL
Türk Sanayici ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, Aydınlar Ocağı'nda yaptığı konuşmada, "Hükümetin özel sektöre baskısı yerildi" dedi. Berker, "Fiyat artışları devam edecek,, dedi.

TİCARET
Türk Sanayici ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, Aydınlar Ocağı'nda yaptığı konuşmada, "Hükümetin özel sektöre baskısı yerildi" dedi. Berker, "Fiyat artışları devam edecek,, dedi.

Ö. Sektör, Merkez Bankası kredilerinin 0/030'unu kullanma imkânını buldu
Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneğinin hazırladığı görüşe göre 1974 yılının ilk ayında beri olumsuz dış ticaret hareketi gösteren banka kredilerinin 2 milyar lira dolayında ek kredi olanağı sağlanmıştır.

**"Yatırımlar
bir an evvel
gerçekleşmeli."**

Pahalılıkla birlikte işsiz sayısı da artıyor

İSTANBUL
Türk Sanayici ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, Aydınlar Ocağı'nda yaptığı konuşmada, "Hükümetin özel sektöre baskısı yerildi" dedi. Berker, "Fiyat artışları devam edecek,, dedi.

İSTANBUL
Türk Sanayici ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, Aydınlar Ocağı'nda yaptığı konuşmada, "Hükümetin özel sektöre baskısı yerildi" dedi. Berker, "Fiyat artışları devam edecek,, dedi.

İSTANBUL
Türk Sanayici ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, Aydınlar Ocağı'nda yaptığı konuşmada, "Hükümetin özel sektöre baskısı yerildi" dedi. Berker, "Fiyat artışları devam edecek,, dedi.

İSTANBUL
Türk Sanayici ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, Aydınlar Ocağı'nda yaptığı konuşmada, "Hükümetin özel sektöre baskısı yerildi" dedi. Berker, "Fiyat artışları devam edecek,, dedi.

İSTANBUL
Türk Sanayici ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, Aydınlar Ocağı'nda yaptığı konuşmada, "Hükümetin özel sektöre baskısı yerildi" dedi. Berker, "Fiyat artışları devam edecek,, dedi.

Yeni faiz düzenlemesi ekonomimizi genellikle olumlu yönde etkileyecek

Araştırmada, banka gelirlerinde b
kredilemeye ağırlık var

ın meydana gelmeyeceği, orta vadeli
lerinde ise önemli gelişmelerin

Tarımsal üretimimizin şimdiki kadar dört katına çıkarılması gerekiyor

[illegible]

DÜNYA
Türk sanayicileri
Kıbrıslı müteşebbise
yardım edecekler
BERBER, KIBRIS EKONOMİSTLERİ
GÖSTEREN D.

Türk Sanayicisi ve İş Adamları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Feyyaz Berker, dün bir açıklama yaparak K'Brish soydaşlarımıza daha yüksek hayat şartları sağ

(Devamı: Sa. 788. 5 te)

alan komitelerinde oyçığıcı il-
veliminde her geçen gün
arılığı ancak istatistik
kari uygulanması sonucunda
nümünlerdeki gümlerde Tür-
kiye'de meydana geldi ve
ayrıştırıcı yığılıklarında
"akıyıcı" bir yitkileme
"sonuç olacağı öne sür-
mektedir. Dünya öne sür-
düğü bu bölünme yer al-
maktadır. Dünya nüfusu-
mız 2000 yılında 6 milyar
500 milyona ulaşma yolun-
da olması endişe ile kar-
şılanmaktadır. ...

TICARET
Sanayiciler ve İşadamları Derneği Başkanı basın toplantısı yaptı

Berker "Finansman sorunu yatırımları yavaşlatacak kadar önem taşıyor,"

Ekonomisinin ilk 3 aylık dönemi ile ilgili araştırmanın sonuçlarını açıkladığı toplantıda 10.5 oranında arttığını ifade ederek sanayicinin finansman gelirden çok borca dayandığını belirtti.

1973 yılında kredi sorunu - 8 milyar lira -
dan - 10 milyar -
ma lık - 1972 -
si 1964-1972 -
tan -
mine temas edilen -

Yalnız
yetli bile bu sorunu çözmenin
de yeterli kalmaktadır. Kredi
anlamı itibarıyla da bir çok iş
gerekse de yeterli değeri
rılmaktadır. Bu bakımdan gü-
nün en önemli sorunu olan k-
redi sorunu çare bulmak.

diğerleri
1976'nın ilk dört
ayının beklenen üze-
rinde beklenen sekiz
ayını

1973 yılında kredi sorunu - 8 milyar lira -
dan - 10 milyar -
ma lık - 1972 -
si 1964-1972 -
tan -
mine temas edilen -

Yalnız
yetli bile bu sorunu çözmenin
de yeterli kalmaktadır. Kredi
anlamı itibarıyla da bir çok iş
gerekse de yeterli değeri
rılmaktadır. Bu bakımdan gü-
nün en önemli sorunu olan k-
redi sorunu çare bulmak.

diğerleri
1976'nın ilk dört
ayının beklenen üze-
rinde beklenen sekiz
ayını

[illegible]

İSTANBUL (ÖZEL)
Sivil ve İşadamları
Feyyaz

[illegible][illegible]

dır" demistir.
ARASTIRMANIN ÖZETİ
 Türkiye Cumhuriyeti ve
 ları Demekçi larında
 1974 yılının
 ayında Türkiye ekonomisi
 la arastırılman
 münde 1974 yılının
 ayında ekonomisi
 kulan en önemli
 rufun ekonomisi
 lendirilmesi
 bakanlar
 lar: yerine tük
 lar. "Eti nomiki
 nemi sorulan
 bir gelismek.

diğerleri:
Raporde 1974'ün
syrnda tafebin baki
syrnda gelyijij, az
ründe tam kapele
n zoruolu, hapele
cak ham maddo
ligkin arculurulu
te kullanzama
neklele apaka
nalmijir:
Belli i
ham maddo
arculur tam
munt, engel
le petrol i

...dört
...nin Üze
...l sektö
...kullanımı
...ldığı, en-
...derikine i-
...am kapas-
...göleldiği ör
...ak yöyle de

...kbnularında
...arıkine ilkin-
...apasite kulları-
...ektedir. Özellikle
...lileri kullanan sa

amı 5. Sayfada

Feyyaz Berkert

Dünya'daki faiz artışı ithalat yoluyla bizi de geniş çapta etkileyecek

İkeler enflasyonla mücadelede başarılı olabilmek için para politikasının etkisinde faiz oranlarını şimdiye kadar görülmemiş düzeye yükseltmişlerdir. Maliye Bakanlığı da son aldığı kararla Devlet Tahvilleri faiz oranına % 11'e yükseltip ve Kıbrıs Barış Harekati tahvillerini bu faiz değeri üzerinden piyasaya sürerek Türkiye'yi dünya da İngiltere'den sonra tahvile en yüksek faiz ödeyen devlet durumuna sokmuştur.

Türk Sanayici ve İş Adamları Derneğinin yaptığı aylık araştırmaya göre Eylül ayında dünya'da para fiyatlarının (Faizlerin) pahalılaşması ülkemizi de ithalat yoluyla büyük çapta etkileyecektir.

Ağustos ayı sonu itibarıyla dünyanın büyük ülkelerinin piyasalarına sürdükleri devlet tahvillerine uyguladıkları faiz oranları ise şöyle tesbit edilmiştir. İngiltere % 13, Türkiye % 11, Almanya % 10, 99, Hollanda % 10, 44, Fransa % 10, 29, İtalya % 9, 10, Japonya % 8, 14, İsviçre % 7, 43, Amerika Birleşik Devletleri % 7, 28.

Özel sektör tahvillerinde ise Türkiye yine İngiltereden sonra en çok faiz ödeyen ülke durumundadır.

İktisadi Kalkınma Vakfı enflasyonla savaşta ele alıp konuya ilişkin olarak görüşlerini saptamıştır. AET Eylül ayı itibarıyla yaptığı araştırmada Ortak Pazar'a dahil 9 üye ülkede tüketim malları fiyatlarındaki artışın tesbitinde enflasyonla savaşın artan fiyatlar ham madde ve enerji sorunu karşısında yetersiz kaldığını 1974 yılında artan enflasyona karşılık tüketim ve istihdam gücünün de arttığını ortaya koymuştur. Halen dünyada en fazla fiyat artışının tesbit edildiği ülke İtalya (%11, 5 ilk hızı ile) olmuştur. Bundan önceki tesbitte İzlanda, Yunanistan başı sırayı almakta bu ülkeleri ise Türkiye izlemekteydi.

ALMANYA VE FRANSA ARASINDAKİ ANTİ ENFLASYONİST İŞBİRLİĞİ

AET Topuluğu enflasyonla savaşta ilgili Eylül ayında şu araştırmayı yapıp dünya kamu oyuna açıklamıştır:

"AET Komisyonu'nun bu yılın ilk yarısına ait gözlemlerine dayanarak hazırladığı "Topuluğun Ekonomik Durumu" raporunda, geçen yıl sonlarında durğunlaşma işaretleri veren ekonomide, 1974 başlarında, üretim ve istihdam bakımından artış görüldüğünü tesbit etmektedir. Geçen yıl sonunda Topuluğun ekonomisi enerji krizinden önemli ölçüde etkilenmiş, petrolün hızla pahalılaşması, genel bir fiyat artışına ve bazı üye ülkelerin de ihracat dengelerinin net şekilde bozulmasına yol açmıştır. Fakat aynı gözlemler, genel olarak 1974 yılı için ekonominin gelişme olanaklarının enerji krizinin pahalılaşması altında düşünüldüğünden çok daha elverişli olduğunu göstermektedir. Normall olarak ifa da edilen harcamalara bakılarak, talebin gelişiminin çok hızlı olduğu görülmektedir, ihracat, 1973'ten itibaren net olarak daha yüksek olmakla beraber, gelişmekte devam edecektir. Bazı üye ülkeler, büyük ölçüde üretim yöntemleri ni rasyonelleştirerek, yatırım ortamının canlandırılmasına başarılı olmuşturlar. Altlelerin tüketim harcamaları da önemli ölçüde artmıştır.

Buna rağmen sanayi üretiminin gelişmesi koldan koldan değişmektedir. Özellikle otomobil sanayii, hata enerji krizinin büyük etkisi altındadır. İnşaat faaliyetleri de bazı üye ülkelerde sınırlı kalmaktadır. Bu koşullar altında ve özellikle yılın birinci üç ayında İngiltere'de üretimde, meydana gelen önemli kayıplar gözönüne alınarak, Topuluğun gayri safi üretiminin, gerçek değerlerle, sadece % 21/2 artabileceği tahmin edilmektedir.

Fiyat artışları gene hızlı olacak ve geçen yıla nazaran hissedilir bir hızlanma da gösterilebilecektir. Üyelerin bütaneler dengelerinde önemli açıklar beklenmektedir. Almanya ve Benelux ülkelerinde denge kurulabileceği diğer ülkelerde açık meydana çıkacaktır.

Komisyon enflasyonu ve bütaneler dengesi açıklarını yavaşlatmak için ortak tedbirler alınmasını tavsiye etmektedir. Bu konuda Almanya ve Fransa arasında işbirliği yapılarak alınan anti-enflasyonist tedbirler bu yönde atılan önemli adımlar olarak sevinçle karşılanmıştır."

Sanayici ve işadamlarının görüşü

«Finansman sorunu önemini arttırıyor»

YALÇIN EĞİLMEZ

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği Devlet Planlama Teşkilatı'nın yatırımlarının kredi ihtiyacıları konusunda yaptığı

araştırmayı rapor haline getirmiştir.

Dernek Başkanı Fey yaz Berker ile Genel Sekreter Güngör Uras'ın çalışmaları sonucu ortaya çıkan raporda 1974 yılında kredi sıkıntısı ve yatırımlardaki uygulamanın ne sonuçlar vereceği bir gözler önüne serilmiştir. Konuyla ilgili olarak Güngör Uras "Derneğimiz ekonomik duruma ışık tutması, aksaklıkları ortaya koyması bakımından Devlet Planlama Teşkilatı'nın bu çalışmasını değerlendirmişti."

Dernek İstanbul, İzmir Adana, Eskişehir Adana gibi sanayileşmede ileri git

miş bulunan illerde muhtelif büyüklükteki 70 sanayi kuruluşunda üretimde kullanılan ham maddelerin maliyeti ve stok durumlarına ilişkin olarak bundan önce yapılan araştırmadaki bilgilerde bu araştırma ya dahil edilip ortaya ya çıkarılma ve kredi darlığı ile ilgili geniş bir araştırma çıkmıştır.

Yaklaşık olarak üç sayfa sayılan iki araştırmanın sonucuna dayanan rapor -daki değerlendirmeler Türkiye'nin ilk altı aylık yatırımlar ve krediler yönünden durumunu ortaya koyarken yapılması gerekenleri de gözler önüne sermektedir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (Devamı 6. Sayfada)

'Başarısız 1. Sayfada)
Acı Derneği'nin DPT ve kendi araştırmaları sonucu koyduğu "Kredi Raporu" şöyle diyor:

"Türk ekonomisinde finansman sorununun önemli giderek artmaktadır. Bir yanda talep süratle büyümek, finansman sorununun etkisinde kalarak, sanayide üretimin azalması ve yatırımların duraklaması, enflasyonun hızını yükseltecek, ekonomik kalkınma hızını düşürecek, içinde bulunduğumuz günlerde sonuçları alınacakları araştırma, bu konudaki kuşakların eldivanını ortaya koymaktadır.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği'nin İstanbul, İzmir, Adana, Eskişehir, Ankara'da muhtelif büyüklükteki 70 sanayi kuruluşunda üretimde kullanılan ham maddelerin maliyeti ve stok durumlarına ilişkin yaptığı ilk değerlendirmeler, sanayi üretimde kullanılan yerli ve ithal mali giderlerin fiyat artışları nedeniyle, sanayicilerin 1973 yılında ham madde finansman gereksizinin % 16,5 dolayında yükseldiğini ortaya koymuştur. 1974 yılının ilk beş ayında fiyatlarındaki gelişmeler sonucu, fiyat artışları ham madde finansman yükünü % 84,2 dolayında arttırmıştır. Bu oran, üretimini sürdüren firmaların tüm işletme finansman gerekleri içinde sadece ham madde fiyatlarındaki artışın etkisidir. Ayrıca işçi ücretleri, ulaştırma ve benzeri giderlerdeki artışlar dikkate alındığı takdirde işletme kredisi ihtiyacındaki artışın büyük önemli açıkça ortaya çıkar.

Kaldı ki 1968 yılından 1974 yılı başına kadar teşvik belgesi alan projeler ile ilgili olarak Devlet Planlama Teşkilatı'na yapılan bir araştırma da yatırımların kredi ihtiyacındaki aksaklıkları ortaya koymaktadır.

Araştırmaya göre teşvik belgesi almış özel sektör projelerinde yatırımların % 40,1'inin kredi ile karşılanması gerektiği ve bu husus hükümetçe verilen teşvik belgelerinde kabul edilmiştir. 338 yatırım projelerini

kapsayan ankete göre, 1974 yılı başına kadar bunlar -dan sadece 116 proje için ise gerekli iç kredi sağlanmıştır.

Ayrıca 338 yatırım projesinde teşvik belgesi ile onaylanmış 8,5 milyar liralık iç kredi ihtiyacına karşılık tam edilebilen kredi 2,3 milyar lira yani programlanan kredi ihtiyacının % 27,8'idir.

Planlı dönemde özel sektör yatırımlarının nasıl finanse edildiğini ortaya koyan DPT'nde yapılan bir başka çalışmada yukarıdaki sonuçları teyid etmektedir. "Özgür İnsan" dergisi hazırlan 1974 sayısında sonuçları yayınlanan bu çalışmaya göre, 1963 - 1973 döneminde özel sektörün konut dışı yatırımlarının % 65-70'i şirket ve kuruluş tasarrufları, % 25'i kamudan sağlanan teşvik fonları ve % 5-10'i dış proje kredileri ve yabancı sermaye ile karşılanmıştır.

DPT özel yatırımların finansmanında kullanılan banka kredilerinin konut dışı yatırımların % 20-25'i dolayında olduğunu açıklamaktadır.

Dünyanın hiçbir yerinde yatırımların tamamının özkaynak ile gerçekleştirildiği söylenemez. Kaldı ki planlı dönemde yıllık program kararnamelelerinde o yıl uygulanacak özkaynak-kredi ilişkileri gösterilmektedir.

1974 yılı programı kararının 33'ncü maddesinde "Genel Teşvik Tablosu"nda yer alan konularla ilgili yapılabilecek girişimlerde, en az % 40 özkaynak oranı aranacağı, bu oranın geri kalmış bölgelerdeki yatırımlarda % 20-25'e edilecek gemilerde % 5, ithal edilecek gemilerde % 10 olacaktır. Özel dış kredi kullanımında ise bu oranların dikkate alınmaması açıklanmıştır. Görüleceği gibi, hükümetimizin yaptığı çalışma halen özel ke-

simde özkaynak-kredi oranının genel olarak programda tesbit edilen oranın çok altında olduğunu ortaya koymaktadır.

Özel sektör ülke kalkınması için büyük bir çaba içindedir. Teşvik uygulamasının başladığı 1968 yılından 1974 yılı başına kadar teşvik belgesi almış muhtelif büyüklükte toplam 5,4 milyar lira sabit sermaye yatırımları ifade eden 212 proje tamamlanarak, işletmeye geçilmiştir. Halen memleketin her köşesinde en küçük ölçekten en büyüğüne kadar 1000'e yakın yatırım projelerinin gerçekleştirilmesine çalışılmaktadır.

Bu projelerin sabit sermaye yatırımları toplamı 70 milyar lira dolayında olur. Özellikle finansman sorunu özel sektör projelerinin zamanında gerçekleştirilmesini ve üretime geçmesini engellemektedir. Örneğin teşvik belgesi almış özel sektör projelerinin sabit sermaye yatırımları için 1973 yılında 8 milyar lira dolayında yatırım harcaması programlanırken, finansman sorunu nedeniyle 5 milyar lira dolayında harcama yapılabilemiş ve böylece harcamaya yünden geri eklenmiş % 62 dolayında kalmıştı.

Teşvik belgesi almış projelerin toplam sabit sermaye yünden % 23,2'i geri kalmış bölgeelerde gerçekleştirilmektedir.

Genel sabit sermaye yatırımları yünden teşvik belgesi almış projelerin % 11'i kooperatifler, hemşehri ve işçi şirketlerince gerçekleştirilen projelerdir. Halen açılmış diğer şirketlerin proje toplamı da dikkate alındığında bu nitelikteki yatırımlar ek sermaye teşvik eder. Mevcut teşvik uygulamaları düzeninde küçük tasarrufların yatırımlara yatırılarak konusundaki iltihim artması temennâ edilir.

"Halk Sektörü" tanımı altında yeni ayrıcalıklar aranacak yerde bu tanım kapsamındaki tüm teşebbüslerin içine alan özel sektör yatırımlarının eğitim koşullarına teşvikli, üretim bakımından hızla büyüme imkânı verecektir."

1. **Introduction**

Milliyet

TÜRK Sanayicileri ve İş Adamları Derneği tarafından hazırlanan 1974 Yılına İlk Dört Ayda Türk Ekono- misinde konulu raporda «İç taleplerde beklenilenin üstünde bir gelişme oldu- ru, buna karşılık, sanayiye giril fiyatla- rının büyümesi, kârların küçülmesi gibi nedenlerle finansman güçlüğü ön ortaya çıktı» ileri sürülmektedir.

Raporda «Özel sektörün yatırım karar- larına hızlandığı» ileri sürülerek, «sana- yide muhtemel fiyat artışlarının büyü- mü» talepler (tam kapasite kullanımı) he- det alan ve sağlıklı şekilde büyüyen bir üretilme artışına yol açmıştır» denilmek- te.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Der- neğince hazırlanan ekonomik raporda ay- rıca şu hususlar değinilmektedir:

• Özellikle popül ürünleri kullanan sanayide ve kimya sanayinde ham madde sağlanmasında ücra sorunları tam kapasite kullanımı engellenmektedir.

• İç ve dış piyasalardaki giril fiyat- larındaki artışların sanayinin teminli otu- m sus yünden etkilenmekte, bu da maliyet ve satış fiyatı arasındaki farkı azaltmakta- dır.

KAPASİTE ARTTIRIMI YAPILAMIYOR

• Finansman g- r- kü her üretilme artışına mallekte ol- makla beraber ka- pite artırımı gibi gelişmelerin ger- çek-

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneğince hazırlanan Ekonomik raporda «Yıl- ın ilk dört ayında ortaya çıkan yüksek tüketim taleplerinin yatırım artışlarına büyük ol- çüde engel olduğu» ileri sürülüyor. Rapora göre, işçi maliyetlerindeki yükseliş, sa- mayi, yoğun teknoloji ve asgari istihdam tercihi- ne itec...

«Finansman zorlukları yatırımı geciktiriyor»

Sanatirilmama veya hantulan varpa- çılmasına yol açmaktadır.

• Talap baskısıyla tahıl ve bakliyat fiyatları artmıştır. Bu yıl iyi bir ürün beklenirken herbeher mevsim için art- ışı tamamlanmış durumda. Ülkedeki günlük sorunlar yavaşladır.

• Yılın ilk üç ayındaki inşaat ruh- u sallaı sayımsızdır. Bu yıl geleceğ dönem- lerde bu sektörün gelişme gösterceğinin bir işaret olarak kabul edilebilir. Bu sektörün aktif yeni yapıların yapılması yerine, mevcut yapıların tamamlanmasın-

verilmektedir. Bu nedenle inşaat ma'zemesi talepleri yüksek düzeye erilemiştir.

• Orta vadeli kredi limitinin dolma- sı nedeniyle Merkez Bankası kredileri- nin büyük ölçüde kamu kesimine ve ta- rım ürünleri destekleme politikasının fi- nanşmanına ayrılmış beklenmektedir. Bu arada Ticaret bankalarındaki mevduat- ın bir duraklama, hatta geriye gidiş- te beklenmektedir.

BANKALAR KREDİ KAYNAĞI BULAMIYOR

• Sanayile orta vadeli kredi veren- den önce bankaların yönelik kredi talebi-

rinde bir artış vardır. Ancak bankalar kay- nak bulmada zorluk çektiklerinden ver- diklerinden azdıkları kredi miktarı- nı düşmüştür. Aynı ve nakliye kredi kul- lanma olanakları da sınırlanmıştır.

Bu arada firmaların tahvil çıkartarak ser- maye piyasasından borçlanmalarını güc- leştiren gelişmeler ortaya çıkmıştır. İlla- se senedi satışlarına olan talep de bir- duraklama vardır. Bunun nedeni sermaye piyasasına karşı yatırımların tereddütüdür.

• Devamlı fiyat artışları karşısında ban- kaların, mevduata ödedikleri faiz küçü- küştü sanayide maliyet ve fiyat arasında- ki farkın giderek azalması nedeniyle em- yatırımların sermayeye ekonomik fiyat- ının altında verim sağlayacak bir faaliyet- e dönüşme ihtimali, sermaye piyasasının teş- vikle gereken temin verilmemesi gibi etkenler nedeniyle tasarruflar bankalara ve emal yatırımlara yönelmek yerde daha büyük ölçüde tüketime yönelmiştir. Bu ta- lebi hızla artıran, ekonomik kalkınmada önemli sorunlar yaratacak olan bir geliş- medir.

• 1974 yılının ilk üç ayında fiyatlardaki artış 940,3 oranında olmuştur. Geçen yıl aynı oran 46,3 oranında olmuştur.

DIŞ TİCARET OLUMLU YÖNDE

• Üç aylık rakamlar dış ticaretteki gelişme- rin olumlu yönde oldu- ğunu göstermektedir. İhracat ve ithalat önemli artışlar göstermiştir. İç- içi gelirleri geçen yılın aynı döneminde göre daha yük- sektir. Türk parasının dış piyasalardaki değeri iyim- ser olmayı gerektirecek düzeydedir.

• Kamu gelirlerinin Ma- liye Bakanlığının verilerine göre ilk üç ayda büyük gelişmeler gösterdiği or- taya çıkmaktadır.

• Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında teşvik belge- ci ve kredi olmak için ya- pılan taleplerin istek ve miktar olarak fazla gözü- lmesine karşılık 1974 yıla- da özel kesimin yatırım eğilimi konusunda iyimser olmaya olanak yoktur. Ya- pılan araştırmalar kapasite artırımı için başlan- ılan yatırımların dışında, ya- tırımlarda genel bir ge- rişme olduğunu ortaya ko- ymaktadır.

İŞÇİ MALİYETİ YÜKSEK

• 1974 toplu sözleşme- lerde bir yükseliş vardır. Şu anda da aynılarda kim- ya sanayii ve plastik sa- nayinde istihdamın küs- laması olasıdır. Bu sanayilerde işçi maliyetlerinin yük- sekmeye sanayide yo- ğun teknoloji ve asgari işçi kullanımını hedef alan bir gelişmeyi ortaya ko- ymaktadır.

• Fiyat kontrolü, mali- yet farkının küçültül- müden düşük kapasite- li üretim kollarında üre- timin aksamasına yol aç- mıştır.

• Kasan aylarda sanayi- de üretim artışları ol- maktadır. Ancak talep artış- ının artırdığı daha yük- sek olacaktır. Bu aylarda geliştirilecek işleri ve tasarrufları bankalara ve emal yatırımlara yönl- emek temin sorun olma- dır. Bu teminli başarı- nı sağlayacak talep artırımı sanayinin için gerekli kaynaklarına sağlanmasın- a olanak verecektir.

TİCARET

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneğine göre :

Hızlı sanayileşmenin devamı için alt yapı tesislerinin geliştirilmesi gerekiyor

Alt yapı tesislerinin yeterli olmaması nedeni ile, sanayinin büyük ölçüde zarar gördüğü ve kapasitenin artmakta olduğu ortaya konuyor

İzmir sanayileşmekte ve büyü- mekte olan Türkiye'de, alt yapı tesislerinin aynı hızla geliştiril- mesi istenmektedir. İtalen alt ya- pı tesislerinin yeterli olmaması-

dan sanayi büyük ölçüde zarar- görmektedir. Alt yapı tesisleri- nin geliştirilmesi gerekmektedir.

Türk Sanayicileri ve İş Ad-amları Derneği tarafından hazırlanan bir açıklamaya göre, İtalen Tür- kiye'de karavulları, deniz, demir ve hava yollarının kapasiteleri mevcut trafiği kaldırmaz bir dü- ründe bulunmaktadır. Özellikle dar bingüler ortaya çıkmaktadır.

Reban harajının devreye gir- mesinden bir kaç yıl sonra elek- trik enerjisinin gene bir sorun olarak ekonomiyi zorlayacağı be- lenmektedir ve hâzırda yapılan da- leri bir ekonomiyi engelleyici et- mellekte görüldüğü ifade edil- mektedir.

Sanayi suyu sorunu da alın- geçecek daha önemli bir sorun haline gelmeye başlamıştır. Gelişmekte, büyüklerdeki yatı- rımların hızlandırılması, bu bölgelerde suvarı alı- ınması, mamullerinin gere- nilmektedir. Bu kon- lile kamuyla büyük bir- lar düşmekte ve daha emalar yapılması gerekmektedir.

Derneğin yayınladığı yapı- ın açıklamasına göre, 1965 lerde- ki büyüklükteki ve belli teknoloji- lereyen yatırımları gerçekleştir- me olanaklarının bulunmaması kamu kesiminin sanayileşmede daha büyük sorumluluklar yük- lenmesini zorunlu kılmaktadır. Oysa a n 34 yıldan beri artık en- leri teknoloji özel sektör- e uygulanabilmekte, bir milyar li- raklı projeleri kolaylıkla gerçek- leştirebilen çok sayıda müte- cbiş guruba mühtel bölgelerde- ra'lanabilmektedir.

Kamu kesiminin bilinci ve et- kili bir yöneltiride ile daha önce kamu tarafından başlatı- lman zorunlu gelişen projelerin halka açık bir şekilde küçük ta- sarat kuruluşlarının ciddi müte- cbiş gurublarında örgütlendi- rilmesi uygun görülmekte ve ka- mu yatırımlarının alt yapı tes- leri için geliştirilmesine yönliti- mesi istenmektedir.

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİNE GÖRE:

İHRACATTA VERGİ İADESİ HAYLİ BÜYÜK YARARLAR SAĞLIYOR,

Ayrıca, ek döviz kazancının ihracat malları yapısında önemli değişiklik getirdiği dünya pazarlarında yeni sınırlar ile bir yer edinilmesini mümkün kıldığı belirtiliyor

ANKARA, (Öz)
Türk Sanayicileri ve İş Ad-amları Derneği, ihracatta vergi iade- si uygulamasının, Türk müte- cbiş binaların ihracat yeteneğini artır- ması bakımından büyük yarar- ları olduğunu açıklamıştır.

Dernek tarafından yayınlanan aylık bülteninde, vergi iadesi uy- gulamasının ayrıca ek döviz ka- zancı yarattığı, ihracat malları yapısını önemli ölçüde değiştir- diği ve dünya pazarlarında yeni sınırlar ile bir yer edinme- sine önemli katkı sağladığı, özellikle şu görüşlere yer verilmiştir:

1969 - 1972 yıllarında gıpa- lan vergi iadesi toplam 1983 il- yıla kadar 1.272 milyar lir ol- muştur. Ancak aynı dönemde teş- vik uygulaması olmadı ve teş- vik uygulamasına ilbi değişiklik- ler ihracatın toplam ihracatı a- nı oranda gerçekleştirdiği varsay- ın, bu sektörlerde ihracat topla-

İşadamları son ekonomik kararları olumlu buldu

TÜRK Sanayicileri ve İş- adamları Derneği Yöne- tim Kurulu Başkanı Feyyaz Berker, dün yaptığı açıklamada Bakan ve Maliye Bakanının ekonomik konulardaki kararlarının iş çevrelerinde iyim- verlik yarattığını belirtmiştir. Başbakan Bülent Ecevit'in, hükümetin girişimlerine inandığını belirten konuşma- nın iş çevrelerinde memnuni- le karşılandığını ifade eden Fey- yaz Berker, daha sonra Maliye Bakanı Deniz Baykal'ın açıkla- malarında, ekonomik konuların paket tedbirler halinde ele al- ındığını ortaya koyuşuna de- ğinmiş ve ileri için ümitli ol- duklarını bildirmiştir.

«İhracatta vergi iadesi geniş kapsamlı olmalı»

Haziran ayı içinde a-
çıklanmasına çalışıl-
an İhracat Rejimi ile ilgili
çalışmalar sürdürülür-
ken Ticaret Bakanlığı Ma-
lîye Bakanlığı ve Ekonomik
Kurul ilgili kuruluşların,
komisyonla ilgili görüşlerini
almaktadır. Son olarak Türk
Sanayici ve İş Adamları
Derneği'nin «İhracatta vergi
iadesi uygulamasının tem-
ni için» yaptığı öneri çok
olumlu karşılanmıştır. Bu
mün ihracat rejiminin a-
ma maddelerinden biri ol-
ması üzerinde durulmakta-
dır.

İhracatta vergi iadesi
İhracatçıların ihracat yole-
neğini arttırması bakımın-
dan büyük önem taşıdığıda
Türk Sanayici ve İşadamları
Derneği'nin Hükümetle

verdiği öneride yer almak-
tadır. Haziran ayı içinde
açıklanacak yeni ihracat
rejiminde bu durum da
yer alacaktır. Türk Sana-
yici ve İş Adamları Der-
neği'nin komisyonla ilgili ola-
rak Hükümetle sunduğu ö-
neri yazısında şöyle denil-
mektedir: «1969-1972 yıla-
rında yapılan vergi iadesi
toplamı 1968 yılı fiyatlarıyla
1 milyon 272 milyon lî-
ra olmuştur. Ancak aynı
dönemde teşvik uygulama-
sı olmadıkça ve teşvik uy-
gulanmasına tabi sektörler
de ihracatın toplam ihsa-
cattaki oranında gerçek-
leştiği varsayılrsa bu sek-
törlerde ihracat toplamı-
nın 1 milyar 300 milyon lî-
ra civarında olması gere-
kecektir.

Bu varsayımına dayalı
olarak, teşvik uygulaması
sonucu sağlanan ok ihsa-
cat 5 milyar 300 milyon lî-
ra olarak gerçekleşmiştir.
Şunu da belirtmek gerek-
tir ki vergi iadeleri hazine için
gerçekleşir. Sübvansiyon
anlamında olmayıp vergi-
den vazgeçme olarak dü-
şünülmektedir. Zira iade o-
ranları namül fiyatındaki
gerçek vergi yükü buluna-
rak Maliye Bakanlığınca,
hesaplanmıştır. İhracatta
vergi iadesi uygulaması -
nın sağladığı ek döviz ka-
zanca yansısı ihracat ma-
ları yapısının önemli ölçü-
de değişmesi Dünya Pa-
zarlarında yeni sınırlar
ile bir yer tutmamızı ve
en önemlisi Türk milletleş-
tirmiş ihracat yeteneği -
ti arttırması bakımından
ülkümüzde yararları salmak-
tadır.»

HÜKÜMETLE DIALOG KURULUYOR.

Bundan önceki Hükü-
metlere benzemeyen bir
düzende Ecevit Hükümeti-
nin sanayici ve işadamları
ile her konuda devamlı
temas kurup ülke mesele-
lerini birtakım hal yolunu
söğmesi her yandan "mül-
kemmet olarak nitelendiril-
mektedir. Nitekim İs-
tanbul Sanayi Odası Baş-
kanı Nurullah Geçgin'de,
her zaman bu konuda "es-
kiden bir Maliye Bakanı,
bir Ticaret Bakanı, bir
başbakan ile görüşmek için
aylar önce randevu a-
lırdı. Randevu zamanı
geldiğinde ise görüşülecek
konu önemini yitirmiş za-
manın geçmiş hâle ge-
lirdi. Şimdi ise zamanın
da her ilgili ve yetkiliyle
iş adamlarımız sanayici-
lerimiz görüşmekte fayda-
lı önerileri hemen dikkate
alınıp yürürlüğe girecek
yasalara dahi edilmekte-
dir. Bu yüceleyen Türkiye
için en büyük kazaançtır" de-
mektedir.

İŞADAMLARI karma hükümetle karşı di-
renmek istiyorlar, belli. Tarabya'da dü-
zenlenen toplantının amacı buydu. Bü-
yük bir kuvvet gösterisinde bulunacaklardı.
Ancak İstanbul, Eskişehir, Adana Sanayi Oda-
ları temsilcilerinin toplantıya katılmayıp
kuvvet gösterisinin gücünü kırdı. Bu toplantı-
da bulundum. Toplantıyı düzenleyenler, başla-
ma saatine yakın çok az temsilcinin geldiğini
gördüklerinde epeyce bocaladılar. Saat 9.30'da
esneklikli toplantıyı, 10'da ancak açabildiler.

Toplantıyı düzenleyen örgütün adı Türk Sa-
nayicileri ve İşadamları Derneği'ydı. Sanayici
sözünü anıyordu ama, buradaki işadamları ne
anlama geliyordu? Belki kuruluş aşamasında işa-
damı sözünün bir anlamı vardı. Kondino
yatkın bir iktidarı yamışına alıp, iş kıvır-
mak, iş çevirmek işadamlığı anlamına gelebi-
lirdi. 12 Martta işbaşına gelen iktidar, işa-
damlarına yatkındı. Onların bir dediğini iki et-
miyordu. İşçiler demokratik haklarını kullan-
mıyorlar, toplu sözleşme masasına oturm-
yorlar, grev yapmıyorlardı. Hatta anlıtılar. Ün-
lü Faik Türlün Kocell bölgesinde toplu sözleş-
me toplantısına masaya oturmak istemeyen
işçilere bakınıp bakınıp da:

«Bunların hepini toparlayıp, içeri tikiyim
mı?» diye sormuş.

Üyölendi o zamanlar.

Yamına askerin öfkeli generallerini alacak-
sın, demedi de kuracakmış, ondan sonra yeni
güdümler oluşturacakmış... Bu hep böyle gider
sanmışlardı. Tarabya toplantısı böyle gitmedi-
ğini gösterdi.

12 Marttan sonra yayınladıkları bildiride,
«Ülkemizin yeni devreye yollandığı şu günler-
de biz bu yobanların yurdumuzun kaderini nasıl
ter boyunca etkileyeceği inancındayız.» diyor-
lardı.

Ülkemizin kaderini nasiller boyunca etkile-
meye çalışarak, bir kuseğin birkaç yılını bile et-
kileyemeden ölüdü. Nihat Erim'in lüka anıya-
sa anlayış, Yağmacı'nın «Rusya'nın yakınında
olma tehlikesi» birkaç yıl sürdü.

Tabii işadamları bu dönemde ne çok buz
dolabı satıldılar, ne bol otomobil... Bir ekon-
omik bunalmı, kendi öyküsünü beraberce
getirdi.

Bir meseliyi çağdaş ölçüler içinde iyi koy-
mak lazım... İşadamları dediklerimiz gerçekten
birer burjuva midirler? Yoksa Ecevit Güreşin-
in tanımladığı gibi birer lavanten midirler?
Lavanten biliyoruzuz, Batı'yla işbirliği yapan
Galata Hıccarları ve bankerleri demektir. Bun-
lar onların son ulakları mı? Ecevit Güreşin bu
soruyu coraklon hüküldür.

Eğer Batılı ölçüler içinde bir sistematiği
oluyorsa, adına demokratik dediklerimiz işi
ağdıcacak... Bunun kurallarını kimse min
ciklemeyiz... Önce her türlü düşüncenin söy-
lenmesi ve örgütlenmesi gerçekleşecek... Buna
katılacak... İşadamları da, işçiler de, işçi
sınıfı örgütlerinden yana olanlar da... Bir kesim
için demokrasi olacak, bir kesim için olmay-
acak yutturmacasını ağdıcacak... İki taraf
da birbiriyle kıyasıya bir çekişmeye düşer... Tar-
tışmacası da kıyasıya olur...

Kahrolsun komünizm türkülerini çığırın AP
de, Şerbatçının güdük partial de işadamlarına
hiçbir şey sağlamadılar, demokraside hiç bir
fikir oluşturmazlar. Böldüler de böldüler...
Bunları işadamları gördüler... Adına Demokra-
tik diyen partinin kondisi de demokratik aına-
vında yaya kaldı... Herhalde Coln Boyer da,
bu kar halvesini sevmemiştir.

Gariye çağdaş olma kalıyor. Eskiden buna
asrılık deniyordu, şimdi çağdaş deniyor. Bakın
İran Sah'i çağdaştır da, bizim Demirel çağdaş
değildir. Kafa yapılarını öyleyiyorun. Kamuren
İnan, AP'nin içinde çağdaştır da, AP yönetimi
onun dediği doğrultuda gitmediği için çağdaş
değildir. Ertuğrul Soysal işadamları arasında
çağdaştır da, hadi adlarını vermeyelim, şu, bu
çağdaş değildir. Kaba birer kapitalistlerdir, o
kader.

Partilere yön vermek laterlerken, helâ par-
tilerden adam çalma yöntemini kullanmak il-
yorlar. Devlet ortaklığı da bulunan şirketin ba-
sındaki, kazandığı parayla partilerden adam
ayartmaya bakıyor. Karma hükümetin en zayıf
noktasını MSP olarak görüyor. Burdan 12-15
kilo çalınca koalisyonu torpilleyecek... Bunun
ayrılmasında pasinde... Oysa bilmediği iki
şey var:

Biri, MSP'den birkaç kişi karşıya geçerse,
kargıdan da birkaç kişi bu yana geçecek... İ-
kinci, şirketin belli hissesi devlet olmeye-
sindir. Deniz Baykal, birkaç müfettişini gönder-
diği, masraflarının hesaplarını incelettiği
zaman, ağıta yetmişçesine zatürres olur. Çün-
kü bu masraflar ilâti, yenilir yutulur gibi de-
ğildir. Geçen yıl bu masraflar ilâtelinin için-
den ayrılan parayla Avrupalara bakanlar götü-
rölüp eğrildiler.

Ham korkar perde gerisinde kalır, hem de
koalisyon torpillomaya kalkışır. Görülüyor, so-
ziliyor ve biliniyor.

Bu karma hükümetin programı ortadadır.
Düşünce yapısı olarak tarihî bir yeniliği
düzeltilmeye çalışılmaktadır. Her türlü
düşünce özgürlüğü ve örgütlenmesi açık ol-
acaktır. Buna dayanabilecek mîsaliz, dayanma-
yacak mîsârsız? Buna dayanabilirseniz Batılı
anlamda demokrasiden yana olduğunuzu pekî
tircaksınız. Dayanamazsanız, Batılı anlamda
demokrasiye dayanmadığınız anlaşılmaktadır...

«Kadro yok, adam yok...» diyorlar.

«Kadro, adam iki yanda da yok... Bugüne
de yetişmesine, yaşarmasına olanak tanıdınız
mı?»

Biraz devletin yetiştirmeleri oldu, onu da
bol üretiler aldınız... İşinize yaramadı... Çünkü
ardı gelmiyor.

Bizim ekonomi iki sektörden oluşuyordu.
Biri kamu sektörü, biri özel sektör... Şimdi bu
ne bir yonisi deha ekleniyor. Halk sektörü...
Ölçtüğü belki daha başkaları da eklenir. Ma-
mur sektörü, işçi sektörü, bilimem ne sektö-
rü... Sektörler, sektörüğünü bilmedikçe, bun-
lar olacak... Sonra?

Her seferinde, demokrasiyi yeniden keşle-
deceğe benzeriz. Bence, ilkin şu demokrasi
sektörünü bir kurarak, bütün drititler bile-
cekli... Hadi gayret bakalım!

Yeni Ortam

GÖZLEM

Uğur MUMCU

Holdingleer görev başında...

2 ağustos 1971 pünkü gazeteleri açanlar İşadamlarının imzalarıyla süslönmüş yarım sayfalık bir duyuru ile karşılaştılar. İşadamlarımız «Türk Sanayiciler ve İşadamları Derneğİ» adıyla bir örgüt kurmuşlar ve görüşlerini «Amaç ve Göörüşlerimiz» başlıklı bir duyuru ile kamuoyuna açıklamışlardı. Sıkıyönetimin en yoğun günlerinde yayınlanan bu duyuruda şu görüşler ilol çekmekteydi:

— Ülkemizin yeni bir devreye yınaldığı şu günlerde biz bu yınalmanın yurdumuzun kaderini neşiller boyunca

(Devamı Sayı 9, 58, 74)

GÜNAYDIN HABER

"1974 yatırımlarında kamu kesimine ağırlık tanındı"

- Millî gelir içinde tarım kesiminin payı azalırken, sanayinin payı arttı
- Özel kesim 1974'de 30 milyon liralık yatırım yapacak

Sanayici ve İşadamları Derneğİ'nce hazırlanan, ekonomik durumun tespiti raporunun bir bölümünde, ülkemiz temel ekonomik büyüklüklerine ayrılmıştır. Bu bölümde gayri safi millî hasıla, kalkınma hızı, millî gelir içinde sektörlerin payı, yatırımlar ve

İstanbul'da 29 ve 30 martta bir toplantı yapacak olan

İşadamları ve sanayiciler hükümetin ekonomik politikasını tartışacaklar

- İşadamlarının, enflasyonla mücadele, fiyat kontrol sistemi ve Merkez Bankası'nda biriken mevduat karşılıklarının kullanılması konusunda yeni talepleri var.

ANKARA (ANKA) - İşadamları sanayi-oller, esnaf örgütleri ve stratejiler yeni hükümetin politikasını değerlendirmek ve

görüşlerini en etkili şekilde duyurmak amacıyla bir toplantı düzenlemişlerdir. 29 ve 30 martta yapılacak toplantıda İşadamları, hükümetin aldığı ve almakta olduğu kararların ekonomiye ve iş hayatına etkilerini görüşecekler ve bazı taleplerde bulunacaklardır. Toplantıda ayrıca, iş çevrelerinin taleplerinin güçlü bir biçimde sunulması ve hükümete kabul ettirilebilmesi amacıyla, iş aleminin bu konuda izlemesi gereken politikanın tespiti ve özel teşebbüs kuruluşları arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi konuları da tartışılacaktır.

HÜKÜMETE ÖNERİLER

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneğİ'nin, toplantı için yaptığı çağrıya ek olarak davetli kuruluşlara gönderilen ve Dr. Emre Günenay tarafından kaleme alınan "Enflasyon, ücret-fiyat kontrol sistemi ve Türkiye" konulu tebliğde, İşadamlarının hükümetten talepleri hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir. Tebliğde, kısa vadede oldukça yüksek, uzun vadede ise muhtemelen gittikçe azalan bir enflasyon içinde yaşayacağımız belirtilmiş ve enflasyonun olumsuz sayılan bazı etkileri telafi edici önerilerde bulunulmuştur.

etkileyeceği inancındayız.

İşadamları Türkiye'de yeni bir dönemin başladığını, bu dönemde egemenliklerinin istedikleri gibi sürdürüleceği kanısındaydılar. Bu amaçla birlikte hareket etmekle uyarı ummaktaydılar. İşverenlerin gerek kendi aralarında, gerekse siyasi çevrelerle ilişkileri güçlendirerek yoğunlaşma yönündeydi.

İşadamları örgütü kendi arasında görev bölümlü yapıtı. Başkanlığa Vehki Koç, Asbaşkanlığa Nejat Eczacıbaşı, Yönelim Kurultu Başkanlığına ise Robert Kolej mezunu genç İşadamı Feyyaz Berker getirildi. Holdingler bu örgüt çevresinde birleşmişlerdi. Derneğın sosyal ve idari işlerini emekli Kurmay Albay Emin Aylıkın, ekonomik işlerini ise, DPT eski Tezrik ve Uygulama Dairesi Başkanı Yılmaz Erpençkan yürütmektekti.

Türk Sanayiciler ve İşadamları Derneğinin çatısı altında toplanan Holdingleri sıralayalım: Koç Holding, Tekfen Holding, Elginkan Holding, Hacı Ömer Holding, Yasar Holding, Eczacıbaşı Holding, Meysu, Türk Pirelli, Kadir Hasoğlu, Erconlar. Bütün bu İşadamları — Gel kardeşim elini koc bana, diyerek bir araya gelmişlerdi hep birlikte, kendi aralarında.

İşadamları, Erim hükümeti ile bir toplantı yaptılar hemen. Amaçları hükümet üyelerinden bazıları çekilmeye zorlamaktı. Özellikle, Dış Ekonomik İlişkiler Bakanı Özer Derbil'i istemiyorlar. Karasmanoglu ve Topaloğlu'dan da kuşkulanyorlardı. Derbil, dış ticaret rejimine el atmak istemiş ve kota tahsislerini Ticaret Odalarının elinden almıştı. İşadamları yaygın ateşine tuttular Erim hükümetini. «Kuvvetli ve inandırıcı Erim ağır ağır konuştu İşadamlarıyla:

— Biz Türkiye'nin modern, medenî, İşadamlarının devrine geldiğine inanıyoruz. Bunun için İşadamları ile diyalog kurmak, bir enstitiyasyon, bir müessesese kurmak istiyoruz.

Bazı hükümet üyeleri ile arasında bir çatışma olduğunu da hemen yalanladı «inandırıcı» başbakan:

— Ben başbakan olarak, benimle çelişkiyle düşen tek bir bakana raklamadım kabinede. Bunlar uydurmadır, bunlar doğru değildir.

İşadamları, Erim hükümetinin bazı bakanlarını gündeme almışlardı çoktandır. Gözde gösterisi yapıyorlardı kibarca. Erim de, kabine içindeki çatışmaları gizlemeye çalışıyordu bir yandan.

Erim, ekonomik konularda «bir tek» bakanla konuşmadım derken belki haklıydı. Çatıştığı bakan sayısının «bira» değil, on fazlasıyla son bira olduğu, on bir kabine üyesinin istifası ile anlaşıldı. «Önbirler» istifa mektuplarında:

— Harcadığımız sürekli çabalar, sadece çıkarlarını düşünen çevrelerin açık ya da gizli çabalarıyla engellenmiştir. Bu engelleme teknik ve politik her açıyda devam etmiştir. İşadamların «konuşma» hareketini gözler önüne sermeye çalışıyorlardı.

Türk Sanayiciler ve İşadamları Derneğinin ilk başkanı «Önbirlerin» istifasıdır. İşadamları bundan sonra bir adım daha atarak «Feyyazoglu» - Satıra ikilisi ön plana çıkarıldılar. Melen yönetimi, ekonomik ve siyasi açıdan tam anlamıyla İşadamları egemenliğinin sağlandığı dönemlerdir iş çevreleri için. Tatu yönetimi ise, İşadamlarının, «kardeş kardeş» devleti yönettikleri unutulmaz günlerdi. Unutulmaz tatlı günler.

Fakat bütün bu hesaplar, 14 ekim seçimleri ile suya düştü. İşadamları yeniden bir atılım gereğini duydular kendi aralarında. Fakat, kendi çelişkileri de su üstüne çıkmaya başlamıştı. Bir yandan Koç grubu, öte yandan Hacı Ömer Holding, kendi aralarında çekilmeye başladılar. Türk Sanayiciler ve İşadamları Derneğinin yeni Başkanı Feyyaz Berker, Ecevit yönetimine karşı açık ve seçik bir savaş planlamak isterken, ekonomik ve siyasi nedenlerle Hacı Ömer Holding uzak durmaya çalışmaktadı bu tartışmalardan. Çünkü, ekonomik açıdan, Koç grubu kadar ticaret sektörünü de elinde tutmuyor Adana grubu. Ecevit hükümetinin girişimleri ise ilk anda ticaret sektörünü ilgilendiriyor. Koç grubu zarar görüyor bundan daha çok. İzmir grubu olarak adlandırılan Yasar Holding de, hükümete karşı sert tutum takınmak isteyenlerin başında yer alıyor. «Denir» adlı işveren dergisinin de arkasında bu Holding var. Yasar Holding en çok turizm endüstrisi ile ilgili. Ecevit yönetimi ise, turizm konusunda köklü tedbirler almak ister. Yani, Koç Holding, Yasar Holding, Tekfen Holding bir savaşa hazırlanıyorlar bütün güçleriyle. Hacı Ömer Holding, bir yandan «Özel Kardeşlerle» hükümete bağlılık. Kardeşlerden biri Hacı Ömer Holding'le görevli, ötekisi ise hükümette Tarım Bakanı.

Türk Sanayiciler ve İşadamları Derneğİ, kurulduğu günden bu yana başarılar elde etti bir biçimde. Ancak bugün kendi aralarında da bir çatışma var. Bundan sonraki ekonomik ve siyasi gelişmeleri İşadamlarının birleştiği ve ayrıldığı noktalardan izlemekte sayısız emilim menfaata vardır.

GÜNAY HABER

İşadamları Derneği bir kitap yayınladı

"Hükümetten anlayış görebilmek için iş âlemi ortak bir cephe kurmalıdır"

● "İş Âlemi-Hükümet İlişkilerine Evrensel Bir Bakış" başlığıyla yayınlanan kitapta İşveren-Hükümet ilişkilerinin geliştirilmesinde izlenecek yolun ne olması gerektiği de belirtiliyor...

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği, işverenlerle hükümet ilişkilerini konu alan bir kitap yayınlamıştır. "İş Âlemi - Hükümet İlişkilerine evrensel bir bakış" adını taşıyan kitapta, işveren çevrelerinin hükümetlerle olan ilişkilerinin bir değerlendirmesi yapılmakta ve bu ilişkilerin ge-

liştirilmesi konusunda izlenecek yolun ne olması gerektiğine değinilmektedir.

58 ülkeden 156 ileri gelen işadamlarının çeşitli sorulara verdiği cevapların bir derlemesi olan kitabın ilk bölümünde bugünkü iş âlemi ve hükümet ilişkileri üzerinde durulmaktadır. Bu bölümde hükümet-

le iş âleminin anlaşmasında ve işbirliği kurmasında şu engellerin ortaya çıktığı belirtilmektedir: "Genel leneksel husumet, hükümet müdahaleleri veya özel teşebbüs devletleştirme eğilimleri, uygulanacak politik yöntemler ve güvenilir ekonomik yaklaşımlar konusunda anlaşmazlık".

Bu bölümde ayrıca, özel teşebbüsün uzun dönemli planlar hazırlarken, hükümetin davranışlarını kısa dönemli politik neticelere göre düzenlemesinin hükümet ile iş âleminin anlaşmasını güçleştirdiği de ifade edilmektedir.

Araştırmaya katılan işadamları, hükümetin geleneksel rollerinde bir değişme olduğuna işaret etmişlerdir. Belirtilenlere göre, hükümet ile iş âlemi bir yandan gittikçe artan bir ölçüde bağımsızlaşmakta, diğer yandan ise hükümetin iş âlemini düzenleyici davranışları da çoğalmaktadır. Bu konuda şöyle denmektedir:

"Gerçek olan şudur ki gelişmiş veya gelişmekte olan hemen her ülkede hükümetler çiftliklere, perakendeci dükkanlara, ve fabrikalara varıncaya kadar hemen her konuya el atmışlardır. Artık hükümetlerin bu tür müdahaleleri 20'nci yüzyıl başlarında veya daha önceleri görülen müdahaleler ile mukayese edilebilir olmaktan çıkmıştır. Bu nedenledir ki ister gelişmiş, ister gelişmekte olan ülkelerde olsun, özel teşebbüs hükümetle işbirliği kurmalı, onunla müşterek davranışlar içine girmeli ve hatta bunun sağlanmasında faal bir rol oynamalıdır."

İŞ ÂLEMİ ORTAK BİR SES OLMALIDIR.

Dernek yöneticileri ve isteyen iş adamlarına gönderilen kitabın dördüncü bölümünde ise özel teşebbüsün kendisini kabul ettirebilmesi için ortak bir cephe kurması gerektiğine değinilmekte ve özetle şöyle denilmektedir:

"Yönetici işadamları, ortak hedeflere ulaşabil-

mek ve hükümetten bir anlayış görebilmek için iş âleminin kendi önemli sorunlarıyla ilgili olarak bir cephe teşkil etmek durumunda olduğunu" belirtmişlerdir. "Özel teşebbüs çok uzun bir süredir aşırı ferdîyetçi bir tutum içindedir" diyen Belçikalı bir işadamı, kuvvetli işadamları örgütlerinin kurulmasını önererek şunları ileri sürmektedir:

"İşgücünün kuvvetli işçi birlikleri şeklinde örgütlenmiş olmasının, bir ülkenin siyasi ve aynı zamanda ekonomik amaç ve hedefleri üzerinde önemli ölçüde etkili olduğunun anlaşılması bulunduğu tahmin ederim. Bir ülkede imalatçılar, bankerler, ulaştırma şirketleri ve ticari müteşebbislerin her biri sadece kendi örgütlerini kurmakla kalmamalı aynı zamanda, hepsinin temsil edildiği bir ticaret ve sanayi birliğinde birleşmelidirler. Bu grupların her biri söz konusu birliğe en güçlü kadrolarıyla ve en etkili biçimde katılmalıdır. Böyle bir birlik hükümetle istişarelerde bulunmak ve öneriler geliştirmek için enverimli araç olacaktır."

Kitabın diğer bölümlerinde ise iş âlemi ile hükümet ilişkilerinin çeşitli yönlerine değinilmekte, hükümet-iş âlemi işbirliğinin geleceği üzerinde durulmaktadır.

SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI İSTANBUL'DA TOPLANACAK

Özel teşebbüs endişesini belirtti

«Hatâlı ekonomik kararlar fiyatları daha da arttırır»

Feyyaz Berker « Sanayinin, ihracat ve turizm sektörünün teşvikine bir uygulamaya geçilmekte dair belirtiler vardır» dedi

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

ANKARA (Son Havadis) Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir. Toplantıya Ticaret, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Türkiye İş Sendikaları Konfederasyonu, İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir Sanayi Odaları davet edilmiştir. Her katılımcıya her gün kanveç seviye katılımları tahsis edilmiştir. Toplantıda hükümet programı, bütçe, zamları, son yatırımların azaltılması politikası, fiyat kontrol, taban fiyatları, kat sayı, asgari ücret, kıdem tazminatı, toplu sözleşmeler, Merkez Bankasında biriken inşaat karşılıklarının kamuya aktarılması politikası halk sektörü, halka açık şirketler sermaye piyasası, yatırım ve teşvik tedbirleri üzerinde durulacak ve bu konularda hür teşebbüs kuruluşları ortak görüşlerini tespit edeceklerdir.

Toplantıda hükümet programı, bütçe, zamları, son yatırımların azaltılması politikası, fiyat kontrol, taban fiyatları, kat sayı, asgari ücret, kıdem tazminatı, toplu sözleşmeler, Merkez Bankasında biriken inşaat karşılıklarının kamuya aktarılması politikası halk sektörü, halka açık şirketler sermaye piyasası, yatırım ve teşvik tedbirleri üzerinde durulacak ve bu konularda hür teşebbüs kuruluşları ortak görüşlerini tespit edeceklerdir.

Toplantıda hükümet programı, bütçe, zamları, son yatırımların azaltılması politikası, fiyat kontrol, taban fiyatları, kat sayı, asgari ücret, kıdem tazminatı, toplu sözleşmeler, Merkez Bankasında biriken inşaat karşılıklarının kamuya aktarılması politikası halk sektörü, halka açık şirketler sermaye piyasası, yatırım ve teşvik tedbirleri üzerinde durulacak ve bu konularda hür teşebbüs kuruluşları ortak görüşlerini tespit edeceklerdir.

Toplantıda hükümet programı, bütçe, zamları, son yatırımların azaltılması politikası, fiyat kontrol, taban fiyatları, kat sayı, asgari ücret, kıdem tazminatı, toplu sözleşmeler, Merkez Bankasında biriken inşaat karşılıklarının kamuya aktarılması politikası halk sektörü, halka açık şirketler sermaye piyasası, yatırım ve teşvik tedbirleri üzerinde durulacak ve bu konularda hür teşebbüs kuruluşları ortak görüşlerini tespit edeceklerdir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir. Toplantıya Ticaret, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Türkiye İş Sendikaları Konfederasyonu, İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir Sanayi Odaları davet edilmiştir. Her katılımcıya her gün kanveç seviye katılımları tahsis edilmiştir. Toplantıda hükümet programı, bütçe, zamları, son yatırımların azaltılması politikası, fiyat kontrol, taban fiyatları, kat sayı, asgari ücret, kıdem tazminatı, toplu sözleşmeler, Merkez Bankasında biriken inşaat karşılıklarının kamuya aktarılması politikası halk sektörü, halka açık şirketler sermaye piyasası, yatırım ve teşvik tedbirleri üzerinde durulacak ve bu konularda hür teşebbüs kuruluşları ortak görüşlerini tespit edeceklerdir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, ülkemizdeki son ekonomik gelişmeler ve iş hayatının karşıya bulunduğu meseleleri görüşmek üzere 29-30 Mart tarihlerinde İstanbul'da önemli bir toplantı düzenlemiştir.

İstihdamı sürdürmesini, gelişmesini ve dış ülkeler ile rekabet olanaklarını olumsuz yönde etkileyecek niteliktedir.

Türkiye'de kıt kaynakların ve bu kaynaklar kadar önemli olan zamanın israfına yol açacak uygulamalara ekonominin tahammülü yoktur.

İşçi gelirlerinde ve dünya ham maddeleri fiyatlarındaki yükselme nedeniyle genellikle ihracat ürünleri ihracatına

dayalı olarak döviz rezervlerinde kaydedilmiş bulunan artışın devamlı olamayacağı unutulmamalıdır.

Ekonominin ham maddeleri, yatırım malları, petrol gibi önemli ithalat gereklilerinin artan döviz ihtiyacını karşılamak önümüzdeki dönemin önemli sorunudur. Bu gelişme sırat ürün ihracatından ve turizm sektöründen sağlanarak gelirini değerini arttırmaktadır.

Halbuki, hükümetin tam tersine bir politikayı benimseyip, sanayinin ve ihracatın ve turizm sektörünün teşvikine karşı bir uygulamaya geçilmekte olduğuna dair belirtiler vardır.

Fiyat artışları bir yandan ve sabit gelirli vatandaşın satın alma gücünü azaltırken, öteyanda sanayi kesiminin de yatırım ve üretim faaliyetlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Fiyat artışlarının önlenmesi için kendi içinde tutarı ve bütünlük gösteren isabetli bir ekonomik politikanın tesbiti ve gerçekleştirilmeden uygulamaya konulması zorunludur.

Hükümetimizin acil duruma gelmiş bulunan bu meseleleri geciktirmeden çözümlenecek tutarlı bir iktisadi politikayı benimsemesi zorunlu hâle gelmiştir. Ekonomimizin tüm üretim ve istihdam olanaklarının yüzde 70'i hür teşebbüs tarafından sağlanmaktadır. Bu sektörde üretim ve yatırım lardaki bir yavaşlamanın ekonomide mal arzı ve istihdam darlığı yaratması hayat pahalılığını daha da arttıracak ve sosyal huzursuzluklar ortaya çıkacaktır. Yaratılan suni ve gayrimüsbet koşullar karma ekonominin temel unsuru olan hür teşebbüsün

İşadamları:«Lüzumsuz araçlar kalkar ama aracısız satış olmaz»

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği son yaptığı toplantılar - da Hükümetin yaptığı zamlar ve otomotiv sanayinin ilgilendiren araçların kaldırılması kararları hakkın

da görüşlerini saptamaya başlamıştır. Türk sanayicileri ve İş Adamları Derneği başkan Feyyaz Berker'in yönetti - minde yapılan seri toplantılarda iş adamları ve sa-

na yeticiler yapılan zamları "geç kalmış gerekli ve dü - ya fiyat artışlarına oran - la az " olarak nitelendir - mişlerdir.

"LÜZUMSUZ ARACILAR KALDIRILSIN. ARACISIZ MAL SATILMAZ"

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği bu toplantıları sürdürürken yerli montaj otomotiv sanayi iktisadisi ile bu ku - ruluşun bayilik teşkilatı sorumluları İstanbul'da bir toplantı yapmışlardır. Türkiye'de araçlar saltanatı ile otomobil kamyon minibüs otobüs ve traktör fiyatlarının maliyetlere % 30 oranında artış getir - diğini saptayan Ticaret Ba - kanı Fehim Adak, yayınladı - ğı genelle ile aracısız sisteme dönüşmesi için otomotiv sanayi hakkında Hükümet kararını ilgilile - re duyurmuştur. Bu karar valiliklere de gönderilmiş bulunmaktadır.

Örneğin alıcının eline 45 bin liradan geçmesi ge - reken yerli montaj bir Mu - rat binek otosu araçlar ve bayilik teşkilatlarının elden ele satıra aktarması sonucunda plaka ve alım vergileri hariç 58 bin 985 liradan geçmektedir. Türk Sanayicileri ve İş Adam - ları Derneği bu toplantı - rında henüz resmi bir a - çıkılma yapılmamakla be - raber "Aracısız mal sa -

na"nın dünyanın hiç bir ül - kesinde yapılmamaktadır. Ancak lüzumsuz araçla - rın kaldırılması konusun - da Ticaret Bakanlığı ile aynı görüşteyiz" kararına varmışlardır. Derneğin bu görüşü önümüzdeki gün - lerde Hükümet bir temen - ni olarak sunulacaktır. İSTİKLAL FİYAT POLİTİKASI

Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği Hükü - metin aldığı zam kararları - nın Naim Talu Hükümeti - nin alıp ta bu iktidara - devrettiği üzerinde durmak ta "Zamlar gereklidir. Dü - ya piyasalarında fiyat art - tığı % 300 dolayınday - ken Türkiye'de fiyat har - ketleri % 60 olmaktadır. Bu - nunla birlikte Türkiye'de ekonomik istikrar sağla - mada kararlılığını göster - mektedir. Zamlar geç ka - lan zamlardır. Gerekli ve karşı tedbirler zamanın - da alınmaz bu yıl dünya pi - yasalarına göre Türkiye - de olması beklenen % 45 dolaylarındaki fiyat artış - ının önüne geçilir "görüşü saptanmıştır.

AÇIKLAMA YAPACAĞIZ

Toplantılarla ilgili o - larak bilgilene başvurdu - ğumuz Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği Ba - kanı Feyyaz Berker "Gö - rüşlerimiz konularında a - ğırlık otomotiv sanayinin ilgilendiren Ticaret Ba - kanlığının almış olduğu a - raçların kaldırılması ka - rarı ile zamlardır. Zam - ların gerekliliği ve geç kalmışlığı üzerinde görüş birliğine varılmıştır. Şim - diki halde otomotiv sana - yinin ilgilendiren araç , sistemlerin fayda ve zarar ları üzerinde görüşleri - mizi saptıyoruz. Aracısız mal satışı dünyanın hiç bir ülkesinde olmaz. An - cak lüzumsuz araçlar ü - zerinde durulmasında fay - da vardır. Görüşlerimizi fa - celememiz bittiğinde ka - muoyuna açıklayacağız " demektir.

Korkut Özal Özel Sektör'e Halk Sektörü konusunda ders verdi

PETROL SEMİNERİNİN KULİSİNDE "SANAYİ - CİLER VE İŞADAMLARI" NIN SORU YAĞMURU - NA TUTULAN BAKAN İŞADAMLARINA " HÜ - KÜMETLE DİALOG KUR - MAYA MEÇBUR OLUK - LARINI" KEŞİNLİKLE HATIRLATTI

Tarabya'daki " Petrol Seminerine" katılan Tarım , Gıda ve Hayvancılık Bakanı Korkut Özal, kendisiyle Halk Sektörünün yürütmeliği" ü - rüne tartışma açan Türk Sa - nayicileri ve İşadamları Der - neği Başkanı Feyyaz Berker, İşadamları ile İstanbul Ti - caret Odası Başkanı Celal Umur ve profesörlere "Türkiye'nin Halk Sektörü ile kalkınacağını keşinlikle söylemiştir.

Seminerin "Çay molası - nı" fırsat bilen Türk Sanayici ve İşadamları Derneği Ba - kanı Feyyaz Berker ve arka - daşları Bakan Korkut Özal'ın etrafını sarıp, Ecovit Hükü - metinin Halk sektörü çalı - masından vazgeçmesini yeni bir ekonomik yol bulmasını ileri sürmeye başlamışlar - dır. Etrafının bir anda bir ki - şinin İşadamları ve Sanayiciler ile sarıldığını gören Bakan bu topluluk içinde bulunan p - rofesörlerden Yılmaz Altuğ ve Memduh Yağcı'nın önünde polemik açmayı önlüyor. İş - Adamlarına ders verince - ne şöyle konuşmuştur " İy - bir sentezle halk sektöründe mesafe alacağız. Her önüne gelenin halk sektörü için il - eri geri konuşması, araştırma yapmadan konuşması gerek - mez. Halk sektörünün gölge - tirilmesiyle bu memleket al - derin düşündüğünden daha fle - ri bir noktaya varacaktır, en - digelerinizin nedenini anlaya - mıyoruz"

Bakan Korkut Özal'ın keskin konuşması karşısında İşadamlarından birisi "Amerika iş - tek keşfedilmiştir. Oni keşfet - me çalışması bir daha yapıla - maz" deyince Özal "Evet keşfedilmiş ama keşfedildiği gün gibi kalmamış ihtiyacı bizzat Amerika'nın altını üstüne getirip petrol arastı - rılmasına girişilmiş bu da Amerikanın zenginleşmesine de pay sahibi olmuştur" kar - şılığını vermiştir. Başta Fey - yaz Berker olmak üzere Ö - zal'ın Halk sektöründe tutan ve gelecekteki faydalarını sıralayan açıklaması orada bu - lunanların fazla konuşmasını önlemiştir. Bu arada sohbet çemberine katılan basın mon - şörlerini gören sanayici ve İşadamları konuşu buradan kes - mek istemişler, Ekonomi Po - litika muhabirini gören Türk Sanayici ve İş Adamları Der - neği Başkanı Feyyaz Berker, "Ekonomi Politika'nın olma - dığı yer bulunmaz. O bu işle - ri bu tür konuşmaları çok sever" demektir.

Tarım, Gıda ve Hayvancılık Bakanı Korkut Özal, sana - yici ve İş Adamlarına "Hükü - metle diyalog kurun bu men - fastirize olur. Biz planlı bir hodeite yürütüyoruz. Plan dışı çalışma yapmamız imkân - dır. Ekonomik ve sosyal yön - den kalkınmada Hükümet, İş Adamları ve sanayicinin diyalog kurması zorunludur" diyerek sohbeti sona erdirmişti.

Milliyet

OLAYLAR ve İNSANLAR HASAN PULUR

İŞ YEMEKLERİ NASIL YENİR?

YEMEKLER çeşit - liştir. Oğle yemeği vardır, akşam yemeği vardır, misafir yemeği var - dır, ev yemeği vardır, lo - kanta yemeği vardır, şahur yemeği vardır, iftar yemeği vardır ve bir de yeni moda "İş yemekleri,, vardır.

İş yemekleri gelişen iş hayatıyla doğru orantılı o - larak yürümektedir.

Nedir iş yemekleri? Bunun yolu, yordamı, yöntemi, kurallı nasıldır? Bunu bilip öğrenmek ge - rektir

"Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği - nin" Görüş, bülteninde "Genç Yöneticilere Tavsi - yeler, arasında "İş yeme - kleri,,nin niteliği ve niceliği hakkında geniş bilgi var:

"İş yemeklerinde âdet, davet edenin ödemesidir. Eğer karşı taraf size bir şey satmak istiyorsa, onun hesabı ödemesi daha nor - mal olacaktır. Eğer ortak bir iş için bir araya geli - yorsanız herhalde sıra ile hesabı ödememiz uygun - dur. Hesabı ödemek için münakaşa etmeyin. Eğer karşı taraf hesaba uzan - mışsa, gerektiyorsa "pek - alı ama gelecek sefer sıra bende,, deyin [ve gelecek sefer de hakikaten öde - yin]. Bütün bunlardan ö - nemli vergi için geçerli bir hesap pusulası alın ve üzerine kiminle ve ne ko - nuda yemek yediğiniz not edin. Bu şekilde meşra - hat düstürlü hesap pu -

sulası vergi makama - rı liraz edebilir. Böyle bir hal de siz, şirket muhase - besine sempatik kılınaya - caktır.

Yemeğin esas nedeni iş olsa da, sofraya oturur o - turturmasın konuşma bir mecburiyet değildir. Bir dostluk havası yaratacak şekilde, tatlımız nerede geçirdiğinizden veya iş di - undaki meselelerinizden bahla açabilirsiniz. Polit - kadan kaçınmanız hara - retle tavsiye ederiz. Eğer muhatapınız sizin fikriniz - de değilse havada bir ger - giniğe yol açıp bütün iş konuşmasını tatlız bir or - tama sokabilir. Konuşu

açtıktan sonra karşı taraf konuşma imkânı verin. İyi bir dinleyiciyi herkes se - ver. Şahut konuşmaların iş konuşmasına geçmek için bir açılış olduğuna da unutmayın...

"İş yemekleri,,nin ne ol - duğunu böylece öğrendi - niz!

Hele o hesap pusulası var ya, işte ona çok dikkat e - din!

Bir de, size mal satmak isteyen birinin hesabını ö - deymeğe zinhar kalkmayın.

Nasıl olsa, adamcağız, kaz gelecek yerden, tavuğu esirgemeyecektir!

ekonomi politika

Sanayici ve İşadamları Kıbrıs'ta ilgili incelemelerini tamamladı

Kıbrıs'a yapılabilecek yatırımlar saptanıyor

Kıbrıs'ta güçlü bir ekonomik düzen kurulmuş ve Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker uluslararası temaslarda da derneği adına sürdürmeye başlamış bir arada İngiliz hükümeti ile İngiliz ticaret temsilcileri arasında yapılan görüşmelerden elde edilen bilgilerle bir "KIBRIS YATIRIM RAPORU" haline getirilmiştir. Feyyaz Berker, İngilizler den gelen ve ön bilgi sayılan verileri diğer ülkelerin

Kıbrıs araştırmaları ile karşılaştırıp meydana getirdikleri raporu düzenlediği hafta Oda Genelinde, yapılacak bir toplantıda kamuoyuna duyuracaktır. Türk Sanayici ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berker, Ekonomi Politikası'na bu konuda pu özel açıklama yapmıştır. Olanlara katılanlar da Kıbrıs Türk Şişli Kurumları'nda askeri bayramı po-

ziden hazırlanmış bir halkın - sunu temin için çalışmaları sürdürmektedir. Kıbrıs'ta yerel ekonomideki gelişmeyi temin için bu adanmış ekonomik durumu -

na ilişkin ayrıntıları ile saptama yoluna gitmiştir. Kıbrıs Yatırım Raporu olarak isimlendirilen bu raporla Kıbrıs adası Türk kesimi içinde de ale olump lecelen

mektedir. Türk İş adamları ve sanayicilerin Kib - ris'te hangi şekilde ol - malar yatırım yapmaları lazım geldiği bu raporunda , gösteri onları serilecektir. Kıbrıs'ta yıllar boyu en yakın İngiliz olan İngiliz - lara bu yoldaki teahit - lerle yatırımın ne o - lduğu hakkında bilgi -

verildi. Kıbrıs'ta genel ekono - mik durumuna böylece belirlenilen somu rapor meydana getiril - miş olmaktadır. Bu rapor -

da Oda'nın hazırlanması ve Sanayi Odaları Tımarlı Odaları ve Bankalar ana buluşma sayılan Türkiye Odaları Birliği'ne de bilgi na payı bulunmaktadır.

ÖZEL SEKTÖR

Sosyal Adaletle Evet

Özel sektörün belirli ve etkin (kesim), halk sektörü ve halk (sürme temel teşkil eden ana il ler arasında önemli bir tutum -

luş kolayca Şili'ye u - yere gidip istediği tic - letini yapıyor ve so - larası Barış Komitesi - kat görevlendiriyor. İ -

bu raporun hazırlanması ve Sanayi Odaları Tımarlı Odaları ve Bankalar ana buluşma sayılan Türkiye Odaları Birliği'ne de bilgi na payı bulunmaktadır.

bu raporun hazırlanması ve Sanayi Odaları Tımarlı Odaları ve Bankalar ana buluşma sayılan Türkiye Odaları Birliği'ne de bilgi na payı bulunmaktadır.

ÖZEL SEKTÖR

Bir Baskı Unsuru

Türkiye Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, büyük bir komitten Ecevit hükümetinin sorumlu olduğu 1974 yılının ilk dört ayının ekono - mik bir eleştirisi yaptı. Yayımlanan 'ayur Demirel'in 141-142 maddede kıldıkları sonra «Yür günde ülkeyi ne hale getirdiler» iddiasına gerek -

geçti. Ama özel sektör ted - biriydi. «Anayasamızın doğrultusunda karma ekonomi sistemine ve Atatürk ilke -

lerine uygun olarak Türkiye'nin de -

bu raporun hazırlanması ve Sanayi Odaları Tımarlı Odaları ve Bankalar ana buluşma sayılan Türkiye Odaları Birliği'ne de bilgi na payı bulunmaktadır.

bu raporun hazırlanması ve Sanayi Odaları Tımarlı Odaları ve Bankalar ana buluşma sayılan Türkiye Odaları Birliği'ne de bilgi na payı bulunmaktadır.

bu raporun hazırlanması ve Sanayi Odaları Tımarlı Odaları ve Bankalar ana buluşma sayılan Türkiye Odaları Birliği'ne de bilgi na payı bulunmaktadır.

bu raporun hazırlanması ve Sanayi Odaları Tımarlı Odaları ve Bankalar ana buluşma sayılan Türkiye Odaları Birliği'ne de bilgi na payı bulunmaktadır.

bu raporun hazırlanması ve Sanayi Odaları Tımarlı Odaları ve Bankalar ana buluşma sayılan Türkiye Odaları Birliği'ne de bilgi na payı bulunmaktadır.

bu raporun hazırlanması ve Sanayi Odaları Tımarlı Odaları ve Bankalar ana buluşma sayılan Türkiye Odaları Birliği'ne de bilgi na payı bulunmaktadır.

bu raporun hazırlanması ve Sanayi Odaları Tımarlı Odaları ve Bankalar ana buluşma sayılan Türkiye Odaları Birliği'ne de bilgi na payı bulunmaktadır.

bu raporun hazırlanması ve Sanayi Odaları Tımarlı Odaları ve Bankalar ana buluşma sayılan Türkiye Odaları Birliği'ne de bilgi na payı bulunmaktadır.

bu raporun hazırlanması ve Sanayi Odaları Tımarlı Odaları ve Bankalar ana buluşma sayılan Türkiye Odaları Birliği'ne de bilgi na payı bulunmaktadır.

YANKI

SANAYİCİNİN SESİ

Sayın Feyyaz Berker, konuşmasını yaparken.

«YATIRIMLAR DURUYOR FIYATLAR YUKSELİYOR»

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği yöneticileri Divan Otelinde bir basın toplantısı düzenyerek «1974 yılının sonbaharında Türk ekonomisi» adlı raporu gazetecilere dağıtmışlardır. Düzenlenen basın toplantısında Dernek Yönetim Kurulu Başkanı Feyyaz Berker bir demec vermiş 1974 yılında ekonomik sorunların ihmal edildiğini belirterek, Sanayiciler ve İşadamlarının ihracattaki gerileme, yatırımların duraklaması, tasarruf açığı, mal darlığı, istihdam, fiyat artışları gibi darboğazlara dikkatini çeken Feyyaz Berker alınacak tedbirler konusunda özetle şu önerilerde bulunmuştur:

Tasarrufların bankalara ve sermaye piyasasına yönelmesini sağlayacak bir para - kredi politikasının uygulanması gereklidir.

Fiyat politikası, para arzını genişletirken, enflasyonu hızlandırmı etkisini sürdürmektedir. İhraç ürünlerimizde iç fiyatların yükselmesi nedeniyle ihracatta başlayan reel düşme önem taşımaktadır. Bu gelişmelerin Türk parasının değerinin korunması yönünden de değerlendirilmesi zorunludur.

İhracatın arttırılması için etkin bir teşvik uygulaması gereklidir. Vergi iadesi sistemi değişen koşullara göre ayarlanmalı, ihracat formalitelerden kurtarılmalıdır.

İTHALAT AYIKLANMALI

İthalatta ham madde, yatırım malları ve temel tüketim malları dışında ciddi bir ayıklama yapılmalıdır.

Arza yetmeyen zorunlu ihtiyaç maddelerinin sürekli olarak ithali sağlanmalıdır. İç tüketim için gerekli gıda maddelerinin ihracatında sınırlama yapılmalıdır.

Gıda ve tarım ürünlerinin fiyat politikası iç ve dış pazar konjonktürü göz önüne alınarak tesbit edilmeli ve gelecek yılın üretiminin düzenlenmesi amacıyla en kısa sürede açıklanmalıdır.

Tarımın gelişmeyi hızlandıracak projelerin teşvikine ağırlık verilmelidir.

Özel ve kamu sektörü ayrımı yapılmaksızın, üretim ve yatırıma dönük tüm çabaların teşviki için bir ekonomik seferberlik ruhunu ortaya koyacak tedbirler alınmalıdır.

Vergi tahsilâtında verimin sağlanması, vergi kaçakçılığının önlenmesi sağlanmalıdır.

Bayındırlık yatırımları hızlandırılarak istihdam ve alt yapı sorunlarına çözüm sağlanmalıdır.

Ekonomik araştırma yapan kuruluşlarda ülke sorunlarının çözümünde yararlanılmak üzere başbakana bağlı bir ekonomik danışma konseyi kurulmalıdır.

NARİN : «ARTAN İSTEKLER, SANAYİİ ZORA SOKUYOR.»

Türkiye Madenî Eşya Sanayicileri Sendikası (MESS) kongresinde konuşan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı Halit Narin, yurdumuzda yapılan toplu sözleşmelerde bir kriter olmadığı için, devamlı artan taleplerin sanayi güç durumunda bıraktığını ileri sürmüştür.

Narin, «Toplu sözleşmelerin sanayicileri finansman yönünden de zor durumda bıraktığını» söylemiştir.

Kongrede okunan çalışma raporunda da özellikle şu görüşlere yer verilmiştir :

Sendikacılığın güçlü bir duruma dönüşmesi için aldatların bordrodan kesilmesi (check - off) sistemi yasanan çıkarılmalıdır. Bu yönde sendikaları güçlendireceği yerde sendika enflasyonu doğurmuş ve tabel asendikaları yaratmıştır.

Toplu sözleşmeler işyeri düzeyinden çıkarılıp, işkoluna göre yapılmalıdır.

REFERANDUM

Yetki saptanmasında referandumun mahkeme kararı ile olma koşulu ile düşünülebilecek bir yoldur. Toplu sözleşme süreleri asgari üç yıla çıkarılmalıdır.

Kidem tazminatı süresi uygulamada olduğu gibi 3 yılda kalmalı, tazminat miktarının tavanı 15 maaş asınırlanmalıdır. Tazminatın 15 günden 1 aya çıkarılması birçok işletmeyi mali açıdan zor durumda bırakabilir.

Resmî rakamlara göre aldıkları ücret zamları ile öteki sosyal yardımlarla, hayat pahalılığındaki artışlar dikkate alındığında sanayi işçisine «Mutlu azınlık» denilmesi haksızlık olmayacaktır.

Yasa dışı eylemlerin yanı sıra bir grev furyası da bütün ülkeyi sarmıştır. Kıbrıs hareketinin başlaması bu gelişmeyi durdurmuştur.

Verilen bilgiye göre «1 Eylül 1973 - 31 Ağustos 1974 tarihleri arasında işçi sendikaları 27 grev kararı almış, 7'sini uygulamıştır. İşverenler ise 26 lokavt kararı almışlar, bir tanesini uygulamışlardır.»

YENİ ÜYELER

Kongrede yapılan seçimlerde yönetim kuruluna seçilen dört üye şunlardır : Asım Bayrak (Eroğlu Demir - Çelik Genel Müdür Yrd.) Metin İplikçi (Arçelik Genel Müdürü), Mustafa Evirgen (Burçelik İdare Meclisi Üyesi), Orhan Öge (Oyak - Renault Personel Müdürü).

Her yıl yapılan kongrede 12 kişilik yönetim kurulunun 4 üyesi değişmektedir.

Tarım ürünleri fiyat politikası parasal ayarlamaya yol açabilir

TICARET

TRICART,
Integrated Management

1974 yilning 18 martida

İlk aşamada gerçekleştirilen saha çalışmaları sırasında her bölge için ayrı ayrı değerlendirilmiştir. İlk aşamada her bölge için ayrı ayrı değerlendirilmiştir. İlk aşamada her bölge için ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

İstanbul'da Herkesi ilgilenecek bir
kaydın çıkarılması düşünülmüştü.
"Kadınlar" Herkesi ilgilenecek ka-
rardan halkın ilgisini çekti, gelirden
Türk Hava Kuruluşlarına bağışa
konulmaktadırlar. Türk Silahlı Kuv-
vetlerinin Mücadele Komando-
suna sonuna kadar bağışları, maddi
değerlerini, emellerini hayvancılı-
ğa da devam ettirmektedir. İs-
tambul'un çetini karşılamasında ge-
nenin sahilinde de herhalde bir ka-
rardan halkın ilgisini çekmektedir.
Türk Hava Kuruluşları, Türk Silahlı
Kuvvetlerinin Mücadele Komando-
suna sonuna kadar bağışları, maddi
değerlerini, emellerini hayvancılı-
ğa da devam ettirmektedir. İs-
tambul'un çetini karşılamasında ge-
nenin sahilinde de herhalde bir ka-
rardan halkın ilgisini çekmektedir.

[illegible]

Atatürkçü karsılıyır
ANKA Akademi bildiridiğine
göre: Türk millîyatını inşaat
maddesi olan yurdun kampanyası
ile ilgili Atatürkçü millîyatın
niteliyetini tahmin edilmele-
ti.

[illegible][illegible]

1974 yılının ilk yarısında or-
ta ve alt gelir gruplarının satın al-
ma gücünde artırmak amacıyla
ekonomiyeye büyük ölçüde kaynak
akımı sağlanmıştır. Üstünde a-
nı oranda artış sağlanmaması,
kötü gelirlerin fazla para geçen ki-
şilerin satın alma güçlerini de-
ğışik bir artış olmasına imkan ver-

Akın ve dâvâ rezervlerini uzun dönemde olarak makul ölçüler içinde kullanabilmeleri için ve ciddi imtibarî birerği ile armışlar. Arisan dünya fiyatları arisan ihkâkî birerği buhar karıştı muhtâkî birerğindeki birerğî.

Margarin fiyatı dış piyasalarda da arttı

aga Tariq olmah il-
nara qatili kiumin
e baal segebbu hiruq-
arum Avrupa ilhalarin
en ilaline bagdehdari
margarin dig pynachay
n la ilm. 80 hurupa yth

[illegible][illegible]

Yeni marmarin fiyatı
da 12 lira olarak açıklan-
mıştır. Dağılımları mar-
garin fiyatı 1900/ton
Dokuzdur. Bu ise yaklaşık
olarak kilo gram değeri
olarak 12 lira 50 maddesi
mektir. Bu nedenle üni-
münde dikkatli olarak mar-
gin fiyatlarında bir yıla
seline beklenabilir."

[illegible]

ekonomi politika

Halk'a ve olaylara Tercüman

«Dış ticaret açığı artıyor, ihracat geriliyor»

Türkiye'de ekonomik krizin had safhada bulunduğu açıklandı

• TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ YATIRIMLARININ YÜK BÜLÇEDE AKSADINI, İTHALAT VE İHRACAT AÇIĞININ 2 AYDA 1 MİLYAR 400 MİLYONA VAR-
DIGINI BELİRTTİ...

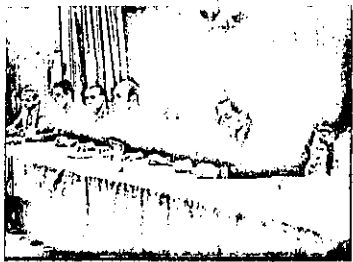
İSTANBUL

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği tarafından hazırlanan 1974 yılının Ocak ayında Türkiye Ekonomisi ile ilgili rapor, dış ticaretten kaynaklanan bir toplu...

S. Havadis

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği yöneticileri, 1974 yılı sonu ekonomik durumu hakkında bir toplantı yapmışlardır.
(Foto: Son Havadis-Galp (İstanbul))

**Bir yılda fiyatlar
yüzde 34,4
oranında
yükseldi**

HAZIRLANAN RAPORDA TALEPTEKİ ARTI-
ŞIN BELLİ TÜKETİM MALLARINDA KİMLİK
YARATILAN SONUÇLAR VERİLECEĞİ
LERİ SÖZLÜYÖR.

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği tarafından hazırlanan, 1974 yılının ilk dört ayında Türk ekonomisi hakkında rapor, dış ticaretten kaynaklanan bir toplu...
1974 yılının ilk dört ayında fiyatlar % 10,5 oranında bir artış kaydedilmiştir. Geçen yıl aynı dönemde fiyat artışları % 6,2 oranında idi. Yılın kalan aylarında fiyat artışları, fiyat artış oranını geçen yılki düzeyde korumanın önüne geçilecektir.

1974 yılında özel kesimin yatırım eğilimi konusunda iyimser olmayı beklenmektedir. Çerçevesinde yatırım yapacak olanlar, özellikle inşaat ve otomotiv sektöründe, yatırım yapmayı planlamaktadır. Bu tür yatırımların artması, dış ticaret açığını azaltmaya yardımcı olacaktır. Ancak, dış ticaret açığının 2 ayda 1 milyar 400 milyona varmış olması, dış ticaretin Türkiye ekonomisi için ciddi bir tehdit olduğunu göstermektedir.

1974 yılının ilk dört ayında ekonominin gözden geçirilmesi, önemli konuları içeren bir raporla yapılmıştır. Raporda dış ticaretten kaynaklanan bir toplu...
1974 yılının ilk dört ayında fiyatlar % 10,5 oranında bir artış kaydedilmiştir. Geçen yıl aynı dönemde fiyat artışları % 6,2 oranında idi. Yılın kalan aylarında fiyat artışları, fiyat artış oranını geçen yılki düzeyde korumanın önüne geçilecektir.

1974 yılında özel kesimin yatırım eğilimi konusunda iyimser olmayı beklenmektedir. Çerçevesinde yatırım yapacak olanlar, özellikle inşaat ve otomotiv sektöründe, yatırım yapmayı planlamaktadır. Bu tür yatırımların artması, dış ticaret açığını azaltmaya yardımcı olacaktır. Ancak, dış ticaret açığının 2 ayda 1 milyar 400 milyona varmış olması, dış ticaretin Türkiye ekonomisi için ciddi bir tehdit olduğunu göstermektedir.

1974 yılında özel kesimin yatırım eğilimi konusunda iyimser olmayı beklenmektedir. Çerçevesinde yatırım yapacak olanlar, özellikle inşaat ve otomotiv sektöründe, yatırım yapmayı planlamaktadır. Bu tür yatırımların artması, dış ticaret açığını azaltmaya yardımcı olacaktır. Ancak, dış ticaret açığının 2 ayda 1 milyar 400 milyona varmış olması, dış ticaretin Türkiye ekonomisi için ciddi bir tehdit olduğunu göstermektedir.

1974 yılında özel kesimin yatırım eğilimi konusunda iyimser olmayı beklenmektedir. Çerçevesinde yatırım yapacak olanlar, özellikle inşaat ve otomotiv sektöründe, yatırım yapmayı planlamaktadır. Bu tür yatırımların artması, dış ticaret açığını azaltmaya yardımcı olacaktır. Ancak, dış ticaret açığının 2 ayda 1 milyar 400 milyona varmış olması, dış ticaretin Türkiye ekonomisi için ciddi bir tehdit olduğunu göstermektedir.

1974 yılında özel kesimin yatırım eğilimi konusunda iyimser olmayı beklenmektedir. Çerçevesinde yatırım yapacak olanlar, özellikle inşaat ve otomotiv sektöründe, yatırım yapmayı planlamaktadır. Bu tür yatırımların artması, dış ticaret açığını azaltmaya yardımcı olacaktır. Ancak, dış ticaret açığının 2 ayda 1 milyar 400 milyona varmış olması, dış ticaretin Türkiye ekonomisi için ciddi bir tehdit olduğunu göstermektedir.

1974 yılında özel kesimin yatırım eğilimi konusunda iyimser olmayı beklenmektedir. Çerçevesinde yatırım yapacak olanlar, özellikle inşaat ve otomotiv sektöründe, yatırım yapmayı planlamaktadır. Bu tür yatırımların artması, dış ticaret açığını azaltmaya yardımcı olacaktır. Ancak, dış ticaret açığının 2 ayda 1 milyar 400 milyona varmış olması, dış ticaretin Türkiye ekonomisi için ciddi bir tehdit olduğunu göstermektedir.

1974 yılının ilk dört ayında ekonominin gözden geçirilmesi, önemli konuları içeren bir raporla yapılmıştır. Raporda dış ticaretten kaynaklanan bir toplu...
1974 yılının ilk dört ayında fiyatlar % 10,5 oranında bir artış kaydedilmiştir. Geçen yıl aynı dönemde fiyat artışları % 6,2 oranında idi. Yılın kalan aylarında fiyat artışları, fiyat artış oranını geçen yılki düzeyde korumanın önüne geçilecektir.

1974 yılında özel kesimin yatırım eğilimi konusunda iyimser olmayı beklenmektedir. Çerçevesinde yatırım yapacak olanlar, özellikle inşaat ve otomotiv sektöründe, yatırım yapmayı planlamaktadır. Bu tür yatırımların artması, dış ticaret açığını azaltmaya yardımcı olacaktır. Ancak, dış ticaret açığının 2 ayda 1 milyar 400 milyona varmış olması, dış ticaretin Türkiye ekonomisi için ciddi bir tehdit olduğunu göstermektedir.

1974 yılında özel kesimin yatırım eğilimi konusunda iyimser olmayı beklenmektedir. Çerçevesinde yatırım yapacak olanlar, özellikle inşaat ve otomotiv sektöründe, yatırım yapmayı planlamaktadır. Bu tür yatırımların artması, dış ticaret açığını azaltmaya yardımcı olacaktır. Ancak, dış ticaret açığının 2 ayda 1 milyar 400 milyona varmış olması, dış ticaretin Türkiye ekonomisi için ciddi bir tehdit olduğunu göstermektedir.

1974 yılında özel kesimin yatırım eğilimi konusunda iyimser olmayı beklenmektedir. Çerçevesinde yatırım yapacak olanlar, özellikle inşaat ve otomotiv sektöründe, yatırım yapmayı planlamaktadır. Bu tür yatırımların artması, dış ticaret açığını azaltmaya yardımcı olacaktır. Ancak, dış ticaret açığının 2 ayda 1 milyar 400 milyona varmış olması, dış ticaretin Türkiye ekonomisi için ciddi bir tehdit olduğunu göstermektedir.

1974 yılında özel kesimin yatırım eğilimi konusunda iyimser olmayı beklenmektedir. Çerçevesinde yatırım yapacak olanlar, özellikle inşaat ve otomotiv sektöründe, yatırım yapmayı planlamaktadır. Bu tür yatırımların artması, dış ticaret açığını azaltmaya yardımcı olacaktır. Ancak, dış ticaret açığının 2 ayda 1 milyar 400 milyona varmış olması, dış ticaretin Türkiye ekonomisi için ciddi bir tehdit olduğunu göstermektedir.

1974 yılında özel kesimin yatırım eğilimi konusunda iyimser olmayı beklenmektedir. Çerçevesinde yatırım yapacak olanlar, özellikle inşaat ve otomotiv sektöründe, yatırım yapmayı planlamaktadır. Bu tür yatırımların artması, dış ticaret açığını azaltmaya yardımcı olacaktır. Ancak, dış ticaret açığının 2 ayda 1 milyar 400 milyona varmış olması, dış ticaretin Türkiye ekonomisi için ciddi bir tehdit olduğunu göstermektedir.

1974 yılında özel kesimin yatırım eğilimi konusunda iyimser olmayı beklenmektedir. Çerçevesinde yatırım yapacak olanlar, özellikle inşaat ve otomotiv sektöründe, yatırım yapmayı planlamaktadır. Bu tür yatırımların artması, dış ticaret açığını azaltmaya yardımcı olacaktır. Ancak, dış ticaret açığının 2 ayda 1 milyar 400 milyona varmış olması, dış ticaretin Türkiye ekonomisi için ciddi bir tehdit olduğunu göstermektedir.

1974 yılında özel kesimin yatırım eğilimi konusunda iyimser olmayı beklenmektedir. Çerçevesinde yatırım yapacak olanlar, özellikle inşaat ve otomotiv sektöründe, yatırım yapmayı planlamaktadır. Bu tür yatırımların artması, dış ticaret açığını azaltmaya yardımcı olacaktır. Ancak, dış ticaret açığının 2 ayda 1 milyar 400 milyona varmış olması, dış ticaretin Türkiye ekonomisi için ciddi bir tehdit olduğunu göstermektedir.

GÜNAYDIN HABER

**Sanayiciler ve İşadamları
Derneği' nin araştırmasına göre**

İhracatımız son bir yıl içinde yarı yarıya düştü

1973 ve 1974 yıllarının 9 ayları esas alınarak yapılan araştırmaya göre, pamuk, kuru üzüm, incir, antep fıstığı, zeytinyağı, limon, su ürünleri, tiftik, ferro- krom ve çimento ihracatımız yüzde 50 oranında geriledi .

Necati DOĞRU
Türk Sanayicileri ve
İşadamları Derneği tara-
fından yapılan araştırma-
ya göre, tüm ihracatı -
mızın yarısından çoğunu

oluşturan başlıca ihraç ü-
rünlerimizden 14'ünde 8 -
nemli miktarlara varan ih-
racat gerilemeleri olmuştur.
Geçen yıl ve bu yılın
dokuz aylık dönemleri esas
alınarak yapılan kıyasla -

mada pamuk, kuru üzüm,
kuru incir, antep fıstığı, zey-
tinyağı, mercimek, nohut, li-
mon, koyun, su ürünleri, tiftik,
küspeler, ferro krom
ve çimento ihracatında or-
talama yüzde 50' ye varan
bir gerileme olmuştur. Ya-
pılan kıyaslamada miktar
olarak ihracat artışı gös-
teren ürünler ise tütün,
fındık, keçi, portakal ve
krom cevheridir.

Tüm ihracatımızın yüzde
66,2'sini oluşturan baş-
lıca ihraç ürünlerimizin
sabit fiyatlarla kıyaslama-
sının yapıldığı araştırma-
da, ihracatta daha az mal
göndermeye neden olarak
iç talep yüzünden yapılan
ihracat kısıtlamaları gös-
terilmektedir.

(Başaraktı 1. sayfa)
Türk Sanayicileri ve
İşadamları Derneği tara-
fından yapılan araştırma-
da, ihraç ürünleri içinde
en büyük gerilemenin pa-
muk, koyun ve çimentoda
olduğu görülmektedir. 1973
yılının 9 ayına göre 1974 ya-
rının 9 ayında pamukda 130

bin ton, koyunda 208 bin
baş, çimentoda 489 bin ton
daha az mal ihraç edil-
miştir. İhracat gerileme-
leri görülün diğer ürün-
ler ve miktarları ise şöy-
ledir. Kuru üzüm 27 bin
ton, kuru incir 5 bin, Antep
fıstığı 3 bin, zeytinyağı 24
bin, mercimek 4 bin, nohut

12 bin, limon 15 bin, su ü-
rünleri 2 bin, tiftik 1300 ton
küspeler 14 bin ve ferro
krom 448 ton daha az ih-
raç edilmiştir.

Yapılan araştırmada
miktar olarak ihracat ar-
tışı görülen ürünler için-
de en üst sırayı krom cev-
heri tutmaktadır. Geçen

yılın 9 aylık dönemine o-
randa bu yıl krom cevhe-
ri 121 bin ton daha fazla
ihraç edilmiştir. Miktar o-
larak ihracat artışı gös-
teren diğer ürünler ise 6
bin tonla tütün, 31 bin ton-
la fındık, 82 bin başla keçi
2 bin tonla portakaldır.

ÜRÜNLER	1973 YILININ 9 AYINDA İHRAÇ EDİLEN MİKTAR	1974 YILININ 9 AYINDA İHRAÇ EDİLEN MİKTAR	9 AYLIK DÖNEMDE TON OLARAK ARTIŞ AZALIŞ MİKTARI
Pamuk	283 BİN TON	153 BİN TON	-130 BİN TON
Tütün	77 BİN TON	82 BİN TON	+5 BİN TON
Fındık	45 BİN TON	76 BİN TON	+31 BİN TON
Kuru Üzüm	61 BİN TON	34 BİN TON	-27 BİN TON
Kuru İncir	7 BİN TON	2 BİN TON	-5 BİN TON
Antep Fıstığı	4 BİN TON	1 BİN TON	-3 BİN TON
Zeytinyağı	34 BİN TON	10 BİN TON	-24 BİN TON
Mercimek	12 BİN TON	8 BİN TON	-4 BİN TON
Nohut	28 BİN TON	16 BİN TON	-12 BİN TON
Portakal	27 BİN TON	29 BİN TON	+2 BİN TON
Limon	43 BİN TON	27 BİN TON	-16 BİN TON
Koyun	299 BİN BAŞ	91 BİN BAŞ	-208 BİN BAŞ
Keçi	30 BİN BAŞ	112 BİN BAŞ	+82 BİN BAŞ
Su Ürünleri	8 BİN TON	6 BİN TON	-2 BİN TON
Tiftik	2 BİN TON	702 TON	+1300 TON
Küspeler	294 BİN TON	180 BİN TON	-114 BİN TON
Krom Cevheri	271 BİN TON	392 BİN TON	+121 BİN TON
Ferro Krom	7 BİN TON	6352 TON	+648 TON
Çimento	916 BİN TON	227 BİN TON	-689 BİN TON

Yukarıdaki tabloda Ocak-Agustos dönemlerinde tüm ihracatımızın yüzde 66,2'sini oluşturan başlıca ürünlerin ihraç miktarlarının karşılaştırılması yapılmıştır. 1973 ve 74 yıllarının dokuz aylık dönemlerinde hangi ürünlerin ihracatında ne ölçüde gerileme ve artış olduğu görülmektedir.

[illegible]

Kıbrıs olaylarının üretim ve yatırım kararları yüzünden hiç bir -olumsuz etki çıkarmadığı ortada. Kıbrıs olaylarının en büyük etkisi kamu harcamaları yönünden olacak. 1974 yılının ikinci döneminde Kıbrıs dokayısı ile ortaya çıkan ek finansman gerekleri, kamunun normal koşullarda geri kalan yatırımlarına daha da geri kalmasını sebep olacaktır. Bunun ekonomideki etkisini bertaraf etmek, ancak özel sektör yatırımları payının daha büyük olduğu dönemde mümkün olduğu olabilir. Kıbrıs'lı soydaşlarımızın normal yaşama düzeyine erişmeleri için asgari alt yapı hizmetlerini sağlama gereği ortaya çıkmaktadır. Bu, kamunun yükünü arttıracak ve 1974 yılının ikinci yarısında yatırım harcaması program hedeflerinden önemli ölçüde geri kalmasına sebep olacaktır.

İPEKÇİ - Şimdi Oteldeki son bütaylarda ya yavaşlarken derin sükunet içine çekiyor, bir anlık vave kalmıyor ki o bu hale gelmiş ki bu derin içliki beklemeye, bu parçaları verince keder büyük bir parçık kırılmadığına bu bütay postmaları ya şakaşkar. Bu bütaylar bu bütaylar parçaları verince keder büyük bir parçık kırılmadığına bu bütay postmaları ya şakaşkar. Bu bütaylar bu bütaylar parçaları verince keder büyük bir parçık kırılmadığına bu bütay postmaları ya şakaşkar.

[illegible][illegible][illegible]

Halk, mal yokluğu ve fiyat artışından şikâyetçi

• Kısa dönemde yatırımları ve üretimi hızlandırmada etken olabilecek, ihtihdam sorunun bilyemesini sağlayacak teşvik araçlarının bağında kredi politikası gelmektedir.

Tarım kısıtlamaları, vergi yükümlülüğü, zamlar ve tarımda gelişmesi sonuçlarını doğurduğu vergilendirmenin gereği olarak hangi iktidarın gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Terim keşif
rari de v
rılmaz
ligme
da v

Usluk
Belirli düz
sadece ilah
İmanın ke
yünlüne ka
Türkin ke
rari: da ve
rılması: ve
İlhamı: so
da vergile
bunu hang
nasıl bilin

GÜNAYDIN

G. HABER

İşadamları Derneği'nin EKONOMİK RAPORU

①

"Sürekli büyüyen tasarruf açığını kapatabilmek için pamuk, tütün, pancar ve buğday üreticileri vergilendirilmelidir"

"Fiyat artışlarına rağmen hedef, üretimi artırmak olmalıdır"

CUMHURİYET

TÜRK
SANAYİCİLERİ
VE İŞ
ADAMLARI
DERNEĞİNE
GÖRE İMALAT
SANAYİİ
BÜYÜME
HIZI
GERİLEYECEK

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği her dört ayda bir yayınladıkları ekonomik raporlardan üçün - düsünü de basına ve hükümet ilgililerine sundular . '1974 Sonbaharında Türk Ekonomisi' adlı raporda Gayri Safi Millî Hasıla büyüme hızının tahminin altında kaldığı, kamu yatırım harcamalarının program hedeflerine göre çok düşük bir düzeyde gerçekleştiği, özel sektör yatırımlarında beklenen gelişmenin olmadığ, geçen yılın ağustos ayından bu yana geçen 12

aylık sürede toptan esya fiyatlarının yüzde 29 oranında arttığı, kayıtlı işsiz sayısında geçen yıla oranla yüzde 114 oranında bir artış olduğu, ihracatımızda dış ticaretimizde olumsuz gelişmelerin bulunduğu ve belli tüketim maddelerinde görülen katlıgunkiteleri etkilediği belirtilmektedir. 9 bölüm olan raporu, 'Ekonomik gelişmelere dayalı politika önerileri' adlı giriş bölümünden başlayarak, özetleylep her gün bir bölümünü yayınlayacağız. (Devamı 4. sayfa)

Ağustos ayından önceki 12 aylık dönemde Türk ekonomisi yüzde 24.1 oranında fiyat artışı ile karşılaştı. Önceki dönemde fiyat artışı oranı yüzde 18.4 idi, iki yıl üst üste yüzde 20'nin üstünde fiyat artışına muhatap olan bir ekonomide en etkin tedbirler alınsa bile 1975'te yüzde fiyat artışı yüzde 16'nın altına düşürmek mümkün olmayacaktır. O halde 1975 yılı için ekonomik politikasının hedefi "Fiyat artışlarına rağmen üretim ve yatırımları artırma ve gelir dağılımını düzeltmek" olmalıdır. TASARRUF AÇIĞI BÜYÜYOR

Memur işçi ödemelerinde sağlanan artışın, tarım ürünlerine yapılan fazla ödemelerin münhasıran 'Halk Sektörü' yatırımları ile tasarrufa dönüştürülmesi düşünülmüş, "Halk sektörü"ne olanak hazırlamak amacıyla alternatif yatırım konularının tasarrufları cezbetmelerine karşı bir politika izlenmiştir. Bir yanda düşümlen "Halk sektörü" düzeninin gerçekleştirilmesi, öte yanda diğer mali aracı kuruluşlar ve yatırım alanlarının cazibesinin azalması nedeniyle ekonomide enjekte edilen fazla miktardaki ek kaynağın "Tasarrufa dönüştürülebilme" olanağı zayıflamıştır.

Diğer olumsuz bir gelişme tarım ürünleri fiyat destekleme uygulaması kanalıyla ekonomiye enjekte edilen ek kamu fonlarının vergilenemeyen üst gelir gruplarına akması böylece cebri ve gönüllü tasarruf kapsamı dışında kalmasıdır. Bu durum özellikle büyük ölçüdeki pamuk üreticileri, taban araziye ekim yapan bütün üreticileri, geniş arazi pancar üreticileri ve geniş toprağa sahip ve pazar için üretim yapan buğday üreticileri için söz konusudur.

YARIN: TARIMSAL ÜRETİM GELİŞTİRMEK

İşadamları Derneği Başkanı Berker:

"Üretimi sürdürmek ve yeni yatırım olanakları zayıfladı"

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği yöneticileri dün Divan Oteli'nde bir basın toplantısı düzenleyerek 1974 yılının sonbaharında Türk ekonomisi' adlı raporu gazetecilere dağıttılar. Düzenlenen basın toplantısında Dernek Yönetim Kurulu Başkanı Feyyaz Berker bir demec vermiş 1974 yılında ekonomik sorunların ıhmal edildiğini belirtirken "Sanayiciler ve iş-

adamları üretimi sürdürmek, yatırım programlarını gerçekleştirmek ve yeni yatırımlara girme olanakları zayıfladı" demiştir.

Feyyaz Berker Türk ekonomisinin kısa ve orta dönemde karşılaştığı sorunlara değinmiş, faiz oranlarının değiştilmesi şeklinde ortaya konulan tedbirlerin ekonomiye rahatlık getirmediğini belirtmiş

(Bağtarafı 1. sayfa) dedi sisteminin getirilmesini ve ihracatın formalitelerden kurtarılmasını savunmuştur. Artan nüfus karşısında gıda ve tüketim malları üretiminin hızlandırılması gerektiğine de işaret eden Feyyaz Berker, tarımsal gelişmeyi hızlandıracak gübre, traktör, motor üretimi gibi projelerin teşvikine ağırlık verilmesini ve projelerin hızlandırılmasını istemiştir.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği tarafından hazırlanan '1974 yılının ilk yarısında Türk ekonomisi' isimli bir raporda, toplam imalat sanayi büyüme hızının geçen yıla göre yüzde 6.3 oranında bir gerileme göstereceği belirtilirken, tarım kesimindeki beklentilerin daha olumlu olduğu açıklanmıştır.

Rapordaki verilere göre, 1974 yılı için kalkınma hızı yüzde 8.8 olarak tahmin edilmektedir. 'Bu artış, raporda 'hava şartlarına bağlı olarak artıran tarımsal gerileme' bağlanmaktadır.

Özel kesimde sanayi büyüme hızı yüzde 11.1 oranında gerilerken, kamu kesimi harcamalarında da geçen yıla göre, yüzde 1.8 oranında bir azalma görüldüğü belirtilmektedir.

Finansman sorunu

Özel kesim en önemli sorununun finansman olduğu açıklanmış ve Merkez Bankası'nın para arzını sınırlandıran politika izlemesi bulunduğu anlaşılmıştır. Gelişmelerin yatırım avresinde büyük kredi güçlükleri ile karşılaşılması söylenmiştir.

Hizmetler kesiminin gelişmesine ilişkin önem kaydedilirken, bu kesimin sağlıksız geliştiği anlaşılmış ve mali aracı kurumlarına önem kazandırıldığından yakınılmıştır.

Altın ve döviz rezervlerinin uzun dönemde korunabilmesine dikkat çekilmiş, ihracatın geçen yıla göre gerilediğini, miktar olarak ithalatın büyüme hızının düşük olduğu ileri sürülmüştür.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği hazırladığı ekonomik raporun bir bölümünde, orta ve alt gelir gruplarının satın alma gücünü arttırmak amacıyla ekonomiye büyük ölçüde kaynak aktarıldığını bildirmiş, ancak üretimde aynı oranda artış sağlanamaması nedeniyle, ellerine daha fazla para geçen kişilerin satın almadıkları gerçek bir artış olmasına olanak verilemeyeceği öne sürülmüştür.

Fiyatlar

Aynı raporun fiyatlara ilişkin bölümünde, toptan esya fiyatları endeksinin geçen yıla göre, yüzde 4.1 oranında artış göstermiş olduğu belirtilmiş, ancak Haziran ayında fiyatlarda ilk kez ortaya çıkan yüzde 3.2 oranındaki gerileme 'alışveriş' olarak nitelendirilmiştir.

Raporda varılan önemli sonuçlardan biri de, dünya fiyatlarının Türk fiyatlarının altına düşmeye başladığı ve bu nedenle de özellikle ihracat ürünlerine ilişkin fiyat politikasında sınırların aşılması halinde Türk parası değerinde yeni ayarlamalara gerek duyulabileceği konusudur.

Araştırmada, ilgili kamu kuruluşlarının yayınladığı rakamlardan yararlanıldığı belirtilerek, konulara ilişkin ayrıntılı grafikler yer almaktadır.

